

ZWIASTOWANIE

PISMO DIECEZJI RZESZOWSKIEJ R 24 (2015) NR 2

Zwiastowanie

Pismo Diecezji Rzeszowskiej
R 24 (2015) Nr 2

KURIA DIECEZJALNA W RZESZOWIE

Kolegium redakcyjne:
ks. Wiesław Szurek (przewodniczący),
ks. Andrzej Motyka, ks. Tomasz Nowak,
ks. Józef Mucha, ks. Sławomir Zych

Redaktor numeru:
ks. Andrzej Motyka

Redakcja techniczna:
Małgorzata Ferfecka

ISSN 1426-1790

Adres Redakcji:
Kuria Diecezjalna w Rzeszowie, ul. Zamkowa 4
35-032 Rzeszów, tel./fax 17 852 44 19

Druk:

„BONUS LIBER” Sp. z o.o.
ul. 17 Pułku Piechoty 7, 35-020 Rzeszów,
tel./fax. 17 852 59 38
e-mail: bonusliber@wp.pl • www.bonusliber.pl

KOŚCIÓŁ W ŚWIECIE

MISERICORDIAE VULTUS

Bulla papieża Franciszka ustanawiająca nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia

**Franciszek,
Biskup Rzymu, Sługa Sług Bożych
do wszystkich, którzy będą czytać ten list łaska, miłosierdzie i pokój**

Jezus Chrystus jest obliczem miłosierdzia Ojca. Wydaje się, iż tajemnica wiary chrześcijańskiej znajduje w tym słowie swoją syntezę. Ono stało się żywe, widoczne i osiągnęło swoją pełnię w Jezusie z Nazaretu. Ojciec «bogaty w miłosierdzie» (por. Ef 2, 4), gdy objawił Mojżeszowi swoje imię: «Bóg miłosierny i litościwy, cierpliwy, bogaty w łaskę i wierność» (Wj 34, 6), sprawił, że człowiek mógł nieprzerwanie poznawać Jego boską naturę na różne sposoby i w wielu momentach historii. W «pełni czasów» (por. Ga 4,4), gdy wszystko było gotowe według Jego planu zbawienia, zesłał On swojego Syna, narodzonego z Maryi Dziewicy, aby objawić nam w sposób ostateczny swoją miłość. Kto widzi Syna, widzi też i Ojca (por. J 14, 9). Jezus z Nazaretu swoimi słowami, gestami i całą swoją osobą objawia miłosierdzie Boga.

Potrzebujemy nieustannie kontemplować tę tajemnicę miłosierdzia. Jest ona dla nas źródłem radości, ukojenia i pokoju. Jest warunkiem naszego zbawienia. Miłosierdzie: to jest słowo, które objawia Przenajświętszą Trójcę. Miłosierdzie: to najwyższy i ostateczny akt, w którym Bóg wychodzi nam na spotkanie. Miłosierdzie: jest podstawowym prawem, które mieszka w sercu każdego człowieka, gdy patrzy on szczerymi oczami na swojego brata, którego spotyka na drodze życia. Miłosierdzie: to droga, która łączy Boga z człowiekiem, ponieważ otwiera serce na nadzieję bycia kochanym na zawsze, pomimo ograniczeń naszego grzechu.

Są chwile, w których jeszcze mocniej jesteśmy zywani, aby utkwili wzrok w miłosierdziu, byśmy sami stali się skutecznym znakiem działania Ojca. Z tego właśnie powodu ogłosiłem Nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia jako pełen łaski czas dla Kościoła, by uczynić świadectwo wierzących jeszcze mocniejszym i skuteczniejszym.

Rok Święty zostanie rozpoczęty 8 grudnia, w Uroczystość Niepokalaniego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Ta uroczystość liturgiczna wska-

zuje sposób, w jaki Bóg działa już od początków naszej historii. Po grzechu Adama i Ewy Bóg nie chciał zostawić ludzkości samej, wystawionej na działanie zła. Stąd też w swoim zamyśle zechciał On, aby Maryja, święta i niepokalana w miłości (por. Ef 1, 4), stała się Matką Odkupiciela człowieka. Na ogrom grzechu Bóg odpowiada pełnią przebaczenia. Miłosierdzie będzie zawsze większe od każdego grzechu i nikt nie może ograniczyć miłości Boga, który przebacza. W tę właśnie Uroczystość Niepokalanego Poczęcia otworzę z radością Drzwi Święte. Z tej okazji staną się one Bramą Miłosierdzia, gdzie każdy wchodzący będzie mógł doświadczyć miłości Boga, który pociesza, przebacza i daje nadzieję.

W kolejną niedzielę, tj. III Niedzielę Adwentu, otworzone zostaną Drzwi Święte w Katedrze Rzymu, w Bazylice św. Jana na Lateranie, a następnie w Bazylikach Papieskich. Postanawiam również, aby w tę właśnie niedzielę w każdym Kościele lokalnym, w Katedrze, która jest Kościołem-Matką dla wszystkich wiernych, bądź też w Konkatedrach lub też w innych kościołach o szczególnym znaczeniu, została otworzona na cały rok taka sama Brama Miłosierdzia. Według decyzji Biskupa Ordynariusza, taka Brama będzie mogła być otworzona również w sanktuariach, miejscach nawiedzanych przez wielu pielgrzymów, którzy właśnie tam bardzo często doświadczają w sercu łaski i znajdują drogę do nawrócenia. Każdy zatem Kościół lokalny będzie bezpośrednio zaangażowany w przeżywanie tego Roku Świętego, jako szczególnego momentu łaski i odnowy duchowej. Jubileusz będzie więc świętowany w Rzymie, tak jak i w Kościołach lokalnych, jako znak widzialny komunii całego Kościoła.

Wybrałem datę 8 grudnia, ponieważ jest ona bogata w znaczenie ze względu na współczesną historię Kościoła. Otworzę bowiem Drzwi Święte w pięćdziesiątą rocznicę zakończenia Soboru Watykańskiego II. Kościół czuje potrzebę żywego wspomnienia tej chwili, gdyż wtedy właśnie zaczynał się nowy bieg jego historii. Ojcowie zgromadzeni na Soborze czuli potrzebę, silną jak prawdziwy powiew Ducha Świętego, mówienia o Bogu do ludzi ich czasów w sposób bardziej rozumiały. Po rozbiciu murów, które przez zbyt długi czas trzymały Kościół w zamknięciu jak w uprzywilejowanej cytadeli, nadszedł czas na głoszenie Ewangelii w nowy sposób. Nowy etap ewangelizacji, która trwa od zawsze. Nowe zaangażowanie dla wszystkich chrześcijan, aby świadczyć z większym entuzjazmem i przekonaniem o swojej wierze. Kościół czuł odpowiedzialność za bycie w świecie żywym znakiem miłości Ojca.

Powracają w pamięci pełne wymowy słowa, które św. Jan XXIII wypowiedział na rozpoczęcie Soboru, aby wskazać drogę, którą należy kroczyć: «Dzisiaj jednakże Oblubienica Chrystusa woli posługiwać się raczej lekarstwem miłosierdzia, aniżeli surowością. [...] Kościół Katolicki pragnie okazać się

matką miłującą wszystkich, matką łaskawą, cierpliwą, pełną miłosierdzia i dobroci względem synów odłączonych, podnosząc za pośrednictwem tego Soboru Powszechnego pochodnię prawdy katolickiej». W tym samym horyzoncie poruszał się również bł. Paweł VI, który tak wyraził się na zakończenie Soboru: «Chcemy przede wszystkim zwrócić uwagę na to, iż religią naszego Soboru była przede wszystkim miłość; [...]. Biblijna historia o Samarytaninie stała się paradygmatem duchowości Soboru. [...] Strumień miłości i uwielbienia wylał się z Soboru na współczesny świat ludzki. Odrzucono naturalnie błędy, owszem; ponieważ to wymaga miłości nie mniej, niż prawdy; ale dla osób pozostało tylko wezwanie, szacunek i miłość. Zamiast deprymujących diagnoz, zachęcające lekarstwa; zamiast złowrogich przewidywań, w stronę świata współczesnego wysłaliśmy z Soboru przesłania pełne zaufania; jego wartości nie tylko zostały uszanowane, ale i uhonorowane, jego wysiłki wsparte, jego zamierzenia oczyszczone i pobłogosławione. [...] I jeszcze inną rzecz powinniśmy zauważyć: całe to bogactwo doktrynalne jest zwrócone w jednym kierunku: służyć człowiekowi. Człowiekowi, możemy tak to powiedzieć, w każdym jego położeniu, w każdej jego chorobie i w każdej jego potrzebie».

Z uczuciem wdzięczności za to, co Kościół otrzymał oraz z odpowiedzialnością za zadanie, które na nas czeka, przekroczymy Drzwi Święte mając pełne zaufanie, że towarzyszy nam moc Zmartwychwstałego Pana, który nieustannie podtrzymuje naszą pielgrzymkę. Duch Święty, który prowadzi kroki wierzących, by współpracowali w dziele zbawienia dokonany przez Chrystusa, niech będzie przewodnikiem i wsparciem Ludu Bożego, pomagając mu kontemplować oblicze miłosierdzia.

Rok Jubileuszowy zakończy się w uroczystość liturgiczną Jezusa Chrystusa, Króla Wszechświata, 20 listopada 2016 roku. W tym dniu, zamykając Drzwi Święte, będziemy kierować nasze myśli z wdzięcznością i dziękczynieniem do Trójcy Przenajświętszej za to, że udzieliła nam tego szczególnego czasu łaski. Powierzmy Chrystusowi Panu życie Kościoła, całej ludzkości i ogromnego kosmosu, prosząc o wylanie Jego miłosierdzia jak rosy porannej, aby owocna stała się historia, którą mamy tworzyć w najbliższej przyszłości z zaangażowaniem wszystkich. O jakże pragnę, aby nadchodzące lata były naznaczone miłosierdziem tak, byśmy wyszli na spotkanie każdej osoby, niosąc dobroć i czułość Boga! Do wszystkich, tak wierzących jak i tych, którzy są daleko, niech dotrze balsam miłosierdzia jako znak Królestwa Bożego, które jest już obecne pośród nas.

«Właściwe Bogu jest stosowanie miłosierdzia i w tym najwyraźniej wyraża się jego wszechmoc». Słowa św. Tomasza z Akwinu pokazują, że miłosierdzie Boże nie jest znakiem słabości, lecz przejawem wszechmocy

Boga. Z tego też powodu liturgia w jednej ze swoich najstarszych kolekt przywołuje następujące słowa modlitwy: «Boże, Ty przez przebaczenie i litość najpełniej okazujesz swoją wszechmoc». Bóg zawsze będzie w ludzkiej historii jako Ten, który jest obecny, bliski, opatrnościowy, święty i miłosierny.

«Cierpliwy i miłosierny» – to podwójne określenie spotykamy często w Starym Testamencie jako opis natury Boga. To Jego bycie miłosiernym znajduje swe potwierdzenie w wielorakich dziełach historii zbawienia, gdzie dobroć Boga zwycięża nad chęcią kary i zniszczenia. Psalm w sposób szczególny okazują tę wielkość Boskiego działania: «On odpuszcza wszystkie twoje winy, On leczy wszystkie twe niemoce, On życie twoje wybawia od zguby, On wieńczy cię łaską i zmiłowaniem» (Ps 103[102], 3-4). W sposób jeszcze bardziej wyrazisty kolejny Psalm przywołuje konkretne znaki miłosierdzia: «Pan uwalnia jeńców, Pan przywraca wzrok niewidomym, Pan podnosi pochylonych, Pan miłuje sprawiedliwych. Pan strzeże przychodniów, chroni sierotę i wdowę, lecz na bezdroża kieruje występnych» (Ps 146[145], 7-9). I w końcu jeszcze inne wyrażenia Psalmisty: «On leczy złamanych na duchu i przewiązuje ich rany. [...] Pan dźwiga pokornych, a poniża występnych aż do ziemi» (Ps 147 [146-147], 3.6). Miłosierdzie Boga nie jest więc jakąś abstrakcyjną ideą, ale jest konkretnym faktem, dzięki któremu On objawia swoją miłość ojcowską i matczyną, która wypływa z wnętrzości i zwraca się do syna. To naprawdę jest ten przypadek, kiedy może mówić o miłości wypływającej z wnętrza. Pochodzi ona z wnętrza jako głębokie uczucie, naturalne, akt czułości i współczucia, odpuszczenia i przebaczenia.

«Bo Jego miłosierdzie na wieki» (Ps 136[135]). Jest to refren powtarzany po każdym wersecie Psalmu, który opowiada historię objawienia się Boga. W mocy miłosierdzia wszystkie dzieje starożytnego ludu pełne są głębokiego znaczenia zbawczego. Miłosierdzie sprawia, że historia Boga i Izraela staje się historią zbawienia. Wydaje się, że przez to ciągle powtarzanie: «Bo Jego miłosierdzie na wieki», Psalm łamie zamknięty krąg przestrzeni i czasu, aby wszystko umieścić w wiecznej tajemnicy miłości. To tak, jakby chciał nam powiedzieć, że Bóg będzie spoglądał na człowieka nie tylko w historii, ale i na wieczność, wzrokiem miłosiernego Ojca. To nie przypadek, że lud Izraela zechciał włączyć ten Psalm, „Wielki hallel”, jak bywa również nazywany, do najważniejszych tekstów liturgicznych.

Przed swoją męką Jezus modlił się tymże właśnie Psalmem miłosierdzia. Zaświadcza o tym Ewangelista Mateusz, gdy pisze, że «po odśpiewaniu hymnu» (Mt 26, 30) Jezus wraz z uczniami wyszli w stronę Góry Oliwnej. Podczas, gdy Jezus odprawiał po raz pierwszy Eucharystię, jako Wieczną Pamiątkę swojej realnej obecności pomiędzy nami, umiejscawiał symbolicznie ten najwyższy akt Objawienia w świetle miłosierdzia. W tymże samym

horyzoncie miłosierdzia Jezus przeżywał swoją mękę i śmierć, świadomy wielkiej tajemnicy miłości, która wypełniła się na krzyżu. Świadomość, że sam Jezus modlił się tym Psalmem, czyni go dla nas chrześcijan jeszcze ważniejszym i sprawia, że powinien stać się on naszą modlitwą uwielbienia: «Bo Jego miłosierdzie na wieki».

Ze wzrokiem utkwionym w Jezusie i w Jego obliczu miłosiernym możemy zagłębić się w miłość Trójcy Przenajświętszej. Misją, którą Jezus otrzymał od Ojca, było objawienie tajemnicy Bożej miłości w jej pełni. «Bóg jest miłością» (1 J 4, 8.16), ogłasza – po raz pierwszy i jedyne na kartach Pisma świętego. – Jan Ewangelista. Ta miłość jest już wtedy możliwa, widoczna i namacalna w całym życiu Jezusa. Jego osoba jest niczym innym jak tylko miłością. To miłość, która się daje za darmo. Relacje Jezusa z osobami, które Go otaczają, ukazują coś jedyne i niepowtarzalne. Znaki, które czyni przede wszystkim w stosunku do grzeszników, do biednych, wyłączonych, chorych i cierpiących, są naznaczone miłosierdziem. Wszystko w Nim mówi o miłosierdziu. Nie ma też w Nim czegoś, co byłoby pozbawione współczucia.

Jezus, wobec rzeszy ludzi, którzy szli za Nim, widząc, że byli zmęczeni i strudzeni, zdezorientowani i bez przewodnika, odczuł w głębi serca silne dla nich współczucie (por. Mt 9, 36). Mocą tej właśnie miłości współczującej uzdrowił chorych, których mu przyniesiono (por. Mt 14, 14) oraz kilkoma chlebami i rybami nakarmił tłum do sytości (por. Mt 15, 37). To, co poruszało Jezusa we wszystkich okolicznościach, to nic innego jak miłosierdzie, dzięki któremu czytał w sercach swoich rozmówców, dając im odpowiedzi, które korespondowały z ich najprawdziwszymi potrzebami. W ten sam sposób, gdy Jezus spotkał wdowę z Nain, której syna niesiono do grobu, odczuł wielkie współczucie z powodu przejmującego bólu płaczącej matki i przywrócił jej syna, wskrzeszając go z martwych (por. Łk 7, 15). Po uwolnieniu opętanego w kraju Gerazeńczyków, powierza mu tę misję: «Opowiadaj im wszystko, co ci Pan uczynił i jak ulitował się nad tobą» (Mk 5, 19). Również powołanie Mateusza wpisuje się w ten horyzont miłosierdzia. Przechodząc obok komory celnej, spojrzenie Jezusa spotkało się ze wzrokiem Mateusza. Było to spojrzenie pełne miłosierdzia, które przebaczyło grzechy tego człowieka oraz, zwyciężając opory innych uczniów, wybrało jego, grzesznika i celnika, aby stał się jednym z Dwunastu. Św. Beda Czcigodny, komentując tę scenę z Ewangelii napisał, że Jezus spojrzał na Mateusza z „uczuciem miłości i wybrał go”: miserando atque eligendo. Te słowa zawsze robią na mnie wrażenie, dlatego wybrałem je na moje zawołanie biskupie.

W przypowieściach poświęconych miłosierdziu Jezus objawia naturę Boga jako naturę Ojca, który nigdy nie uważa się za zwyciężonego dopóki nie sprawi, że poprzez współczucie i miłosierdzie zniknie grzech i poko-

nane zostanie odrzucenie. Znamy te przypowieści, a szczególnie trzy z nich: przypowieść o zaginionej owcy, o zagubionej monecie i o synu marnotrawnym (por. Łk 15, 1-32). W tych przypowieściach Bóg zawsze przedstawiony jest jako pełen radości, przede wszystkim, gdy przebacza. Znajdujemy w nich istotę Ewangelii oraz naszej wiary, ponieważ miłosierdzie jest ukazane jako siła, która zwycięża wszystko, która wypełnia serce miłością i pociesza przebaczeniem.

W innej przypowieści natomiast otrzymujemy naukę dotyczącą naszego chrześcijańskiego stylu życia. Sprowokowany pytaniem Piotra, ile razy należałoby przebaczyć, Jezus odpowiedział: «Nie mówię ci, że aż siedem razy, lecz aż siedemdziesiąt siedem razy» (Mt 18, 22) i opowiedział przypowieść o „nielitościwym dłużniku”. Tenże właśnie dłużnik, wezwany przed oblicze króla po to, by zwrócił mu ogromny dług, błaga go na kolanach i król daruje mu należność. Zaraz po wyjściu ów dłużnik spotyka innego sługę, równego sobie, który był mu dłużny nieporównanie mniej. Sługa ten błaga go na kolanach o litość, której jednak nie otrzymuje i zostaje wtrącony do więzienia. Król, gdy tylko usłyszał o tym, co zaszło, rozgniewał się bardzo, wezwał nielitościwego dłużnika do siebie i rzekł: «Czyż więc i ty nie powinieneś być się ulitować nad swoim współsługą, jak ja ulitowałem się nad tobą?» (Mt 18, 33). Jezus kończy tę przypowieść słowami: «Podobnie uczyni wam Ojciec mój niebieski, jeżeli każdy z was nie przebaczy z serca swemu bratu» (Mt 18, 35).

Ta przypowieść zawiera głęboką naukę dla każdego z nas. Jezus stwierdza, że miłosierdzie to nie jest tylko działanie Ojca, lecz staje się kryterium potrzebnym do zrozumienia, kim są Jego prawdziwi synowie. Jesteśmy więc wezwani do życia miłosierdziem, ponieważ to nam zostało najpierw udzielone miłosierdzie. Przebaczenie zniewag staje się najbardziej ewidentnym wyrazem miłości miłosiernej, a dla nas chrześcijan jest nakazem, którego nie możemy pominąć. Jakże wydaje się nieraz trudne to przebaczenie! A jednak jest ono narzędziem złożonym w nasze ręce, abyśmy byli w stanie osiągnąć spokój serca. Porzucić żal, złość, przemoc i zemstę – to warunki konieczne do tego, by żyć szczęśliwie. Przyjmujemy zatem zachętę Apostoła: «Niech słońce nie zachodzi nad waszym gniewem» (Ef 4, 26). Słuchamy przede wszystkim słowa Chrystusa, który przedstawił miłosierdzie jako ideał życia i jako kryterium wiarygodności dla naszej wiary: «Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią» (Mt 5, 7). To jest błogosławieństwo, które powinno się stać dla nas inspiracją w tym Roku Świętym.

Jak można zauważyć, miłosierdzie w Piśmie Świętym jest słowem-kluczem do wskazania działania Boga wobec nas. On nie ogranicza się do potwierdzenia swojej miłości, ale czyni ją widoczną i namacalną. Miłość nie może być przecież abstrakcyjnym słowem. Z samej swej natury jest ona

konkretnym życiem: to intencje, zachowania, postawy, które przyjmuje się w codzienności. Miłosierdzie Boga jest Jego odpowiedzialnością za nas. On czuje się odpowiedzialnym, to znaczy: pragnie naszego dobra i chce nas widzieć szczęśliwymi, napełnionymi radością i pokojem. Na teźże właśnie długości fali powinna zostać dostrojona i zorientowana miłość miłosierni chrześcijan. Tak, jak kocha Ojciec, tak też powinni kochać i synowie. Jak On jest miłosierny, tak też i my jesteśmy wezwani, by być miłosierni: jedni wobec drugich.

Główną belką, na której wspiera się życie Kościoła, jest miłosierdzie. Wszystko w działaniu duszpasterskim Kościoła powinno zostać otulone czułością, z jaką kieruje się do wiernych; nic też z jego głoszenia i z jego świadectwa ukazanego świata nie może być pozbawione miłosierdzia. Wiarygodność Kościoła weryfikuje się na drodze miłości miłosiernej i współczującej. Kościół «żyje niewyczerpanym pragnieniem ofiarowania miłosierdzia». Być może przez zbyt długi czas zapomnieliśmy wskazywać i żyć drogą miłosierdzia. Z jednej strony pokusa, która podpowiada, aby brać pod uwagę tylko i zawsze sprawiedliwość, sprawiła, że zapomnieliśmy, iż jest to tylko pierwszy krok, jakkolwiek konieczny i nieodzowny, ale Kościół potrzebuje wznieść się ponad to, aby osiągnąć cel wyższy i o wiele bardziej znaczący. Z drugiej strony ze smutkiem obserwujemy, jak doświadczenie przebaczenia w naszej kulturze staje się coraz rzadsze. W niektórych przypadkach wydaje się nawet, iż znika już samo słowo przebaczenie. Jednak bez doświadczenia przebaczenia pozostaje nam droga bezpłodna i sterylna, jakbyśmy żyli w jakimś miejscu pustynnym i odosobnionym. Nadszedł znowu czas dla Kościoła, aby przyjąć na siebie radosne głoszenie przebaczenia. To jest czas powrotu do tego, co istotne, aby wziąć na siebie słabości i trudności naszych braci. Przebaczenie to siła, która przywraca do nowego życia i dodaje odwagi, aby patrzeć w przyszłość z nadzieją.

Nie możemy zapomnieć o wielkim nauczaniu, które św. Jan Paweł II ofiarował w swojej drugiej encyklice *Dives in misericordia*, które w ówczesnej epoce przyszło tak niespodziewanie i zaskoczyło wielu tematem, jaki poruszało. W szczególności chciałbym przywołać dwa aspekty tego nauczania. Przede wszystkim święty Papież podkreślał zapomnienie tematu miłosierdzia w kulturze naszych dni: «Umysłowość współczesna, może bardziej niż człowiek przeszłości, zdaje się sprzeciwiać Bogu miłosierdzia, a także dąży do tego, ażeby samą ideę miłosierdzia odsunąć ma margines życia i odciąć od serca ludzkiego. Samo słowo i pojęcie „miłosierdzie” jakby przeszkadzało człowiekowi, który poprzez nieznaną przedtem rozwój nauki i techniki bardziej niż kiedykolwiek w dziejach stał się panem i uczynił sobie ziemię poddaną (por. Rdz 1, 28). Owo „panowanie nad ziemią”, rozumiane nieraz

jednostronnie i powierzchownie, jakby nie pozostawiało miejsca dla miłosierdzia. [...] I dlatego też wielu ludzi i wiele środowisk, kierując się żywym zmysłem wiary, zwraca się niejako spontanicznie do miłosierdzia Bożego w dzisiejszej sytuacji Kościoła i świata».

Co więcej, św. Jan Paweł II tak motywował pilną potrzebę głoszenia i świadczenia o miłosierdziu w świecie współczesnym: «[ono jest podyktowane] miłością człowieka i wszystkiego, co ludzkie, a co w odczuciu tak bardzo wielu współczesnych jest zagrożone wielkim niebezpieczeństwem. Ta sama tajemnica Chrystusa [...] każe równocześnie głosić miłosierdzie jako miłosierną miłość Boga, objawioną w tajemnicy Chrystusa. I każe też do tego miłosierdzia odwoływać się, wzywać go na naszym trudnym i przełomowym etapie dziejów Kościoła i świata [...]». To nauczanie św. Jana Pawła II jest dziś jeszcze bardziej aktualne i zasługuje na to, aby je ponownie podjąć w tym Roku Świętym. Przyjmijmy na nowo jego słowa: «Kościół żyje swoim autentycznym życiem, kiedy wyznaje i głosi miłosierdzie – najwspanialszy przymiot Stwórcy i Odkupiciela – i kiedy ludzi przybliża do Zbawicielowych źródeł miłosierdzia, których jest depozytariuszem i szafarzem».

Kościół ma misję głoszenia miłosierdzia Boga, bijącego serca Ewangelii, aby w ten sposób dotknąć serce i umysł każdego człowieka. Oblubienica Chrystusa czyni swoim zachowanie Syna Bożego, który wszystkim wychodzi naprzeciw, nie pomijając nikogo. W naszym czasie, w którym Kościół jest zaangażowany w nową ewangelizację, temat miłosierdzia wymaga, by go ponownie przedstawić z nowym entuzjazmem i z odnowioną działalnością duszpasterską. Jest to kluczowe dla Kościoła oraz dla wiarygodności jego głoszenia, aby żył on i świadczył w pierwszej osobie o miłosierdziu. Język Kościoła i jego gesty powinny przekazywać miłosierdzie tak, aby wejść w głębię serca ludzi i sprowokować ich do odnalezienia drogi powrotu do Ojca.

Pierwszą prawdą Kościoła jest miłość Chrystusa. Też miłości, która zmierza aż do przebaczenia i do dania siebie samego, Kościół czyni się sługą i pośrednikiem wobec ludzi. Stąd też tam, gdzie Kościół jest obecny, musi się też zaznaczyć miłosierdzie Ojca. W naszych parafiach, w naszych wspólnotach, w stowarzyszeniach, w ruchach, gdziekolwiek są chrześcijanie, każdy powinien tam odnaleźć oazę miłosierdzia.

Chcemy żyć tym Rokiem Jubileuszowym w świetle słowa Pana: Miłosierni jak Ojciec. Ewangelista przypomina nauczanie Jezusa, który mówi: „Bądźcie miłosierni, jak Ojciec wasz jest miłosierny” (Łk 6, 36). To program na życie, który jest trudny, ale zarazem bogaty w radość i w pokój. Nakaz Jezusa jest zwrócony do tych, którzy słuchają Jego głosu (por. Łk 6, 27). Aby być zdolnymi do miłosierdzia, powinniśmy najpierw nastawić się na słu-

chanie słowa Bożego. To oznacza odzyskanie na nowo wartości ciszy, aby móc medytować słowo, które jest do nas zwrócone. W ten sposób możliwa jest kontemplacja miłosierdzia Boga i przyjęcie go jako własnego stylu życia.

Pielgrzymka jest znakiem szczególnym w Roku Świętym, ponieważ jest ikoną drogi, którą każda osoba przemierza w czasie swojej egzystencji. Życie jest pielgrzymką, a istota ludzka to wiatorek, pielgrzym, który przemierza drogę aż do osiągnięcia pożądanego celu. Również po to, aby dotrzeć do Drzwi Świętych w Rzymie i w każdym innym miejscu, będziemy musieli pójść na pielgrzymkę, każdy na miarę własnych sił. Staje się ona znakiem, że również miłosierdzie jest celem, który mamy osiągnąć, a który wymaga zaangażowania i poświęcenia. Pielgrzymka zatem niech stanie się bodźcem do nawrócenia: przekraczając Drzwi Święte pozwolimy się objąć miłosierdziu Bożemu i zaangażujemy się, byśmy byli miłosierni dla innych, tak jak Ojciec jest miłosierny dla nas.

Pan Jezus wskazuje nam na etapy pielgrzymki, dzięki którym możemy osiągnąć ten cel: «Nie sądzcie, a nie będziecie sądzeni; nie potępiajcie, a nie będziecie potępieni; odpuszczajcie, a będzie wam odpuszczone. Dawajcie, a będzie wam dane; miarą dobrą, natłoczoną, utrzęsoną i opływającą wspaniałością w zanadrza wasze. Odmierzają wam bowiem taką miarą, jaką wy mierzycie» (Łk 6, 37-38). Mówi przede wszystkim, aby nie sądzić i by nie potępiać. Jeśli nie chce się zostać osądzonym przez Boga, nie powinno się stawiać sędzią swego brata. Ludzie bowiem z ich osądem zatrzymują się zwykle na tym, co zewnętrzne, podczas gdy Bóg patrzy na to, co w środku. Jakież zło czynią słowa, które są spowodowane uczuciami zazdrości i zawiści! Mówić źle o bracie, gdy jest nieobecny, jest równoznaczne przedstawieniu go w złym świetle, uszkodzeniu jego reputacji i pozostawieniu go na łaskę i niełaskę plotek. Nie sądzić i nie potępiać znaczy również, pozytywnie rzecz ujmując, umieć dostrzec dobro, które jest w każdej osobie i nie pozwolić na to, aby cierpiała ona z powodu naszego częściowego osądzenia i naszej zarozumiałej znajomości wszystkiego. Ale to nie jest jeszcze wystarczające do wyrażenia miłosierdzia. Jezus wzywa również do przebaczenia i do dawania. Mamy być narzędziami miłosierdzia, ponieważ pierwsi otrzymaliśmy je od Boga. Mamy być szczodrzy dla wszystkich, wiedząc, że również Bóg wielkodusznie udziela nam swojej dobroci.

Miłosierni jak Ojciec jest zatem „mottem” Roku Świętego. W miłosierdziu mamy dowód tego, jak Bóg kocha. On daje wszystko z siebie samego, zawsze, za darmo i nie prosząc o nic w zamian. Przychodzi nam z pomocą, kiedy go wzywamy. Piękne jest, że codzienna modlitwa Kościoła zaczyna się od słów: «Boże, wejrzyj ku wspomnieniu memu, Panie, pośpiesz ku ratunkowi memu» (por. Ps 70[69], 2). Pomoc, której wzywamy, jest już pierwszym

krokiem miłosierdzia Bożego, uczynionym w naszą stronę. On przychodzi, aby wybawić nas od słabości, w których żyjemy. Jego pomoc sprawia, że potrafimy dostrzec Jego obecność i odczuć Jego bliskość. Dzień za dniem, dotknięci przez Jego współczucie, możemy również i my być współczujący dla wszystkich.

W tym Roku Świętym będziemy mogli doświadczyć otwarcia serc na tych wszystkich, którzy żyją na najbardziej beznadziejnych peryferiach egzystencjalnych, które tak często świat stwarza w sposób dramatyczny. Ileż sytuacji niepewności i cierpienia jest obecnych w dzisiejszym świecie! Ileż ran na ciele wielu, którzy nie mają już więcej głosu, ponieważ ich krzyk osłabł i zgasł z powodu obojętności bogatych narodów. W tym Jubileuszu Kościół zostanie jeszcze bardziej wezwany do leczenia tych ran, do opatrywania ich oliwą pocieszenia, do przewiązywania miłosierdziem oraz do leczenia ich solidarnością i należną uwagą. Nie wpadajmy w obojętność, która upokarza, w przyzwyczajenie, które usypia ducha i nie pozwala odkryć nowości, w cynizm, który niszczy. Otwórzmy nasze oczy, aby dostrzec biedę świata, rany tak wielu braci i siostr pozbawionych godności. Poczujmy się sprowokowani, słysząc ich wołanie o pomoc. Nasze ręce niech ścisną ich ręce, przyciągnijmy ich do siebie, aby poczuli ciepło naszej obecności, przyjaźni i braterstwa. Niech ich krzyk stanie się naszym, tak byśmy razem złamali barierę obojętności, która często króluje w sposób władczy, aby ukryć hipokryzję i egoizm.

Jest moim gorącym życzeniem, aby chrześcijanie przemyśleli podczas Jubileuszu uczynki miłosierdzia względem ciała i względem ducha. Będzie to sposobem na obudzenie naszego sumienia, często uspionego w obliczu dramatu ubóstwa, a także umożliwi nam coraz głębsze wejście w serce Ewangelii, gdzie ubodzy są uprzywilejowani dla Bożego miłosierdzia. Przepowiadanie Jezusa przedstawia te uczynki miłosierdzia, abyśmy mogli poznać, czy żyjemy jak Jego uczniowie, czy też nie. Odkryjmy na nowo uczynki miłosierdzia względem ciała: głodnych nakarmić, spragnionych napoić, nagich przyodziać, przybyszów w dom przyjąć, więźniów pocieszać, chorych nawiedzać, umarłych pogrzebać. I nie zapominamy o uczynkach miłosierdzia względem ducha: wątpiącym dobrze radzić, nieumiejętnych pouczać, grzeszących upominać, strapionych pocieszać, krzywdy cierpliwie znosić, urazy chętnie darować, modlić się za żywych i umarłych.

Nie możemy uciec od słów Pana, gdyż to na ich podstawie będziemy osądzeni: czy daliśmy jeść temu, kto jest głodny, czy daliśmy pić temu, kto jest spragniony, czy przyjęliśmy przybysza i ubrali nagiego, czy mieliśmy czas, aby być z chorym i z więźniem (por. Mt 25, 31-45). Podobnie również zostaniemy zapytani, czy pomogliśmy wyjść z wątpliwości, które sprawiają, że

człowiek zaczyna się bać, i które stają się źródłem samotności; czy byliśmy zdolni do przezwyciężenia ignorancji, w której żyją miliony osób, a przede wszystkim dzieci pozbawione koniecznej pomocy, aby wyjść z biedy; czy byliśmy blisko tego, kto jest samotny i uciśniony; czy przebaczyliśmy temu, kto nas obraził i odrzuciliśmy każdą formę urazów i nienawiści, które prowadzą do przemocy; czy byliśmy cierpliwi na wzór Boga, który jest tak bardzo cierpliwy wobec nas; i wreszcie czy powierzaliśmy Panu na modlitwie naszych braci i siostry. W każdym z tych „najmniejszych” jest obecny sam Chrystus. Jego ciało staje się znów widoczne jako umęczone, poranione, ubiczowane, niedożywione, w ucieczce..., abyśmy mogli je rozpoznać, dotknąć i pomóc z troską. Nie zapominajmy o słowach św. Jana od Krzyża: «Pod wieczór życia będą cię sądzić z miłości».

W Ewangelii według św. Łukasza znajdujemy jeszcze inny, ważny aspekt przeżywania z wiarą Jubileuszu. Ewangelista opowiada, że Jezus w szabat powrócił do Nazaretu i, jak miał w zwyczaju, udał się do synagogi. Tam też został poproszony o odczytanie fragmentu Pisma i o skomentowanie go. Wybrany fragment pochodził z Księgi proroka Izajasza, gdzie jest napisane: «Duch Pana Boga nade mną, bo Pan mnie namaścił. Posłał mnie, by głosić dobrą nowinę ubogim, by opatrywać rany serc złamanych, by zapowiadać wyzwolenie jeńcom i więźniom swobodę; aby obwieszczać rok łaski Pańskiej» (Iz 61, 1-2). „Rok łaski” – rok miłosierdzia: to właśnie jest nam ogłoszone przez Pana i tym pragniemy żyć. Ten Rok Święty niesie ze sobą bogactwo misji Jezusa, które odbija się echem w słowach Proroka: zanieść słowo i gest pocieszenia biednym, ogłosić wolność tym, którzy są więźniami nowych form niewolnictwa nowoczesnego społeczeństwa, przywrócić godność tym, którzy zostali jej pozbawieni. Przepowiadanie Jezusa staje się na nowo widoczne w odpowiedziach wiary, które chrześcijanie powinni dawać przez osobiste świadectwo. Niech towarzyszą nam słowa Apostoła: «kto pełni uczynki miłosierdzia, niech to czyni ochoczo» (Rz 12, 8).

Niech czas Wielkiego Postu w Roku Jubileuszowym zostanie przeżyty jeszcze bardziej intensywnie, jako istotny moment w celebrowaniu i doświadczaniu miłosierdzia Boga. Ileż stron Pisma Świętego można przemedytować podczas tych tygodni Wielkiego Postu, aby odkryć na nowo miłosierne oblicze Ojca! Używając słów proroka Micheasza możemy również i my powtórzyć: «Któryż Bóg podobny Tobie, co oddalasz nieprawość, odpuszczasz występki reszcie dziedzictwa Twego? Nie żywi On gniewu na zawsze, bo upodobał sobie miłosierdzie. Ulituje się znowu nad nami, zetrze nasze nieprawości i wrzuci w głębokości morskie wszystkie nasze grzechy» (7, 18-19).

W tym czasie modlitwy, postu i uczynków miłości, strony Księgi proroka Izajasza będą mogły zostać przemedytowane w sposób jeszcze bardziej

konkretny: «Czyż nie jest raczej ten post, który wybieram: rozerwać kajdany zła, rozwiązać więzy niewoli, wypuścić wolno uciśnionych i wszelkie jarzmo połamać; dzielić swój chleb z głodnym, wprowadzić w dom biednych tułaczy, nagiego, którego ujrzysz, przyodziać i nie odwrócić się od współziomków. Wtedy twoje światło wszędzie jak zorza i szybko rozkwitnie twe zdrowie. Sprawiedliwość twoja poprzedzać cię będzie, chwała Pańska iść będzie za tobą. Wtedy zawołasz, a Pan odpowie, wezwiesz pomocy, a On [rzeknie]: „Oto jestem!” Jeśli u siebie usuniesz jarzmo, przestaniesz grozić palcem i mówić przewrotnie, jeśli podasz twój chleb zgłodniałemu i nakarmisz duszę przygnębioną, wówczas twe światło zabłyśnie w ciemnościach, a twoja ciemność stanie się południem. Pan cię zawsze prowadzić będzie, nasyci duszę twoją na pustkowiach. Odmłodzi twoje kości, tak że będziesz jak zroszony ogród i jak źródło wody, co się nie wyczerpie» (58, 6-11).

Inicjatywa „24 godziny dla Pana”, którą będziemy przeżywać w piątek oraz w sobotę przed IV Niedzielą Wielkiego Postu, powinna zostać rozpropagowana w diecezjach. Wiele osób powraca do Sakramentu Pojednania, a wśród nich wiele osób młodych, którzy w podobnym doświadczeniu odnajdują często drogę powrotu do Pana, aby żyć chwilą intensywnej modlitwy oraz nadać sens własnemu życiu. Z przekonaniem na nowo kładziemy w centrum Sakrament Pojednania, ponieważ pozwala dotknąć nam wielkość miłosierdzia. Będzie to dla każdego penitenta źródłem prawdziwego pokoju wewnętrznego.

Nie zmęczy mnie nigdy powtarzanie, żeby spowiednicy stali się prawdziwym znakiem miłosierdzia Ojca. Bycie spowiednikiem to nie improwizacja. Spowiednikami stajemy się przede wszystkim wtedy, gdy w pierw sami jako penitenci szukamy przebaczenia. Nigdy nie zapominajmy, że być spowiednikiem znaczy mieć udział w samej misji Jezusa i być konkretnym znakiem ciągłości Boskiej miłości, która przebacza i zbawia. Każdy z nas otrzymał dar Ducha Świętego dla przebaczenia grzechów i za to jesteśmy odpowiedzialni. Nikt z nas nie jest panem sakramentu, ale wiernym sługą przebaczenia Boga. Każdy spowiednik powinien przyjmować wiernych jak ojciec z przypowieści o marnotrawnym synu: to ojciec, który wybiega na spotkanie syna, pomimo, że ten ostatni roztrwonił jego majątek. Spowiednicy są wezwani, aby objąć skruszonego syna, który wraca do domu i by wyrazić radość z tego, że się odnalazł. Niech nie zmęczy spowiedników również to, że będą musieli wyjść do drugiego syna, który pozostał na zewnątrz i jest niezdolny do radości, aby wytłumaczyć mu, że jego ostry osąd jest niesprawiedliwy i nie ma sensu w obliczu miłosierdzia Ojca, które nie zna granic. Niech nie zadają aroganckich pytań, lecz jak ojciec z przypowieści niech przerwą wywód przygotowany przez syna marnotrawnego, ażeby potrafili

uchwycić w sercu każdego penitenta wezwanie do pomocy i prośbę o przebaczenie. Spowiednicy są wezwani do tego, aby byli zawsze i wszędzie, w każdej sytuacji i pomimo wszystko, znakiem prymatu miłosierdzia.

Podczas Wielkiego Postu w tym Roku Świętym zamierzam wysłać Misjonarzy Miłosierdzia. Będą znakiem matczynej troski Kościoła o Lud Boży, aby wszedł on w głębokości bogactwa tej tajemnicy tak fundamentalnej dla naszej wiary. Będą to kapłani, którym udzielę władzy przebaczenia grzechów zarezerwowanych dla Stolicy Apostolskiej, aby podkreślić wielkość ich posłania. Będą przede wszystkim żywym znakiem tego, jak Ojciec przygarnia tych, którzy szukają jego przebaczenia. Będą Misjonarzami Miłosierdzia, ponieważ będą kształtować ze wszystkimi spotkanie pełne człowieczeństwa, źródło uwolnienia, bogate w odpowiedzialność za przewyciężenie trudności i podjęcie nowego życia otrzymanego w Chrście świętym. W ich misji pozwolą się oni poprowadzić słowom Apostoła: «Bóg poddał wszystkich nieposłuszeństwu, aby wszystkim okazać swe miłosierdzie» (Rz 11, 32). Wszyscy bowiem, nie wyłączając nikogo, wezwani są do przyjęcia tego apelu miłosierdzia. Niech misjonarze żyją tym wezwaniem wiedząc, że mogą utkwić swój wzrok w Jezusie: «miłosiernym i wiernym arcykapłanie» (por. Hbr 2, 17).

Proszę współbraci Biskupów o zaproszenie i o przyjęcie tych misjonarzy, aby byli przede wszystkim przekonującymi kaznodziejami miłosierdzia. Niech zostaną zorganizowane w diecezjach „misje ludowe”, tak aby misjonarze ci stali się zwiastunami radości i przebaczenia. Uprasza się ich, aby sprawowali Sakrament Pojednania dla ludu, by czas łaski ofiarowany w tym Roku Jubileuszowym pozwolił wielu synom, którzy są daleko, odnaleźć drogę do ojcowskiego domu. Niech Pasterze, przede wszystkim w tym intensywnym czasie Wielkiego Postu, z troską zachęcają wiernych do powrotu „do tronu łaski, abyśmy otrzymali miłosierdzie i znaleźli łaskę” (Hbr 4, 16).

Słowo przebaczenia niech dotrze do wszystkich, a wezwanie do doświadczenia miłosierdzia niech nie pozostawi nikogo obojętnym. Moje zaproszenie do nawrócenia kieruję z jeszcze większą intensywnością do tych osób, które znajdują się daleko od łaski Boga ze względu na sposób, w jaki żyją. Myślę w sposób szczególny o tych mężczyznach i kobietach, którzy należą do grup przestępczych, jakiegokolwiek by one były. Dla waszego dobra proszę was o zmianę życia. Proszę was w imię Syna Bożego, który, chociaż walczył z grzechem, nigdy nie odrzucił grzesznika. Nie wpadajcie w straszliwą pułapkę myślenia, że życie zależy od pieniędzy, i że wobec nich wszystko inne staje się pozbawione wartości i godności. To jest tylko iluzja. Nie zabierzemy pieniędzy z nami po śmierci. Pieniądze nie dają nam prawdziwej radości. Przemoc, użyta do zdobycia pieniędzy ociekających krwią, nie czyni

człowieka ani mocnym, ani nieśmiertelnym. Dla wszystkich, wcześniej lub później, przyjdzie sąd Boży, od którego nikt nie będzie mógł uciec.

To samo wezwanie niech dotrze do osób wspierających bądź współuczestniczących w korupcji. Ta zgniła rana społeczeństwa jest ciężkim grzechem, który woła do nieba, ponieważ uderza w same podstawy życia osobistego i społecznego. Korupcja nie pozwala patrzeć w przyszłość z nadzieją, ponieważ w swojej bezwzględności i chciwości niszczy projekty słabych i miażdży najbiedniejszych. Korupcja to zło, które zakorzenia się w codziennych gestach po to, aby rozrosnąć się potem w publiczne skandale. Korupcja jest uporczywym trwaniem w grzechu, który chce zastąpić Boga iluzją pieniądza jako formy władzy. Jest to dzieło ciemności wspierane przez podejrzliwość i przez intrygi. *Corruptio optimi pessima* [gdy najlepsze się deprawuje, staje się najgorszym], mówił słusznie św. Grzegorz Wielki, aby wskazać, że nikt nie może czuć się odpornym na tę pokusę. Aby odsunąć ją z życia osobistego i społecznego, konieczna jest rozważa, czujność, lojalność, przejrzystość, połączone z odwagą ujawnienia. Jeśli nie walczy się otwarcie z korupcją, wcześniej lub później staje się jej współnikiem i niszczy się własną egzystencją.

To jest właśnie czas sposobny na zmianę życia! To jest czas, aby pozwolić dotknąć swe serce. W obliczu popełnionego zła, nawet w przypadku ciężkich przestępstw, nadchodzi moment wysłuchania płaczu osób niewinnych, ograbionych z majątku, z godności, z uczuć, z samego życia. Pozostawanie na drodze zła jest tylko źródłem iluzji i smutku. Prawdziwe życie jest zgoła inne. Bóg nie męczy się, trzymając rękę wyciągniętą. On jest zawsze gotowy do wysłuchania i również ja jestem gotowy, tak jak i moi bracia Biskupi i Kapłani. Wystarczy tylko przyjąć zaproszenie do nawrócenia i poddać się sprawiedliwości, podczas gdy Kościół ofiaruje miłosierdzie.

Nie będzie bezużyteczne w tym kontekście opisanie relacji pomiędzy sprawiedliwością a miłosierdziem. Nie są to dwa aspekty sobie przeciwne, ale dwa wymiary tej samej rzeczywistości, która rozwija się stopniowo, aż do osiągnięcia swego szczytu w pełni miłości. Sprawiedliwość jest podstawową koncepcją dla społeczeństwa obywatelskiego, gdyż normalnie odnosi się do porządku prawnego, poprzez który stosuje się prawo. Przez sprawiedliwość rozumie się również to, że każdemu należy oddać to, co mu się należy. Biblia wiele razy odnosi się do sprawiedliwości Bożej i do Boga jako Sędziego. W rozumieniu biblijnym sprawiedliwość jest integralnym zachowywaniem Prawa i postawą każdego dobrego Izraelity zgodną z przykazaniami danymi przez Boga. Ta wizja jednak doprowadziła, i to wiele razy, do legalizmu, zasłaniając pierwotny sens i zaciemniając głęboką wartość, jaką posiada sprawiedliwość. Aby przewyciężyć tę perspektywę legalistyczną należałoby

pamiętać, że w Piśmie Świętym sprawiedliwość jest faktycznie rozumiana jako pełne zaufania zdanie się na wolę Boga.

Ze swej strony Jezus mówi częściej o ważności wiary, niż o zachowaniu Prawa. W ten właśnie sposób powinniśmy rozumieć Jego słowa, kiedy, znajdując się przy stole z Mateuszem i innymi celnikami oraz grzesznikami, mówi do faryzeuszów, którzy toczyli z Nim spór: «Idźcie i starajcie się zrozumieć, co znaczy: Chcę raczej miłosierdzia niż ofiary. Bo nie przyszedłem powołać sprawiedliwych, ale grzeszników» (Mt 9, 13). W obliczu wizji sprawiedliwości, która jest niczym więcej, jak tylko zwykłym zachowywaniem Prawa, które dzieli osoby na sprawiedliwych i grzeszników, Jezus chce pokazać wielki dar miłosierdzia, które szuka grzeszników, aby zaoferować im przebaczenie i zbawienie. Stąd też staje się zrozumiałe, dlaczego z powodu tej swojej wizji uwalniającej i będącej źródłem odnowienia, Jezus został odrzucony przez faryzeuszów i uczonych w Piśmie. Oni bowiem, aby być wiernymi Prawu, kładli ciężary na ramiona ludzi, niwecząc równocześnie miłosierdzie Ojca. Wezwanie do zachowywania Prawa nie może utrudnić zwrócenia uwagi na rzeczy niezbędne, które dotyczą godności osób.

Wezwanie Jezusa odnosi się do tekstu proroka Ozeasza – «Miłości pragnę, nie krwawej ofiary» (6, 6) – i jest bardzo znaczące w tym kontekście. Jezus potwierdza, że od tej pory regułą życia Jego uczniów będzie prymat miłosierdzia, jak o tym sam zaświadcza, dzieląc swój posiłek z grzesznikami. Miłosierdzie raz jeszcze jest objawione jako podstawowy wymiar misji Jezusa. Jest ono prawdziwym wyzwaniem wobec Jego rozmówców, którzy zatrzymują się tylko na aspekcie formalnym Prawa. Jezus natomiast wykracza poza Prawo; Jego dzielenie się z tymi, których Prawo uważało za grzeszników, pozwala zrozumieć, dokąd dochodzi Jego miłosierdzie.

Również Apostoł Paweł przeżył podobną drogę. Zanim spotkał Chrystusa na drodze do Damaszku, jego życie było poświęcone w sposób całkowity osiągnięciu sprawiedliwości z Prawa (por. Flm 3, 6). Nawrócenie dokonane przez Chrystusa doprowadziło Pawła do wyrwnięcia jego wizji aż do takiego punktu, że w Liście do Galatów napisał: «my właśnie uwierzyliśmy w Chrystusa Jezusa, by osiągnąć usprawiedliwienie z wiary w Chrystusa, a nie przez wypełnianie Prawa za pomocą uczynków» (2, 16). Jego rozumienie sprawiedliwości zmieniło się radykalnie. Paweł kładzie teraz na pierwszym miejscu wiarę, a nie Prawo. To nie zachowywanie prawa zbawia, ale wiara w Jezusa Chrystusa, który wraz ze swoją Męką i Zmartwychwstaniem niesie zbawienie razem z miłosierdziem, które usprawiedliwia. Sprawiedliwość Boga staje się teraz uwolnieniem dla tych, którzy są uciśnieni przez niewolę grzechu i wszystkich jego konsekwencji. Sprawiedliwością Bożą jest Jego przebaczenie (por. Ps 51[50], 11-16).

Miłosierdzie nie jest przeciwne sprawiedliwości, lecz wyraża zachowanie Boga w stosunku do grzesznika, któremu to ofiaruje kolejną możliwość okazania żalu, nawrócenia i uwierzenia. Doświadczenie proroka Ozeasza pomaga nam zrozumieć przekroczenie sprawiedliwości w kierunku miłosierdzia. Epoka, w której żył ten prorok, jest jedną z bardziej dramatycznych w historii ludu wybranego. Królestwo jest bliskie zniszczenia; lud jest niewierny przymierzu, oddalił się od Boga i stracił wiarę ojców. Według ludzkiej logiki słuszne jest, by Bóg myślał o odrzuceniu niewiernego ludu: nie zachował on zawartego przymierza, a zatem zasługuje na należną karę, czyli na wygnanie. Potwierdzają to słowa proroka: «Powrócą do Egiptu i Aszszur będzie ich królem, bo się nie chcieli nawrócić» (Oz 11, 5). A jednak po tej reakcji, która odwołuje się do sprawiedliwości, prorok zmienia radykalnie swój język i objawia prawdziwe oblicze Boga: «Jakże cię mogę porzucić, Efraimie, i jak opuścić ciebie, Izraelu? Jakże cię mogę równać z Admą i uczynić podobnym do Seboim? Moje serce na to się wzdyga i rozpalają się moje wnętrzności. Nie chcę, aby wybuchnął płomień mego gniewu i Efraima już więcej nie zniszczę, albowiem Bogiem jestem, nie człowiekiem; pośrodku ciebie jestem Ja – Święty, i nie przychodzę, żeby zatracać» (Oz 11, 8-9). Św. Augustyn, jak gdyby komentując słowa proroka, mówi: «Łatwiej jest Bogu powstrzymać gniew, aniżeli miłosierdzie». Tak właśnie jest. Gniew Boga trwa tylko chwilę, podczas gdy Jego miłosierdzie trwa na wieki.

Jeśli Bóg zatrzymałby się na sprawiedliwości, przestałby być Bogiem i stałby się jak wszyscy ludzie, którzy przywołują szacunek dla prawa. Sprawiedliwość sama z siebie nie wystarczy, a doświadczenie uczy, że odwoływanie się tylko do niej niesie ze sobą ryzyko jej zniszczenia.

Z tego też powodu Bóg przekracza sprawiedliwość miłosierdziem i przebaczeniem. To nie oznacza umniejszenia sprawiedliwości bądź uczynienia jej zbędną, wręcz przeciwnie. Ten, kto błądzi, będzie musiał ponieść karę. Tyle że to nie jest koniec, ale początek nawrócenia, ponieważ doświadcza się czułości przebaczenia. Bóg nie odrzuca sprawiedliwości. On ją włącza i przekracza w jeszcze większym wydarzeniu, w którym doświadcza się miłości, która jest fundamentem prawdziwej sprawiedliwości. Musimy poświęcić wiele uwagi temu, co pisze Paweł, aby nie wpaść w ten sam błąd, który Apostoł wypominał ówczesnym Żydom: «Albowiem nie chcąc uznać, że usprawiedliwienie pochodzi od Boga, i uparczywie trzymając się własnej drogi usprawiedliwienia, nie poddali się usprawiedliwieniu pochodzącemu od Boga. A przecież kresem Prawa jest Chrystus, dla usprawiedliwienia każdego, kto wierzy» (Rz 10, 3-4). Ta Boża sprawiedliwość jest miłosierdziem udzielonym wszystkim jako łaska na mocy śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Krzyż Chrystusa zatem jest sprawiedliwością Boga nad

nami wszystkimi i nad światem, ponieważ ofiaruje nam pewność miłości i nowego życia.

Jubileusz niesie ze sobą również nawiązanie do odpustu. W Roku Świętym Miłosierdzia odpust zyskuje szczególne znaczenia. Przebaczenie Boga dla naszych grzechów nie zna granic. W śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa Bóg czyni widoczną swoją miłość, która prowadzi aż do zniszczenia grzechu ludzkiego. Pojednanie się z Bogiem staje się możliwe dzięki Misterium Paschalnemu oraz poprzez pośrednictwo Kościoła. Bóg jest zatem zawsze gotowy do przebaczenia i nie męczy się nigdy, ofiarując je w sposób zawsze nowy i nieoczekiwany. My wszyscy natomiast doświadczamy grzechu. Wiemy, że jesteśmy wezwani do doskonałości (por. Mt 5, 48), lecz jednocześnie odczuwamy silny ciężar grzechu. Podczas, gdy odczuwamy moc łaski, która nas przemienia, doświadczamy również siły grzechu, która ma na nas wpływ. Pomimo przebaczenia, w naszym życiu niesiemy sprzeczności, które są konsekwencją naszych grzechów.

W Sakramencie Pojednania Bóg przebacza grzechy, które zostają naprawdę zgładzone, lecz jednak negatywny ślad, który grzechy zostawiły w naszym postępowaniu i w naszych myślach pozostaje. Miłosierdzie Boże jest jednakowoż silniejsze również niż ten ślad. Staje się ono odpustem Ojca, który poprzez Kościół – Oblubienicę Chrystusa – dosięga grzesznika, któremu udzielił już przebaczenia i uwalnia go od każdej pozostałości skutków grzechu, umożliwiając mu raczej działanie z miłością oraz wzrastanie w miłości, niż ponowny upadek w grzech.

Kościół żyje komunią Świętych. W Eucharystii komunია ta, która jest darem Boga, aktualizuje się jako jedność duchowa, która łączy nas wierzących ze Świętymi i Błogosławionymi, których liczba jest niepoliczona (por. Ap 7, 4). Ich świętość przychodzi z pomocą naszej słabości i w ten sposób Matka-Kościół jest zdolna, wraz ze swoją modlitwą i ze swoim życiem, wyjść naprzeciw słabości jednych w świętości innych. Żyć zatem odpustem Roku Świętego oznacza przybliżać się do miłosierdzia Ojca, mając pewność, że Jego przebaczenie rozciąga się na całe życie wierzącego człowieka. Odpust jest doświadczeniem świętości Kościoła, który ma udział we wszystkich dobrodziejstwach płynących z Odkupienia Chrystusa, aby przebaczenie rozciągnęło się aż do ostatecznych skutków, do których dociera miłość Boga. Żyjmy intensywnie Jubileuszem, prosząc Ojca o przebaczenie grzechów i o udzielenie swojego miłosiernego odpustu.

Miłosierdzie posiada wartość, która przekracza granice Kościoła. Pozwala nam ono wejść w relacje z Judaizmem i z Islamem, które to religie uważają miłosierdzie jako jeden z najistotniejszych atrybutów Boga. Izrael jako pierwszy otrzymał to objawienie, które trwa w historii jako początek niezmi-

rzonemu bogactwu, które ma do zaoferowania ludzkości. Jak to już zauważyliśmy, strony Starego Testamentu przesycane są miłością, ponieważ opowiadają dzieła, których Pan dokonał dla swojego ludu w najtrudniejszych momentach jego historii. Islam ze swej strony, pośród imion przypisanych Stworzycielowi, przywołuje szczególnie dwa słowa: Miłosierny i Litościwy. To wezwanie jest często na ustach wiernych muzułmanów, którzy czują bliskość i wsparcie miłości w ich codziennych słabościach. Również oni wierzą, że nikt nie może ograniczyć miłości Bożej, ponieważ jego bramy pozostają zawsze otwarte.

Oby ten Rok Jubileuszowy, przeżyty w miłości, umożliwił spotkanie z tymi religiami oraz z innymi szlachetnymi tradycjami religijnymi; niech sprawi, że staniemy się bardziej otwarci na dialog, aby poznać się lepiej i wzajemnie zrozumieć; niech wyeliminuje każdą formę zamknięcia i pogardy, i niech odrzuci każdy rodzaj przemocy i dyskryminacji.

Myśl moja biegnie teraz do Matki Miłości. Słodycz Jej spojrzenia niech nam towarzyszy w tym Roku Świętym, abyśmy wszyscy potrafili odkryć radość z czułości Boga. Nikt tak jak Maryja nie poznał głębokości tajemnicy Boga, który stał się człowiekiem. Wszystko w Jej życiu zostało ukształtowane przez obecność miłości, które stało się ciałem. Matka Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego weszła do sanktuarium miłości Bożej, ponieważ wewnątrz uczestniczyła w tajemnicy Jego miłości.

Wybrana na Matkę Bożego Syna, Maryja była od zawsze przygotowana przez miłość Ojca na to, by stać się Arka Przymierza między Bogiem i ludźmi. Zachowała w swoim sercu Boże miłości w doskonałej syntonii ze swoim Synem Jezusem. Jej pieśń pochwalna, odśpiewana na progu domu św. Elżbiety, została zadedykowana miłości, które się rozciąga «z pokolenia na pokolenie» (Łk 1, 50). Również i my zostaliśmy ujęci w tych proroczych słowach Dziewicy Maryi. Niech to będzie dla nas pocieszeniem i wsparciem, podczas gdy przekraczać będziemy Drzwi Święte, aby doświadczyć owoców miłości Bożej.

Pod krzyżem Maryja wraz z Janem, uczniem miłości, stała się świadkiem słów przebaczenia, które wyszły z ust Jezusa. Najwyższy akt przebaczenia dla tego, kto Go ukrzyżował, ukazuje nam jak daleko może sięgać Boże miłości. Maryja potwierdza, że miłości Syna Bożego nie zna granic i dociera do wszystkich, nie wykluczając nikogo. Zwracamy się do Niej słowami starożytnej, a zarazem zawsze nowej modlitwy, zaczynającej się od słów *Salve Regina* [Witaj, Królowo] prosząc, aby nigdy nie przestała zwracać ku nam swoich miłosiernych oczu i uczyniła nas godnymi kontemplacji oblicza miłości swojego Syna Jezusa.

Nasza modlitwa rozciąga się również na wielu Świętych i Błogosławionych, którzy uczynili z miłosierdzia swoją misję życia.

W sposób szczególny myśl kieruje się ku wielkiej apostołce miłosierdzia, świętej Faustynie Kowalskiej. Ta, która została wezwana do wejścia w głębokości Bożego miłosierdzia, niech wstawia się za nami i uzyska dla nas łaskę życia i chodzenia zawsze w świetle Bożego przebaczenia oraz w niezachwianej ufności w Jego miłość.

Rok Święty Nadzwyczajny jest zatem po to, aby w codzienności żyć miłosierdziem, które od zawsze Ojciec rozciąga nad nami. W tym Jubileuszu dajmy się Bogu zaskoczyć. On nigdy nie przestaje otwierać drzwi swojego serca, by powtarzać, że nas kocha i że chce dzielić z nami swoje życie. Kościół bardzo silnie odczuwa pilną potrzebę głoszenia miłosierdzia Boga. Życie Kościoła jest autentyczne i wiarygodne, gdy czyni z miłosierdzia swoje pełne przekonania przesłanie. Kościół wie, że jego pierwszym zadaniem, przede wszystkim w takim momencie, jak obecnie, pełnym wielkich nadziei i silnych przeciwieństw, jest wprowadzenie wszystkich w wielką tajemnicę miłosierdzia Boga, kontemplując oblicze Chrystusa. Kościół jako pierwszy jest wezwany do tego, aby stał się wiernym świadkiem miłosierdzia, wyznając je i żyjąc nim jako centrum objawienia Jezusa Chrystusa. Z serca Przenajświętszej Trójcy, z nieprzeniknionych głębokości tajemnicy Boga, wytryska i nieprzerwanie płynie wielka rzeka miłosierdzia. To źródło nigdy się nie może wyczerpać, bez względu na to, jak wielu do niego przyjdzie. Za każdym razem, gdy ktoś będzie go potrzebował, będzie mógł do niego przystąpić, ponieważ miłosierdzie Boga nie ma końca. Jak są nieprzeniknione głębokości tajemnicy, którą w sobie zawiera, tak też jest niewyczerpane bogactwo, które od niej pochodzi.

W tym Roku Jubileuszowym niech Kościół stanie się echem Słowa Boga, które brzmi mocno i przekonująco jako słowo i jako gest przebaczenia, wsparcia, pomocy, miłości. Niech się nie zmęczy nigdy ofiarowaniem miłosierdzia i niech będzie zawsze cierpliwy w umacnianiu i przebaczeniu. Kościół niech się stanie głosem każdego mężczyzny i każdej kobiety, niech powtarza z ufnością i bez ustanku: «Wspomnij na miłosierdzie Twe, Panie, na łaski Twoje, co trwają od wieków» (Ps 25[24], 6).

W Rzymie, u Świętego Piotra,
dnia 11 kwietnia, w wigilię II Niedzieli Wielkanocnej,
Święta Bożego Miłosierdzia Roku Pańskiego 2015,
w trzecim roku mego Pontyfikatu.

WYJŚCIE, FUNDAMENTALNE DOŚWIADCZENIE POWOŁANIA ORĘDZIE PAPIEŻA FRANCISZKA NA 52. ŚWIATOWY DZIEŃ MODLITW O POWOŁANIA.

Drodzy bracia i siostry!

Czwarta Niedziela Wielkanocna przedstawia nam obraz Dobrego Pasterza, który zna swoje owce, wzywa je, karmi i prowadzi. W tę niedzielę, od ponad 50 lat, przeżywamy Światowy Dzień Modlitw o Powołania. Za każdym razem przypomina nam on o znaczeniu modlitwy, aby – jak powiedział Jezus swoim uczniom – „Pan żniwa wyprawił robotników na swoje żniwo” (Łk 10,2). Jezus wyraża to polecenie w kontekście posłania misyjnego: oprócz dwunastu apostołów, powołał siedemdziesięciu dwóch innych uczniów i posłał ich po dwóch na misję (Łk 10,1-16). Rzeczywiście, jeśli Kościół „jest ze swej natury misyjny” (Sobór Watykański II, Dekret *Ad gentes*, 2), to powołanie chrześcijańskie może się zrodzić jedynie w obrębie doświadczenia misji. Tak więc, słuchanie i pójście za głosem Chrystusa Dobrego Pasterza, dając się Jemu pociągnąć i prowadzić oraz poświęcając Jemu swoje życie oznacza pozwolenie, aby Duch Święty wprowadził nas w ten dynamizm misyjny, wzbudzając w nas pragnienie i radosne męstwo ofiarowania swego życia i poświęcenia go dla sprawy Królestwa Bożego.

Poświęcenie swego życia w tej postawie misyjnej możliwe jest tylko wtedy, jeśli jesteśmy w stanie wyjść z siebie. Dlatego z okazji tego 52. Światowego Dnia Modlitw o Powołania, chciałbym zastanowić się właśnie nad tym bardzo szczególnym „wyjściem”, jakim jest powołanie, czy lepiej nasza odpowiedź na powołanie, jakie daje nam Bóg. Kiedy słyszymy słowo „wyjście”, to nasze myśli kierują się natychmiast ku początkom wspaniałej historii miłości między Bogiem a ludem Jego dzieci, historii, która obejmuje dramatyczne dni niewoli w Egipcie, powołanie Mojżesza, wyzwolenie i pielgrzymowanie do ziemi obiecanej. Księga Wyjścia - druga księga Biblii - opowiadająca tę historię stanowi przypowieść o całej historii zbawienia, a także podstawowej dynamice wiary chrześcijańskiej. Rzeczywiście przejście od niewoli starego człowieka do nowego życia w Chrystusie jest dziełem odkupienia, jakie w nas zachodzi przez wiarę (Ef 4,22- 24). To przejście jest prawdziwym i w całym tego słowa znaczeniu „wyjściem”, jest pielgrzymowaniem duszy chrześcijańskiej i całego Kościoła, decydującym ukierunkowaniem egzystencji skierowanej ku Ojcu.

U podstaw każdego powołania chrześcijańskiego jest to zasadnicze poruszenie doświadczenia wiary: wierzyć to znaczy porzucić samego siebie, porzucić wygodę i bezkompromisowość swego „ja”, aby skoncentrować nasze życie na Jezusie Chrystusie; jak Abraham porzucić swoją ziemię, wyruszając z ufnością, wiedząc, że Bóg wskaże drogę do nowej ziemi. Tego „wyjścia” nie należy rozumieć jako pogardę dla własnego życia, swoich uczuć, własnego człowieczeństwa. Przeciwnie, ten, kto wyrusza, by pójść za Chrystusem odnajduje życie w obfitości, dając całego siebie do dyspozycji Bogu i Jego Królestwu. Jezus mówi: „Każdy, kto dla mego imienia opuści dom, braci lub siostry, ojca lub matkę, dzieci lub pole, stokroć tyle otrzyma i życie wieczne odziedziczy” (Mt 19,29). To wszystko ma swoje głębokie korzenie w miłości. Powołanie chrześcijańskie jest bowiem przede wszystkim wezwaniem miłości, która pociąga i odsyła poza siebie, decentralizuje osobę, zapoczątkowuje „trwałe wychodzenie z «ja» zamkniętego w samym sobie, w kierunku wyzwolenia «ja», w darze z siebie i właśnie tak w kierunku ponownego znalezienia siebie, a nawet w kierunku odkrycia Boga” (Benedykt XVI, Encyklika *Deus caritas est*, 6).

Doświadczenie wyjścia jest paradygmatem życia chrześcijańskiego, zwłaszcza tych, którzy przyjmują powołanie specjalnego poświęcenia się służbie Ewangelii. Polega ono na postawie nieustannego nawrócenia i przemiany, trwaniu w nieustannej pielgrzymce, w przechodzeniu ze śmierci do życia, tak jak to celebrujemy w całej liturgii: jest dynamizmem paschalnym. W istocie, od powołania Abrahama do powołania Mojżesza, od pielgrzymowania Izraela na pustyni do nawrócenia głoszonego przez proroków, aż po misyjną drogę Jezusa, której kulminacją jest Jego śmierć i zmartwychwstanie, powołanie jest zawsze działaniem Boga, który wyprowadza nas z naszej sytuacji wyjściowej, wyzwala nas ze wszelkich form niewolnictwa, wyrывa nas z przyzwyczajenia i obojętności, popychając nas ku radości komunii z Bogiem i braćmi. Odpowiedzieć na powołanie Boga, to zatem pozwolić, aby wyprowadził On nas z naszej fałszywej stabilności, by nas naprowadził na drogę do Jezusa Chrystusa, najważniejszego i ostatecznego celu naszego życia i naszego szczęścia.

Ta dynamika wyjścia dotyczy nie tylko powołanej jednostki, lecz działania misyjnego i ewangelizacyjnego całego Kościoła. Kościół jest naprawdę wierny swemu Mistrzowi, zależnie od tego, na ile jest Kościołem „wychodzącym”, nie martwiącym się o siebie, o swoje struktury i swoje zdobycze, a raczej zdolnym, by iść, wyruszyć, spotkać Boże dzieci w ich rzeczywistej sytuacji i współczuć z powodu ich ran. Bóg wychodzi z siebie w trynitarniej dynamice miłości, wysłuchuje biedy Swojego ludu i interweniuje, aby go wyzwolić (Wj 3,7). Do tego sposobu bycia i działania wezwany jest także

Kościół: Kościół ewangelizujący wychodzi na spotkanie człowieka, głosi wyzwajające słowa Ewangelii, łaską Bożą opatruje rany dusz i ciał, podnosi ubogich i potrzebujących.

Drodzy bracia i siostry, to wyzwajające wyjście ku Chrystusowi i braciom jest również drogą do pełnego zrozumienia człowieka oraz rozwoju ludzkiego i społecznego w historii. Usłyszenie i przyjęcie powołania Pana nie jest sprawą prywatną i przeżyciem wewnętrznym, które można mylić z uniesieniem chwili. Jest konkretnym zaangażowaniem, realnym i totalnym, obejmującym naszą egzystencję i oddającym ją do budowania Królestwa Bożego na ziemi. Tak więc powołanie chrześcijańskie, zakorzenione w kontemplacji serca Ojca, pobudza jednocześnie do solidarnego zaangażowania na rzecz wyzwolenia braci, zwłaszcza najuboższych. Uczeń Jezusa ma otwarte serce na Jego nieograniczoną perspektywę, a jego zażyłość z Panem nigdy nie jest ucieczką od życia i świata, lecz przeciwnie, „w samej swej istocie przyjmuje kształt komunii misyjnej” (Adhort. ap. Ewangelii gaudium, 23).

Ta dynamika wyjścia, ku Bogu i człowiekowi napędza życie radością i sensem. Chciałbym to powiedzieć zwłaszcza najmłodszym, którzy ze względu na swój wiek i wizję przyszłości, jaka szeroko się otwiera przed ich oczami, potrafią być otwarci i wielkoduszni. Czasami niepewność oraz obawy o przyszłość, jakimi atakuje dzień powszedni grożą sparaliżowaniem tych ich pobudek, pohamowaniem ich marzeń do tego stopnia, że gotowi są pomyśleć, iż nie warto się angażować oraz że Bóg wiary ograniczy ich wolność. Przeciwnie, drodzy młodzi, niech w was nie będzie lęku wobec wyjścia z własnych ograniczeń, by wyruszyć w drogę! Ewangelia jest słowem, które wyzwala, przekształca i czyni nasze życie piękniejszym. Jakże to wspaniale dać się zaskoczyć Bożym powołaniem, przyjąć Jego Słowo, stawiać wasze kroki śladem Jezusa, adorując tajemnicę Boga i wielkodusznie poświęcając się innym! Wasze życie każdego dnia stanie się bogatsze i bardziej radosne!

Maryja Dziewica, wzór każdego powołania, nie bała się wypowiedzieć swojego „fiat” na Boże wezwanie. Ona nam towarzyszy i nas prowadzi. Z hojnym męstwem wiary, Maryja wyśpiewywała radość wyjścia z siebie i powierzenia Bogu swoich planów życiowych. Do Niej się zwracamy, byśmy byli w pełni dyspozycyjni dla planów, jakie Bóg ma wobec każdego z nas; aby wzrastało w nas pragnienie gorliwego wyjścia i pójścia ku innym (por. Lk 1,39). Niech Dziewica Matka nas chroni i wstawia się za nami wszystkimi.

Franciszek

Watykan, 29 marca 2015, Niedziela Palmowa

**MAMY OBOWIĄZEK PAMIĘCI O TRAGICZNYCH
WYDARZENIACH PRZESZŁOŚCI
PRZEMÓWIENIE PAPIEŻA FRANCISZKA
WYGŁOSZONE W WATYKANIE 12 KWIETNIA 2015 R.
Z OKAZJI 100-NEJ ROCZNICY RZEZI ORMIAN**

Przy różnych okazjach określałem ten czas okresem wojny, trzeciej wojny światowej „w kawałkach”, gdy codziennie jesteśmy świadkami odrażających zbrodni, krwawych rzezi i szaleństwa zniszczenia. Niestety, także dziś słyszymy tłumiony i lekceważony krzyk wielu naszych bezbronnych braci i sióstr, którzy z powodu swojej wiary w Chrystusa lub przynależności etnicznej są publicznie i okrutnie zabijani - ścinani, krzyżowani, paleni żywcem - lub zmuszeni do opuszczenia swojej ziemi.

Również dzisiaj mamy do czynienia ze swego rodzaju ludobójstwem spowodowanym przez ogólną i zbiorową obojętność, przez współwinnne milczenie Kaina, który woła: „Cóż mnie to obchodzi?”; „Czyż jestem stróżem brata mego?” (Rdz 4,9; Homilia w Redipuglia, 13 września 2014).

Ludzkość w ubiegłym wieku przeżyła trzy wielkie niesłychane tragedie: pierwsza, uznawana powszechnie za „pierwsze ludobójstwo XX stulecia” (Jan Paweł II i Garegin II, Deklaracja wspólna, Eczmiadzyn, 27 września 2001 roku). Była ona wymierzona w wasz naród ormiański - pierwszy naród chrześcijański - wraz z Syryjczykami wyznania katolickiego i ortodoksyjnego, Asyryjczykami, Chaldejczykami i Grekami. Zostali zabici biskupi, kapłani, zakonnicy, kobiety, mężczyźni, osoby starsze, a nawet dzieci i bezbronni chorzy. Pozostałe dwie tragedie to te popełnione przez nazizm i stalinizm. Zaś w czasach mniej odległych masowe eksterminacje, takie jak w Kambodży, Rwandzie, Burundi i w Bośni. Wygląda jednak na to, że ludzkość nie jest w stanie powstrzymać przelewania niewinnej krwi. Wydaje się, że entuzjazm, jaki zrodził się pod koniec II wojny światowej zanika i ulatuje. Wydaje się, że rodzina ludzka nie chce uczyć się na własnych błędach spowodowanych przez prawo terroru. W ten sposób także dzisiaj są ludzie, którzy próbują wyeliminować innych, do nich podobnych, przy pomocy niektórych oraz przy współwinnym milczeniu innych, którzy się tylko przyglądają. Jeszcze się nie nauczyliśmy, że „wojna jest szaleństwem, bezużyteczną rzezią” (por. Homilia w Redipuglia, 13 września 2014).

Drodzy wierni obrządku ormiańskiego, dziś wspominamy z sercem przeżytym cierpieniem, ale pełnym nadziei w Zmartwychwstałym Panu setną rocznicę tego tragicznego wydarzenia, tej bezprecedensowej i szalonej eks-

terminacji jakiej okrutnie doznali wasi przodkowie. Trzeba o nich pamiętać, a wręcz jest to obowiązkiem, ponieważ tam, gdzie nie istnieje pamięć, to znaczy, że zło nadal sprawia, iż rana jest otwarta. Ukrywanie lub zaprzeczanie złu jest jakby pozwalaniem, aby rana nadal krwawiła, nie lecząc jej.

Serdecznie was pozdrawiam i dziękuję za wasze świadectwo.

Witam i dziękuję za obecność panu Serżowi Sarkisjanowi, prezydentowi Republiki Armenii. Serdecznie pozdrawiam także moich braci patriarchów i biskupów, Jego Świątobliwość Karekina II, Najwyższego Patriarchę i Katolikosa Wszystkich Ormian; Jego Świątobliwość Arama I - Katolikosa Wielkiego Domu Cylicji; Wielce Błogosławionego Nersesa Bedrosa XIX - patriarchę Cylicji katolików obrządku ormiańskiego; przedstawiciele dwóch katolikatów Ormiańskiego Kościoła Apostolskiego oraz patriarchatu Kościoła katolickiego obrządku ormiańskiego.

Z mocnym przekonaniu, że zło nigdy nie pochodzi od Boga, który jest nieskończenie dobry i zakorzenieni w wierze wyznajemy, że okrucieństwa nigdy nie można przypisać działaniu Boga, a co więcej, że nie może ono absolutnie znaleźć jakiegokolwiek usprawiedliwienia w Jego świętym Imieniu. Przeżywajmy wspólnie tę celebrację kierując nasze spojrzenie na Jezusa Chrystusa zmartwychwstałego, zwyciężcę śmierci i zła!

HOMILIA PAPIEŻA FRANCISZKA WYGŁOSZONA NA STADIONIE KOŠEVO PODCZAS PIELGRZYMKI DO SARAJEWA 6 CZERWCA 2015 R.

Drodzy bracia i siostry!

W usłyszanych przez nas czytaniach biblijnych kilkakrotnie zabrzmiało słowo „pokój”. Jest to jak najbardziej słowo prorocze! Pokój jest marzeniem Boga, jest planem Boga dla ludzkości, dla historii, wraz z całym stworzeniem. Jest to projekt, który zawsze napotyka sprzeciw człowieka, a także sprzeciw ze strony złego. Także w naszych czasach pragnienie pokoju i trud, aby go budować, konfrontują się z faktem, że na świecie jest wiele konfliktów zbrojnych. Jest to rodzaj trzeciej wojny światowej, prowadzonej „w kawałkach”, i w kontekście komunikacji globalnej odczuwana jest atmosfera wojny.

Istnieją ludzie, którzy chcą celowo tworzyć ten klimat i podsycać tę atmosferę, zwłaszcza ci, którzy dążą do konfliktu różnych kultur i cywilizacji, a także ci, którzy spekulują na wojnie, by sprzedawać broń. Ale wojna pociąga za sobą to, że dzieci, kobiety i osoby starsze muszą szukać schronienia w obozach dla uchodźców; oznacza przymusowe wysiedlenia; oznacza zniszczenie domów, dróg i fabryk; oznacza przede wszystkim wiele złamanych istnień. Dobrze to znacie, bo sami tego tutaj doświadczyliście: ileż cierpienia, ile zniszczenia, ile bólu!

Dzisiaj, drodzy bracia i siostry, ponownie wznosi się z tego miasta wołanie ludu Bożego i wszystkich ludzi dobrej woli: nigdy więcej wojny! W tym klimacie wojny jak promień słońca przenikający chmury rozbrzmiewa słowo Jezusa z Ewangelii: „Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój” (Mt 5,9). Jest to wezwanie zawsze aktualne, adresowane do każdego pokolenia. Jezus nie mówi: „Błogosławieni głosiciele pokoju”: wszyscy potrafią go głosić, nawet w sposób obłudny czy wręcz kłamliwy. Nie, powiada: „Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój”, to znaczy ci, którzy go czynią. Wprowadzanie pokoju jest pracą wymagającą osobistego wysiłku: wymaga pasji, cierpliwości, doświadczenia, wytrwałości. Błogosławieni są ci, którzy sięją pokój poprzez swoje codzienne działania, swoje postawy i gesty służby, braterstwa, dialogu, miłosierdzia... Tak, „oni będą nazwani synami Bożymi”, ponieważ Bóg sieje pokój, zawsze, wszędzie; w pełni czasu posłał na świat swojego Syna, abyśmy mieli pokój! Czynienie pokoju jest pracą, którą trzeba prowadzić każdego dnia, krok po kroku, nigdy nie ulegając zmęczeniu. A jak się czyni, jak się buduje pokój? Przypomniał nam o tym w sposób fundamentalny prorok Izajasz: „Dziełem sprawiedliwości będzie pokój” (32:17). „Opus iustitiae pax” według wersji Wulgaty, która stała się słynnym mottem, podjętym także proroczo przez Papieża Piusa XII. Pokój jest dziełem sprawiedliwości. Także i w tym przypadku: nie sprawiedliwości głoszonej z emfazą, teoretycznie, planowanej, ale sprawiedliwości praktykowanej, przeżytej. A Nowy Testament uczy nas, że wypełnieniem sprawiedliwości jest miłość: „Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego” (Mt 22,39; Rz 13,9). Kiedy, dzięki Bożej łasce wypełniamy to przykazanie, jakże bardzo wszystko się zmienia! Ponieważ my się zmieniamy! Ta osoba, naród, których postrzegałem jako wroga, ma w istocie moją twarz, serce, duszę. Mamy tego samego Ojca w niebie. Tak więc prawdziwą sprawiedliwość jest czynienie tej osobie, temu narodowi tego, co chciałbym, aby mnie czyniono, mojemu narodowi (por. Mt 7,12).

Święty Paweł w drugim czytaniu wskazał nam postawy niezbędne do czynienia pokoju: „obleczcie się w serdeczne miłosierdzie, dobroć, pokorę, cichość, cierpliwość, znosząc jedni drugich i wybacząc sobie nawzajem,

jeśliby miał ktoś zarzut przeciw drugiemu: jak Pan wybaczył wam, tak i wy!” (Kol 3,12-13). Oto postawy potrzebne, aby czynić pokój w życiu codziennym, wszędzie tam, gdzie żyjemy. Nie łudźmy się jednak, że zależy tylko od nas! Popadlibyśmy bowiem w iluzoryczny moralizm. Pokój jest darem Boga, nie w sensie magicznym, ale dlatego, że On wraz ze swoim Duchem może wypisać te postawy w naszych sercach i w naszym ciele, czyniąc nas prawdziwymi narzędziami Jego pokoju. A apostoł, zmierzając ku głębi, powiada, że pokój jest darem Boga, ponieważ jest owocem Jego pojednania z nami. Człowiek może czynić pokój tylko wtedy, kiedy pozwala się pojednać z Bogiem.

Drodzy bracia i siostry!

Dziś wspólnie prosimy Pana, za wstawiennictwem Najświętszej Maryi Panny, o łaskę posiadania serca prostego, o łaskę cierpliwości, łaskę zmagania się i działania na rzecz sprawiedliwości, by być miłosiernym, działać na rzecz pokoju, by siać pokój, a nie wojnę i niezgodę. To jest droga, która czyni nas szczęśliwymi, która czyni nas błogosławionymi.

KOŚCIÓŁ W POLSCE

KOMUNIKATY NUNCJATURY APOSTOLSKIEJ N. 5642/15

Ojciec Święty Franciszek mianował ks. prał. Michała Janochę, profesora Uniwersytetu Warszawskiego i dyrektora biblioteki Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Warszawie, biskupem pomocniczym archidiecezji warszawskiej, przydzielając mu stolicę tytularną Barica.

+ Celestino Migliore
Nuncjusz Apostolski

Warszawa, 9 maja 2015 r.

PIELGRZYMKA DUCHOWIEŃSTWA POLSKIEGO I POLONII W NIEMCZECH DO DACHAU (Freising – 29.04.2014)

Przesłanie Prefekta Kongregacji ds. duchowieństwa do uczestników pielgrzymki z okazji 70. rocznicy wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Dachau

Eminencje i Ekscelencje,
Przedstawiciele Konferencji Episkopatów Polski i Niemiec,
Czcigodni Księża,
Uczestnicy pielgrzymki z okazji siedemdziesiątej rocznicy wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Dachau!

Pragnę serdecznie podziękować Jego Ekscelencji, Ks. Arcybiskupowi Stanisławowi Gądeckiemu, Przewodniczącemu Konferencji Episkopatu Polski, za zaproszenie, by zwrócić się z przesłaniem do uczestników pielgrzymki z Polski i Niemiec, mającą na celu wspomnienie siedemdziesiątej

rocznicy wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Dachau, które dokonało się 29 kwietnia 1945 r.

Pamięć historyczna przypomina nam, że to miejsce pełniło, między innymi, funkcję głównego obozu koncentracyjnego dla księży Kościoła katolickiego, Kościołów wschodnich, jak i wspólnot Kościołów reformowanych. Dlatego też, w tę rocznicę, nie można nie pochylić się nad dramatycznym losem prawie trzech tysięcy duchownych: biskupów, prezbiterów i diakonów, pochodzących z różnych krajów, wśród których wyraźnie wybija się liczba księży z Polski. Uczestnicząc duchowo w inicjatywie podjętej przez Konferencje obu Episkopatów, nie bez wzruszenia łączę się z Wami, którzy przechowujecie tę bolesną pamięć, w poszukiwaniu drogi prawdy i coraz głębszego pojednania, w klimacie wzajemnej modlitwy, tak aby kroczyć ku przyszłości, przekraczając zarazem rany przeszłości.

W tym miejscu wypada wspomnieć pięćdziesiątą rocznicę innego wydarzenia, które opatrnościowym zbiegiem okoliczności, przychodzi mi myśl w chwili, gdy gromadzicie się w Dachau. Mam na myśli fakt z 1965 r., który miał miejsce niemal w przededniu zakończenia obrad Soboru Watykańskiego II, kiedy Biskupi polscy zwrócili się do członków Konferencji Episkopatu Niemiec słowami: «Przebaczamy i prosimy o przebaczenie», na które, z kolei, Biskupi niemieccy odpowiedzieli: «z braterskim szacunkiem podejmujemy wyciągnięte dłonie». Pozostaje mi tylko dopowiedzieć, że Boża Opatrzność nie przestaje zadziwiać, podarowując jeszcze jeden bodziec do refleksji z okazji tych dwóch rocznic, które w jakiś sposób zapraszają do podążania tą samą drogą obraną przez Biskupów posoborowych, przechowując cenny dar jedności między episkopatami i prezbiterium Waszych krajów.

Chciałbym także podkreślić, że współczesna historia Kościoła podarowała nam możliwość życia w czasie dwóch wielkich papieży: św. Jana Pawła II i Benedykta XVI, Polaka i Niemca, którzy znieśli ciężkie próby, wynikające z dramatycznych konsekwencji wybuchu Drugiej Wojny Światowej. Wzruszające są doprawdy, słowa Benedykta XVI z 18 maja 2006 r., wypowiedziane w czasie Jego wizyty w obozie w Auschwitz, które wkomponują się również i w tę rocznicę, kiedy wspominamy księży uwięzionych w Dachau: «Jan Paweł II był tu jako syn polskiego narodu. Ja przychodzę tutaj jako syn narodu niemieckiego i dlatego muszę i mogę powtórzyć za moim poprzednikiem: Nie mogłem tutaj nie przybyć. Przybyć tu musiałem. Był to i jest obowiązek wobec prawdy, wobec tych, którzy tu cierpieli, obowiązek wobec Boga: jestem tu jako następca Jana Pawła II i jako syn narodu niemieckiego». Są to słowa pochodzące z serca Benedykta XVI i skierowane do ludzkich serc, aby w każdym utwierdzać pragnienie pokoju i pojednania. Naprawdę daje do myślenia, jak Bóg przewidział, w swym odwiecz-

nym zamiśle, tych dwóch papieży, związanych wzajemną współpracą oraz osobistym szacunkiem, służbą i miłością wobec Kościoła, zarysowując na tle Waszej przeszłości budzący przykład braterstwa, zdolnego przekraczać doświadczenia historyczne.

Na koniec, pragnę jeszcze na chwilę zatrzymać się nad posługą naszych współbraci więzionych w Dachau, którzy pozostawiają świadectwo kapłaństwa dla nas: diakonów, księży i biskupów, żyjących w dzisiejszych czasach. Przede wszystkim, poruszyły mnie trzy cechy charakterystyczne: ich wierność, heroizm oraz wielkoduszna służba. Rzeczywiście, ci księża, choć byli poddawani próbom, w sposób, który przekraczał ich siły naturalne, pomimo to dochowali wierności przyrzeczeniom kapłańskim aż do końca. Z obywatelskich opowiadań wyłania się również ich heroizm, przeżywany w dramatycznych warunkach zmagania się z codziennością. Ponadto, uderza ich wielkoduszna służba wobec innych więźniów, szczególnie względem chorych na tyfus. Zdając sobie sprawę z ryzykowania życiem, na kilka miesięcy przed wyjściem na wolność, księża z Dachau ofiarowali się, nie oszczędzając samych siebie i płacąc za tę posługę najwyższą cenę z własnego życia. Życzę i modlę się, aby nie tylko księża niemieccy i polscy, ale i ci z całego świata, współpracując z Bożą łaską, potrafili rozwinąć i przechowywać w sobie te same cnoty zaparcia się i daru z samego siebie, będąc «żywymi pomnikami» radykalnego świadectwa, które również w dzisiejszych czasach, choć już w odmiennym kontekście, jest nieodzowne w życiu duchowieństwa, tak by wzrastało Królestwo Boże.

Pragnę powierzyć owoce Waszego spotkania Bożemu Miłosierdziu, szczególnie wzywając wszystkich księży męczenników z Dachau, z których niektórzy są już beatyfikowani, aby ich wstawiennictwo pozwoliło nam przeżywać kapłaństwo w sposób wierny, hojny i braterski, dając światu świadectwo bycia jednym ciałem w Chrystusie Jezusie.

Beniamino Kard. Stella
Prefekt Kongregacji ds. duchowieństwa

Watykan, 24 kwietnia 2015

ŚWIATŁO W CIEMNOŚCIACH
KAZANIE ABP. STANISŁAWA GADECKIEGO,
PRZEWODNICZĄCEGO KONFERENCJI EPISKOPATU
POLSKI Z OKAZJI 70-LECIA WYZWOLENIA OBOZU
KONCENTRACYJNEGO DACHAU

1. Zazwyczaj pielgrzymka jest drogą do miejsca świętego, a nie do miejsca przeklętego. Do miejsca, które stanowi sacrum, a nie *mysterium iniquitatis*. My zaś podjęliśmy dzisiaj pielgrzymowanie do miejsca, które stało się pierwowzorem i modelem dla innych obozów koncentracyjnych. A jednak również nasze dzisiejsze, wspólne pielgrzymowanie kapłanów i wiernych do Dachau ma swoje uzasadnienie. Przybyliśmy tam, by wyrazić nasz wielki szacunek dla tych, którzy tam cierpieli. By prosić Boga o pokój i pojednanie dla wszystkich, którzy w obecnej godzinie naszych dziejów wciąż cierpią pod panowaniem przemocy zrodzonej przez nienawiść.

a Dachau to znaczący etap historii cierpienia w Europie w czasie II wojny światowej. Zaludnili go więźniowie z wszystkich krajów podbitej Europy. Z ok. 250 tys. osób uwięzionych, 148 tys. zostało zamordowanych. Jakże to miejsce przejmuje grozą a zarazem porusza nasze serca, gdy przywołujemy na pamięć twarze poszczególnych osób, które zginęły w mrokach obozowych. Pojedyncze twarze tej wielkiej wspólnoty cierpienia: członków antynazistowskiej niemieckiej opozycji, komunistów, socjalistów i chadeków, potem Żydów, Romów i Sinti, Świadków Jehowy i homoseksualistów. Ludzie z różnych grup społecznych i różnych narodów.

A wśród nich duchowni z Kościołów chrześcijańskich. William W. Quinn, oficer U.S. Army napisał w sprawozdaniu z wyzwolenia obozu: „Dachau, 1933-1945, pozostanie na zawsze jako jeden z najstraszliwszych w historii symboli barbarzyństwa. [...] Za tymi słowami kryją się godziny i lata życia w tych warunkach, biografie młodych i dojrzałych kapłanów, kapłanów poddanych zwątpieniu i tych, co byli ostoją wiary dla innych. Podstawowym narzędziem pogardy dla człowieka jest ogołocenie, odarcie go ze wszystkiego. Znamy ten gest bardzo dokładnie jako poprzedzający ukrzyżowanie Chrystusa. W Dachau zabierano więźniom wszystko, ale oprócz rzeczy materialnych, zabierano im także imię, honor, poczucie wartości. Rodzaj prac, jakie wykonywali polscy kapłani dobitnie świadczył o pogardzie hitlerowskich oprawców i o pozbawieniu księży-więźniów poczucia osobistej god-

ności. Tym, co jednak szczególnie musiało sprawiać cierpienie – była próba zabrania im Boga. Nie wolno było im odprawiać mszy świętej, odmawiać brewiarza, modlić się i mieć przy sobie jakiegokolwiek przedmiotu kultu religijnego. Zakazano także posługi duchowej umierającym więźniom”.

Było tam 2794 diakonów, zakonników, księży, biskupów różnych wyznań chrześcijańskich. W momencie wejścia na teren obozu usłyszeli: „Ihr seid ehrlos, wehrlos und rechtlos. Ihr habt hier zu arbeiten oder zu verrecken!” Aż 1780 spośród nich było duchownymi katolikami. Byli oni najgorzej traktowanymi w obozie. Zakazano im odprawiania Mszy świętych i nabożeństw. Z liczby 1780 - zamordowano 868 polskich duchownych. Kapłańska Golgota Zachodu. Prawdziwa szkoła męczenników.

Dlatego na zewnętrznej ścianie kaplicy „Śmiertelnego Łęku Pana Jezusa” umieszczono napis: „Tu w Dachau, co trzeci zamęczony był Polakiem, Co drugi z więzionych tu księży Polskich złożył ofiarę życia”.

- b. Nie są to bynajmniej jedyne straty pośród duchowieństwa w czasie II wojny światowej. Ogółem straty Kościoła katolickiego w Polsce w czasie drugiej wojny światowej wynoszą 2801 osób duchownych (w tym 6 biskupów, 1863 kapłanów diecezjalnych i 63 kleryków oraz 289 kapłanów zakonnych, 86 kleryków i 205 braci i 289 zakonnic). Stanowiło to 28 procent ówczesnego duchowieństwa polskiego.

W polskiej świadomości zbiorowej nie ma wiedzy o tym, iż to polskie duchowieństwo poniosło w czasie II wojny światowej największe procentowe straty spośród wszystkich grup zawodowych w kraju.

W tym kontekście warto zacytować „Zapiski więzienne” kardynała Stefana Wyszyńskiego. Pod datą 25 września 1953 roku aresztowany przez władze komunistyczne prymas pisał: „Lękałem się, że już nie będę miał udziału w tym zaszczycie, którego doznali wszyscy moi koledzy z ławy seminaryjnej. Wszyscy oni przeszli przez obozy koncentracyjne i więzienia. Większość z nich oddała tam swe życie; kilku wróciło w stanie inwalidztwa, jeden umarł po odbyciu więzienia polskiego. W ten sposób wypełniła się w części zapowiedź, którą w roku 1920 na wiosnę dał nam profesor liturgiki i dyrektor Seminarium Niższego we Włocławku, ksiądz Antoni Bogdański. Niezapomniany ten człowiek podczas pewnego wykładu liturgii powiedział: „Przyjdzie czas, gdy przejdziecie przez takie udreki, o jakich człowiek naszego wieku nawet myśleć nie umie. Wielu kapłanom wbijają będą gwoździe w tonsury, wielu z nich przejdzie przez więzienie...”

Przykłady heroicznej postawy polskiego duchowieństwa, zakonników i sióstr zakonnych oraz świeckich katolików, więźniów obozów i innych miejsc zagłady, ukazały namacalnie procesy beatyfikacyjne i kanonizacyjne ojca Maksymiliana Kolbego, biskupa Michała Kozala, 11 siostr nazaretanek z Nowogródka, księdza Stefana Frelichowskiego oraz 108 męczenników niemieckiego nazizmu. Ich wyniesienie na ołtarze jest wystawieniem duchowego pomnika, będącego trwałym upamiętnieniem męczeństwa także pozostałych ofiar zbrodni oraz wezwaniem do ewangelicznego przebaczenia prześladowcom.

- c. Dzisiejsza pielgrzymka musi zastanowić się nad przyczyną *mysterium iniquitatis*. O niej to pisał św. Jan Paweł II: „Skoro człowiek sam, bez Boga, może stanowić o tym, co jest dobre, a co złe, może też zdecydować, że pewna grupa ludzi powinna być unicestwiona. [...] Chodziło tu zazwyczaj o eliminację w wymiarze fizycznym, ale czasem także moralnym: mniej lub bardziej drastycznie osoba była pozbawiana przysługujących jej praw. [...] Dlaczego się to wszystko dzieje? Jaki jest korzeń tych ideologii poświeceniowych? Odpowiedź jest jednoznaczna i prosta: dzieje się to po prostu dlatego, że odrzucono Boga jako Stwórcę, a przez to jako źródło stanowienia o tym, co dobre, a co złe. Odrzucono to, co najgłębiej stanowi o człowieczeństwie, czyli pojęcie ‘natury ludzkiej’ jako ‘rzeczywistości’, zastępując ją ‘wytworem myślenia’ dowolnie kształtowanym i dowolnie zmienianym według okoliczności” („Pamięć i tożsamość”). Tak, to miejsce niemieckiej historii niemal namacalnie ostrzega nas przed tym, do czego jest zdolny człowiek wychowany w duchu sprzeciwu wobec Stwórcy, pragnący zapanować nad światem.

Gdy nadchodził koniec niewoli, komendant obozu zwrócił się do naczelnych władz Gestapo w Berlinie z zapytaniem, czy nie byłoby lepiej oddać obóz w ręce aliantów. Odpowiedź brzmiała: Żaden żywy więzień nie może dostać się w ręce wroga. Reszta, która nie została ewakuowana z obozu, miała zostać rozstrzelana w niedzielę o godzinie 21.00. Aby temu zapobiec, więźniowie z komanda ogrodniczego wysłali w sobotę trzech swoich delegatów do amerykańskiego dowództwa, informując je o zamiarach SS-manów. Dowództwo amerykańskie, które miało zamiar zająć Dachau w poniedziałek, a najpóźniej we wtorek, zdecydowało uczynić to szybciej. Dnia 29 kwietnia o godz. 17.25 obóz został wyzwolony przez osiemdziesięciu żołnierzy z 7 armii Patrona. To wyzwoleni księża uznali za cud. Dnia 22 kwietnia 1945 roku złożyli ślubowanie, iż ci którzy przeżyją obóz,

będą pielgrzymować do św. Józefa w Kaliszu w podzięce za wybawienie. I temu ślubowaniu pozostali wierni.

Wydarzenie to uzmysławia nam, że istnieje „miara wyznaczona złu”. Z pozoru zdawać się mogło, że to zło, które programowo przekreślało obecność krzyża było mocniejsze. Jeśli jednak popatrzymy nieco wnikliwiej na dzieje ludów i narodów, które przeszły przez próbę systemów totalitarnych i prześladowań za wiarę, wówczas odkryjemy w nich wyraźną, obecność zwycięskiego krzyża Chrystusa. To zło - choć po ludzku tak potężne, wydające się złem absolutnym, zdolnym zniszczyć do cna, poddać człowieka i naród bezbrzeżnej rozpacz - to zło ma jednak swoją granicę poza którą traci moc. Tą granicą jest tajemnica odkupienia, ostateczne zwycięstwo Boga nad złem. Zwycięstwo, którego miarą jest krzyż i zmartwychwstanie.

Z tego ogromnego tłumu więźniów wyłaniają się przed naszymi oczami kontury świetlistych, błogosławionych postaci. 44 polskich księży ogłoszonych już błogosławionymi w pierwszej grupie męczenników II wojny światowej (13.05.1999). W drugiej grupie - których proces aktualnie się toczy - następnych 20. A nie są to bynajmniej jedyni męczennicy Dachau wyniesieni na ołtarze. Któż nie zna błogosławionego księdza Georga Häfnera z Würtzburga, błogosławionego księdza Karla Meisnera z diecezji Münster, holenderskiego karmelity błogosławionego Titusa Brandsma. Na tym miejscu, w którym Bóg - przez heroiczne czyny swoich świadków - potwierdził miarę wyznaczoną złu.

2. Czy tajemnica odkupienia jest również odpowiedzią na zło naszych czasów? Na to zło, które dzisiaj rozgrywa się na Ukrainie, na Bliskim Wschodzie, w Afryce. Na roszczenia tych, którzy faktycznie odrzucają Boga, chociaż nieraz wykorzystując Jego imię dla swoich zbrodni. Na mechanizm zła, którego nie da się wykorzenić przez zwykłe pakti, przymierza i kompromisy. Owszem, Nie można osiągnąć autentycznego pokoju bez odwołania się do prawdy o Bogu i prawdy o człowieku. Na dramatycznym tle naszych czasów tym, którzy są poddawani programowemu oddziaływaniu zła, nie pozostaje nikt inny i nic innego poza Chrystusem i krzyżem, jako źródłem duchowej samoobrony, jako rękojmnią zwycięstwa.

Przemoc niszczy to, czego chciałaby bronić: ludzkiej godności, życia, wolności. Przemoc jest kłamstwem, bowiem sprzeciwia się prawdzie naszego człowieczeństwa (por. KKK, 496). Pokój natomiast będzie zawsze zagrożony tam, gdzie człowiekowi nie przyznaje się tego, co mu się sprawiedliwie należy jako człowiekowi, gdy nie szanuje się jego god-

ności, a stosunki międzyludzkie nie są ukierunkowane na dobro wspólne. Lecz pokój jest nie tylko owocem sprawiedliwości. On jest także dziełem miłości. „Prawdziwy istotny pokój wyływa raczej z miłości aniżeli sprawiedliwości, gdyż sprawiedliwość usuwa raczej wszystko, co pokojowi stoi na przeszkodzie, więc szkody, więc krzywdy, podczas kiedy pokój jest właściwie wynikiem miłości” (*Gaudium et spes*, 78).

Słusznie więc pisze ks. Ludwik Bujasz, kapłan i więzień Dachau, tuż po wyzwoleniu z Dachau: Ludzkość powinna nareszcie poznać swoje błędy i wejść na drogę pokoju, ucząc się istnieją dwa najważniejsze przykazania: Kochać Boga i kochać bliźniego. Bez praktykowania tych dwóch zginie cała ludzkość i próżna będzie praca nad pokojem (por. Ks. Ludwik Bujasz, *Dachau*, Łódź 1946, 5).

Dlatego - przez wstawiennictwo wszystkich więźniów obozu koncentracyjnego Dachau - wołamy do Boga o święty dar pokoju. O ten pokój, który buduje się dzień po dniu, zachowując porządek ustanowiony przez Boga. Najpierw o pokój przeżywamy we własnym sercu, w rodzinach, w różnych formach społecznego zrzeszania się, we wspólnocie politycznej, w końcu także we wspólnocie międzynarodowej. Nie osiągnie się tego ideału pokoju, „jeżeli nie zabezpieczy się dobra poszczególnych osób, a ludzie nie będą z zaufaniem i w sposób wolny obdarzać się nawzajem skarbami ducha i talentów (KKK, 495).

Zakończenie

Modliliśmy się dzisiaj w miejscu, które ostatecznie objawiło *mysterium misericordiae*, a zarazem stało się samo w sobie apelem.

Wysłuchiwaliśmy się w mowę tego miejsca, w pieśń życia, tych, którzy oddali swoje życie za nadzieję dla nas. Chcemy zamilknąć wobec strasznego zmagania, które odnawia się także dzisiaj.

Chcemy więc złożyć hołd wszystkim tym, którzy giną wspólnie jako ofiary nienawiści, wrogości religijnej, wspominamy o chrześcijanach, dzisiaj najbardziej prześladowanych, ale również o wyznawcach innych religii.

Chcemy wreszcie zebrać ich głosy i złączyć z naszymi w jednym wspólnym wołaniu, powtarzając słowa św. Jana Pawła z jego wstrząsającej homilii z pielgrzymki do Polski w 1979, z odwiedzin w obozie zagłady Auschwitz: „dlatego proszę wszystkich, którzy mnie słuchają, ażeby skupili się, ażeby skupili wszystkie siły w trosce o człowieka. Tych zaś którzy słuchają mnie z wiarą w Jezusa Chrystusa, proszę, ażeby skupili się w modlitwie o pokój i pojednanie. Moi drodzy bracia i siostry, nie mam już nic więcej do powiedzenia. Przychodzą mi tylko na myśl słowa

Suplikacji: Święty Boże, Święty mocny, Święty a nieśmiertelny!... Od powietrza, głodu, ognia i wojny ...i wojny, wybaw nas, Panie! Amen”.

Z Freising - z kolebki bawarskiego chrześcijaństwa - wołamy słowami „Pieśni słonecznej” św. Franciszka z Asyżu: „Panie, bądź pochwalony przez tych, którzy przebaczą wrogom dla miłości Twojej i znoszą niesprawiedliwość i prześladowania. Błogosławieni, którzy trwają w pokoju i prawdzie, gdyż przez Ciebie, Najwyższy, będą uwieńczeni”.

**KAZANIE KARDYNAŁA REINHARDA MARX’A,
ARCYBISKUPA MONACHIUM I FRYZYNGI,
PRZEWODNICZĄCEGO KONFERENCJI EPISKOPATU
NIEMIEC WYGŁOSZONE W CZASIE MSZY ŚW.
Z OKAZJI 70. ROCZNICY WYZWOLENIA OBOZU
KONCENTRACYJNEGO W DACHAU 29 KWIEŃNIA
2015, DACHAU, KAPLICA ŚMIERTELNEGO LĘKU
CHRYSTUSA**

Drodzy Współbracia w biskupiej i kapłańskiej posłudze,
drodzy Siostry i Bracia!

W pewnym sensie wydarzenie, które nas dzisiaj zgromadziło, jest wydarzeniem radosnym: 29 kwietnia 1945 r. - przed dokładnie 70 laty – amerykańskie oddziały wyzwoliły obóz główny obozu koncentracyjnego w Dachau. Był to tryumf nad złem, które przez dwanaście lat na tym miejscu siało spustoszenie. Owo zwycięstwo było możliwe tylko dlatego, że wielu straciło życie w walce przeciwko terrorowi nazistowskich rządów. Również to cierpienie musimy wciąż na nowo przypominać.

Wdzięczność za wyzwolenie łączy się szczególnie z opłakiwaniem ofiar Dachau. Towarzyszy temu niedłacznie przerażenie na myśl, co się na tym miejscu wydarzyło. Razem z wieloma innymi obozami koncentracyjnymi jest Dachau „koncentratem” (esencją) pogardzającego ludźmi, znęcającego się nad nimi i mordującego ludzi reżimu. Tutaj widzimy bez osłonek okrucieństwo, jakie przyniósł Europie i światu narodowy socjalizm. 200 tys. więźniów było tutaj więzionych w okresie nazistowskim. Więcej niż 40 tys. z nich straciło życie w KZ Dachau. Wielu innych deportowano do obozów zagłady.

Żaden z nich nie jest zapomniany, kiedy my dziś – najpierw tu, na terenie obozu, a po południu w katedrze we Fryzyndze – wspominamy przede wszystkim *polских* więźniów i księży, którzy cierpieli w obozie koncentra-

cyjnym Dachau. Jest to dar dla mnie, że jako Niemiec, jako arcybiskup archidiecezji Monachium-Fryzyinga, na terenie której znajduje się Dachau, oraz jako rzecznik moich współbraci biskupów niemieckich mogą dziś tutaj razem z Wami być. Wypełnia mnie ogromna wdzięczność za to, że tak wielu biskupów i setki księży z Polski na tę chwilę tutaj przybyło.

Jest to szczególne miejsce dla Kościoła w Polsce. Obywatele polscy liczbą 41 tys. osób stanowili najliczniejszą grupę narodową wśród więźniów. W ich gronie było 1.780 księży, z których przynajmniej 868 tutaj poniosło śmierć. Wiemy, że także setki niemieckich i austriackich duchownych różnych wyznań było tutaj przewiezionych. W taki czy inny sposób byli oni zaangażowani w opór przeciwko narodowo-socjalistycznemu reżimowi lub też popadli w konflikt z władzą państwową. Sprawa przedstawia się inaczej z masowymi deportacjami do obozu księży polskich: ci ludzie Kościoła należeli do elity polskiego narodu, ucieleśniali sobą samoświadomość polskiej kultury i dawali społeczeństwu moralną siłę. Oddzielić pasterzy od owczarni, zamknąć ich i w okropnych warunkach życia i pracy wyniszczyć – to była część polityki wyniszczania i czynienia niewolnikami, którą nazistowskie Niemcy prowadziły w stosunku do ludów słowiańskich, a więc także w stosunku do Polski. Również i to należy do przepastnych otchłani miejsca, na którym dzisiaj się znajdujemy.

Godną polecenia lekturą jest pamiętnik więzienny Adama Kozłowieckiego. Jego wspomnienia są w tym czasie tłumaczone i mają się wkrótce ukazać także w Niemczech. Kozłowiecki był jezuitą, który po niemieckiej napaści na Polskę został uwięziony i poprzez różne więzienia i obozy trafił w końcu do Dachau. Po wojnie był misjonarzem w dzisiejszej Zambii, został pierwszym arcybiskupem Lusaki, a w 1998 r. zamianowany przez papieża Jana Pawła II kardynałem. W 2007 r. zmarł osiągnąwszy sędziwy wiek 96 lat. Zupełnie niepretensjonalnie, bez jakiegokolwiek fałszywego patosu opisuje Kozłowiecki życie w obozie w Dachau: codzienne poniżanie, przemoc, głód i śmierć. I nie pomija także doświadczeń szczególnie dotkliwych dla kapłana. Opisuje więc, że także w izbach zamieszkałych tylko przez księży i seminarzystów kradziono chleb – czyli że mogła przeważać chęć przeżycia kosztem innych. Opowiada o „atmosferze niechęci, pretensji i wyrzutów” pomiędzy polskimi i niemieckimi duchownymi – podsycanej przez kierownictwo obozu przwilejami dla niemieckich księży.

Z pewnością nie powinniśmy się dziwić: pokusa w opresji, chwile głębokiej bezradności – wszystko to nie jest obce także chrześcijaninowi i kapłanowi, który swoje życie w szczególny sposób poświęcił Bogu. A jednak na końcu pozostaje doświadczenie, że wiara była wsparciem także w nieludzkich warunkach obozu koncentracyjnego – dla niezliczonych chrześcijan

różnych wyznań, tak dla niemieckich jak i dla polskich kapłanów. Wielu doświadczyło, jak ich więź z Chrystusem w prześladowaniach została pogłębia i uszlachetniona. Tak działo się we wszystkich czasach, kiedy chrześcijanie byli prześladowani, zagrożeni i poniżani. A wspomnienia wierzących, którzy przeżyli obozy koncentracyjne ukazują to na nowo. Fragment z Listu do Rzymian, którego właśnie wystłuchaliśmy, zyskuje całkiem osobliwą wymowę i siłę oddziaływania, gdy sobie uświadomimy, że był to jeden z tekstów, z których męczeni w obozach czerpali otuchę: „Z powodu Ciebie zabijają nas przez cały dzień, uważają nas za owce przeznaczone na rzeź“ (Rz 8,36). Jednakże „ani śmierć, ani życie, ani aniołowie, ani Zwierzchności, ani rzeczy terazniejsze, ani przyszłe, ani Moce, ani co wysokie, ani co głębokie, ani jakiegokolwiek inne stworzenie nie zdoła nas odłączyć od miłości Boga“ (Rz 8,38n). Bo „jeżeli Bóg z nami, któż przeciwko nam?“ (Rz 8,31).

„Oni zachowali słowo Twoje“, słyszeliśmy w krótkim fragmencie Ewangelii (J 17,6) odczytanym przed chwilą. Oni zachowali słowo Twoje – słowa te odnoszą się także do chrześcijan, których wiary nie zdołano zniszczyć nawet na tym miejscu okrucieństwa i nikczemności. Nie sposób powiedzieć o chrześcijaninie czegoś wspanialszego. Za to też wielu zostało męczennikami.

Wszystko to pokazuje nam: nawet obóz koncentracyjny nie był miejscem, którym diabeł mógł zawładnąć w całości. Również od tego miejsca Bóg się nie odwrócił. Także tutaj żył Jezus wśród ludzi. Krótki epizod ze wspomnień późniejszego kardynała Kozłowieckiego naświetla to w poruszający sposób. W styczniu 1941 urządzono w baraku polskich księży małą kaplicę. Kozłowiecki komentuje: „O, jakże to nierozsądne! Oni (zbiry nazistowskiego reżimu) nie zdawali sobie sprawy z tego, że dając nam kaplicę i możliwość odprawienia przynajmniej jednej Mszy św. dziennie, mieli o jednego Więźnia więcej, niż to było zapisane w oficjalnych kancelaryjnych listach. Tego Więźnia się bali, z Nim walczyli na każdym kroku, ale On był obecny tutaj za elektrycznym ogrodzeniem, pośrodku naszpikowanych karabinami maszynowymi strażnic“. Ponieważ Pan sam był obecny pośrodku wszelkich opresji, wszelkiego okrucieństwa i nieludzkiego barbarzyństwa, ponieważ tutaj był uwielbiany i zyskiwał pocieszenie, dlatego nawet obóz koncentracyjny w Dachau nie był nigdy zupełnie pozbawiony obecności Boga.

Przy końcu swojego obozowego pamiętnika Adam Kozłowiecki stawia pytanie: „Czy ludzkość nauczyła się czegoś z tej okropnej lekcji? Czy wyciągnęła konsekwencje z tego bolesnego doświadczenia? Czy stała się w końcu rozsądniejsza?“ 70 lat od zakończenia narodowo-socjalistycznego koszmaru nie potrafimy na te pytania dać całkowicie jednoznacznej odpowiedzi. Kto pamięta o tym, co dzieje się w naszych dniach na Bliskim Wschodzie, o orgiach przemocy, które wciąż nawiedzają części Afryki, czy wreszcie

o tym, że nawet w Europie obecnie prowadzona jest wojna, ten będzie wątpliwy w to, że ludzkość zdolna jest w tej materii się czegoś nauczyć. Ale, dzięki Bogu, dane nam są także i inne doświadczenia. Niemcy i Polacy są dziś sobie bliżsi niż prawdopodobnie kiedykolwiek w swojej wspólnej, nasyczonej cierpieniem historii. Wspólnoty kościelne, ale także liczni inni ludzie dobrej woli z obu narodów mają w tym swój udział. I tak historia naszych narodów daje podstawy do tego, by żywić nadzieję, że nienawiść, przemoc i ucisk nie muszą być wiecznymi towarzyszami człowieka.

W tej Mszy św. wspominamy ofiary morderczego systemu. Łączymy się w modlitwie z tymi, którzy wbrew wszelkiej wrogości pozostali wierni chrześcijańskiej wierze w czasie 12 lat najciemniejszej nocy. I dziękujemy Bogu za dar pojednania, które nasze narody w ostatnich dekadach otrzymały. Właśnie my, jako polscy i niemieccy katolicy, mamy szczególne powołanie, misję, owo doświadczenie cierpienia, okropności i przebaczenia wnieść we współczesną historię Europy. Dlatego pozostanie Dachau miejscem niepokojącej pamięci i równocześnie przebaczenia, szczególnie dla Niemców i Polaków. Amen.

(tekst nieautoryzowany)

DOKUMENTY KOŚCIOŁA W POLSCE

List gratulacyjny Prezydium KEP do Prezydenta Andrzeja Dudy

Szanowny Panie Prezydencie!

Prosimy o przyjęcie serdecznych gratulacji z okazji wyboru na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Pierwsze informacje medialne mówią o przeważeniu szali zwycięstwa w dużej mierze przez ludzi młodych. Większość rodaków, w tym także młodzi, łączy z Pańską prezydenturą wiele nadziei. Spełnienie płynących z tej funkcji zadań – z Bożą pomocą – będzie możliwe, jeśli da się osiągnąć porozumienie w obliczu najtrudniejszych wyzwań. Ufamy, że wysiłek wszystkich Rodaków w czasie Pańskiej prezydentury będzie umacniany świadomością wspólnej odpowiedzialności za Ojczyznę, Europę i świat.

Życzymy Panu Prezydentowi skutecznego jednoczenia Polaków wokół spraw najważniejszych dla Polski oraz darów Ducha Świętego w sprawowaniu najwyższego urzędu w Państwie. Niech światło Ducha Świętego towarzyszy Panu Prezydentowi w podejmowaniu ważnych decyzji i w codziennej służbie dla Rzeczypospolitej.

W imieniu Konferencji Episkopatu Polski

Abp Stanisław Gądecki
Metropolita Poznański
Przewodniczący KEP

Abp Marek Jędraszewski
Metropolita Łódzki
Zastępca Przewodniczącego KEP

Bp Artur G. Miziński
Sekretarz Generalny KEP

Warszawa, dnia 25 maja 2015 r.

Komunikat z 369. zebrania plenarnego Konferencji
Episkopatu Polski
Warszawa, 10 czerwca 2015 r.

W dniach 9 i 10 czerwca 2015 r. biskupi zgromadzili się w Warszawie, w siedzibie Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski, na 369. zebraniu plenarnym. Uczestniczył w nim także abp Celestino Migliore, nuncjusz apostolski w Polsce.

1. Biskupi wysłuchali referatów, które w świetle danych GUS oraz wyników badań CBOS ukazały obszary i rozmiary biedy w Polsce. Podkreślono, że ludzka bieda nie dotyczy tylko kondycji materialnej, ale również moralnej i duchowej. Ubóstwo często stygmatyzuje i marginalizuje, a czasem prowadzi do wykluczenia, dlatego nie można wobec niego pozostać obojętnym. Najbardziej niepokoi bieda, która dotyczy polskich rodzin, szczególnie wielodzietnych. Biskupi przypomnieli, że jednym z istotnych zadań duszpasterstwa jest pomoc ubogim, która dokonuje się przez posługę miłości. Szczególne zadanie w trosce o potrzebujących spełnia Caritas Polska, która obchodzi w br. jubileusz 25-lecia działalności. Caritas skupia obecnie ponad 100 tys. wolontariuszy i prowadzi ponad 900 placówek, wśród których są noclegownie, jadłodajnie, domy samotnej matki,

- okna życia, centra pomocy migrantom i uchodźcom, świetlice socjoterapeutyczne, hospicja, punkty wydawania odzieży i dystrybucji żywności, warsztaty terapii zajęciowej oraz ośrodki interwencji kryzysowej. Biskupi podziękowali wolontariuszom i wszystkim zaangażowanym w dzieła miłosierdzia oraz poprosili wszystkich ludzi dobrej woli o dalszą pomoc potrzebującym.
2. Rok 2016 będzie znaczący dla Kościoła w Polsce dzięki wyjątkowym wydarzeniom. 1050. rocznica Chrztu Polski przypomni bogate dziedzictwo obecności chrześcijaństwa w dziejach naszego państwa i narodu. W tym kontekście organizacja Światowych Dni Młodzieży w Krakowie stanowi niejako potwierdzenie naszej wielowiekowej wierności Ewangelii. To wielkie wydarzenie, zaplanowane na lipiec 2016 r. i połączone z wizytą Ojca Świętego Franciszka oraz przybyciem młodzieży z całego świata, ma być umocnieniem naszej wiary i z nadzieją poprowadzić nas w przyszłość. Ojciec Święty przybędzie głównie do Krakowa, ale jego wizyta ogarnie cały Kościół w naszej Ojczyźnie i pozwoli nam poczuć się żywą częścią wspólnoty Kościoła Powszechnego. Ufamy, że te radosne wydarzenia przyniosą bogate owoce dla dzieła nowej ewangelizacji w naszej Ojczyźnie.
 3. W tym roku minie 50 lat od historycznej wymiany listów między episkopatami Polski i Niemiec. W liście biskupów polskich znalazły się znamienne, wielokrotnie cytowane słowa: „Przebaczamy i prosimy o przebaczenie”. Elementem rocznicowych obchodów będzie spotkanie przedstawicieli obu episkopatów na Jasnej Górze w listopadzie tego roku. 18 listopada, równoległe w Berlinie i Wrocławiu, otwarta będzie wystawa ilustrująca okoliczności wymiany listów i ich oddziaływanie. Ukaże ona tamte wydarzenia jako model nadal przydatny przy podejściu do współczesnych problemów i ognisk zapalnych. Obchody rocznicowe będą miały również miejsce w październiku w Rzymie, gdzie przed 50 laty, w klimacie kończącego się Soboru, rozpoczął się proces pojednania.
 4. Konferencja dokonała wyboru nowego moderatora generalnego Ruchu Światło-Życie. Został nim ks. Marek Sędek, kapłan diecezji warszawsko-praskiej. Równocześnie Biskupi dziękują dotychczasowemu moderatorowi, ks. Adamowi Wodarczykowi, mianowanemu biskupem pomocniczym archidiecezji katowickiej, który przez 8 lat ofiarnie służył Ruchowi. Konferencja wyraża nadzieję, że Ruch Światło-Życie, działając w wewnętrznej jedności, nadal będzie prowadził i wspierał dzieło nowej ewangelizacji młodzieży i rodzin.

5. Biskupi polscy mają nadzieję, że IV Krajowy Kongres Misyjny przyczyni się do ożywienia zapалу misyjnego i lepszego zrozumienia odpowiedzialności wszystkich wiernych za głoszenie Ewangelii na misjach. Kongres odbędzie się w Warszawie od 12 do 14 czerwca oraz we wszystkich parafiach w Polsce w niedzielę 14 czerwca. Pasterze Kościoła w Polsce dziękują misjonarkom i misjonarzom za ich ofiarną pracę w 97 krajach świata. Wyrażają także wdzięczność wszystkim modlącym się za misjonarzy i wspierającym misję materialnie.
 6. Biskupi dziękują ks. Józefowi Klochowi za 12 lat posługi na stanowisku rzecznika Konferencji Episkopatu Polski. Stał się w tych latach rozpoznawalną twarzą Kościoła w Polsce. Z wielką roztropnością i kompetencją komentował wydarzenia z życia Kościoła i narodu, cieszył się autorytetem w świecie mediów, potrafił znaleźć właściwe i jednoczące słowo w obliczu rodzących się konfliktów i napięć. Z wielkim oddaniem służył Kościołowi i Konferencji Episkopatu Polski, organizując pracę biura prasowego, animując liczne konferencje, spotkania, wywiady i publikacje. Życzymy mu, aby formując teraz młodych ludzi w pracy uniwersyteckiej mógł jak najlepiej wykorzystać swoje bogate doświadczenia. Nowym rzecznikiem Konferencji Episkopatu Polski wybrany został ks. Paweł Rytel-Andrianik z diecezji drohiczyńskiej. Życzymy mu obfitości darów Ducha Świętego na czas jego nowej posługi.
 7. W tym roku mija 25. rocznica powrotu katechezy do polskiej szkoły. Księża biskupi z wdzięcznością odnoszą się do katechetów – duchownych i świeckich, którzy ofiarnie podejmują się trudnej misji religijnego wychowania dzieci i młodzieży.
- Na kończący się rok szkolny i katechetyczny oraz zbliżające się wakacje z serca błogosławimy wszystkim nauczycielom i uczniom. W modlitwach polecamy ich Bogu na czas wakacji. Błogosławimy też pracy rolników, którzy w tym okresie będą zbierać plony ziemi.

Podpisali:
Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce

Komunikat
ze wspólnego spotkania przedstawicieli Kościoła katolickiego
w Polsce i na Ukrainie
Warszawa, 9.06.2015 r.

W bieżącym roku mija 10. rocznica od historycznego momentu, gdy w Warszawie i we Lwowie – w dniach 19 i 25 czerwca 2005 roku, z okazji Roku Eucharystycznego – biskupi greckokatoliccy Ukrainy i rzymskokatoliccy Polski wydali wspólny list pasterski z okazji aktu wzajemnego przebaczenia i pojednania. Nawoływali w nim do wzniesienia się ponad polityczne poglądy i historyczne zaszczości, ponad kościelne obrządki i narodowość – ukraińską i polską, aby z mocą wypowiedzieć słowa: „Przebaczamy i prosimy o przebaczenie”.

Ukraińcy i Polacy mają w swej historii wiele kart dobrosąsiedzkiego współistnienia i wspólnych heroicznych czynów, niestety pamięć przechowuje o wiele wyraziściej dramatyczne wspomnienia konfrontacji niż harmonijnej współpracy. Obydwa nasze narody przeżyły straszne tragedie XX wieku, doznając ogromnych zniszczeń ze strony totalitarnych reżimów – nazistowskiego, komunistycznego oraz skrajnego nacjonalizmu. Ukraińcy i Polacy nieraz pomagali jedni drugim przetrwać te trudne doświadczenia. Wyrażamy nasze szczere współczucie rodzinom tych, którzy zginęli bądź ucierpieli w wyniku działań wojennych, pragniemy czynić wszystko co w naszej mocy, aby propagować pokój w relacjach międzyludzkich i międzynarodowych. Dlatego obejmujemy chrześcijańskim spojrzeniem zarówno tragiczną przeszłość, jak i obecną dramatyczną sytuację w Ukrainie Wschodniej, zawierając ją Bożemu miłosierdziu, a w modlitwie skierowanej do Pana dziejów prosimy, by uleczył rany historii narodów Europy Środkowo-Wschodniej.

Ważnym zadaniem stojącym przed naszymi Kościołami jest zagwarantowanie, by – budując dzisiejsze relacje między narodami i myśląc o wspólnej przyszłości – wspierać się tylko dobrymi duchowymi doświadczeniami i autentycznością Ewangelii. Pragniemy bardzo, aby dzieło pojednania narodów – polskiego i ukraińskiego – było kontynuowane poprzez konkretną współpracę, wzajemny szacunek, porozumienie i wsparcie między przedstawicielami naszych narodów i Kościołów, aby w ten sposób dawać świadectwo jedności w różnorodności i odpowiedzieć na ekspansję sekularyzmu i wojskową agresję idącą ze Wschodu.

Wyrażamy ogromną nadzieję, iż program wypracowany przez zespoły do wzajemnych kontaktów Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce i Kościołów

greckokatolickiego i rzymskokatolickiego na Ukrainie przerodzi ideę partnerstwa między parafiami obu państw w bezpośrednie kontakty międzyludzkie, wzajemne wizyty oraz dzielenie się duszpasterskim doświadczeniem. Istotną sprawą jest również dążenie do sprawiedliwej restytucji dóbr kościelnych i uregulowanie kwestii własności świątyń.

Niech Chrystus Pan pomoże polskiemu i ukraińskiemu narodowi umocnić dobre sąsiedztwo, abyśmy mogli dzielić się naszym duchowym bogactwem na większą chwałę Bożą!

Arcybiskup Stanisław Gądecki
Metropolita Poznański
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

Arcybiskup Większy Kijowsko–Halicki Światosław Szewczuk,
Zwierzchnik Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego

Arcybiskup Mieczysław Mokrzycki,
Metropolita Lwowski
Przewodniczący Konferencji Biskupów Rzymskokatolickich Ukrainy

Arcybiskup Jan Martyniak
Metropolita Przemysko–Warszawski

Zaproszenie do udziału w IV Krajowym Kongresie Misyjnym

Moi Drodzy Przyjaciele Misji,

Szybkimi krokami zbliża się IV Krajowy Kongres Misyjny, który odbędzie się w Warszawie, w dniach 12-14 czerwca 2015 r. Będzie to z pewnością jedno z najważniejszych wydarzeń dla środowisk misyjnych i całego Kościoła w Polsce. Chcemy bowiem podczas konferencji naukowej i stacji kongresowych postawić sobie pytanie o aktualność misji, animację i formację misyjną oraz o przyszłość naszego zaangażowania w pomoc misjonarom i misjonarzom. Pragniemy szukać nowych form pracy dla misji, formacji i organizacji naszych działań.

Cieszę się, że już wiele osób i wspólnot odpowiedziało na zaproszenie i weźmie udział w Kongresie. Odpowiedź tak liczna i zaangażowanie budzą nadzieję, że poprzez Kongres rozpalimy w sobie zapał misyjny oraz dokona się „nawrócenie misyjne” w naszych diecezjach i parafiach, rodzinach, wspólnotach zakonnych, ruchach, stowarzyszeniach katolickich i wolontariacie,

dzięki któremu sprawa misji znajdzie się w centrum troski i duszpasterskiej posługi Kościoła.

Pragnę ponowić zaproszenie do udziału w IV Krajowym Kongresie Misyjnym. Zapraszam do Warszawy na konferencję naukową (12 czerwca) na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz dziecięcą, młodzieżową i dla dorosłych stacją kongresową (13 czerwca). Szczegółowy program tych dwóch dni znajduje się na stronie www.misje.pl.

Proszę również, byśmy niedzielę – 14 czerwca – przeżyli wspólnie jako misyjne święto w parafiach i diecezjach. Ostatni dzień Kongresu bowiem stanowi doskonałą okazję do tego, by ożywić zapał misyjny, rozbudzić zainteresowanie misjami poprzez wspólną modlitwę, spotkania z misjonarzami, festyny parafialne i inne inicjatywy. Bądźmy kreatywni i zaproponujmy naszym wspólnotom ciekawe formy świętowania tego dnia.

W oczekiwaniu na IV Krajowy Kongres Misyjny pragnę zapewnić o modlitwie i z serca błogosławię w Imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen.

**+ Jerzy Mazur SVD,
przewodniczący Komisji Episkopatu Polski ds. Misji**

19 maja 2015 r.

Komunikat z posiedzenia Komisji ds. Dialogu między Polską Radą Ekumeniczną a Konferencją Episkopatu Polski w dniu 7 maja 2015 r.

W dniu 7 maja 2015 r. obradowała Komisja ds. Dialogu między Polską Radą Ekumeniczną (PRE) a Konferencją Episkopatu Polski (KEP). Spotkanie odbyło się w siedzibie Konferencji Episkopatu Polski przy Skwerze Stefana Kardynała Wyszyńskiego.

Ze strony PRE obradom współprzewodniczył abp Jeremiasz (Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny), Prezes PRE, a ze strony KEP posiedzeniu współprzewodniczył bp Krzysztof Nitkiewicz, ordynariusz sandomierski. W spotkaniu uczestniczyli także: bp Jerzy Samiec (Kościół Ewangelicko-Augsburski), bp Wiktor Wysoczański (Kościół Polskokatolicki), bp Edward Puślecki (Kościół Ewangelicko-Metodystyczny), bp Andrzej Czaja (Opole), bp M. Solarczyk (Warszawa-Praga) i ks. Sławomir Pawłowski SAC (Lublin), wszyscy z Kościoła rzymskokatolickiego.

Komisja omówiła:

- przebieg grudniowej wizyty w Polsce kardynała Kurta Kocho, którą określono jako wydarzenie historyczne dla relacji ekumenicznych w Polsce;
- Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan 2015 i sposób obchodzenia Tygodnia w przyszłości;
- podpisanie i konsekwencje Apelu Kościołów w Polsce o poszanowanie i świętowanie niedzieli.

Komisja udzieliła mandatu osobom odpowiedzialnym za przygotowanie polskiej edycji zeszytu na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan w 2016 r. (ks. S. Pawłowski z KRK, ks. bp E. Puślecki z KEM).

Omówiono sprawy związane z niektórymi aspektami relacji Kościoła rzymskokatolickiego z Kościołem prawosławnym i luterańskim.

Wstępnie rozpatrzono zorganizowanie ekumenicznego nabożeństwa centralnego w Tygodniu Modlitw o Jedność Chrześcijan w roku 2016.

Komisja wyraziła pragnienie, aby zadbać o wymiar ekumeniczny obchodów 1050 rocznicy Chrztu Polski, Zjazdu Gnieźnieńskiego i Jubileuszu 200 lecia Towarzystwa Biblijnego w Polsce.

Termin kolejnego spotkania ustalono na dzień 5 października o godz. 17.00 w siedzibie Polskiej Rady Ekumenicznej.

Protokołował
Ks. S. Pawłowski

Komunikat Rady Konferencji Episkopatu Polski ds. Migracji, Turystyki i Pielgrzymek

Rada KEP ds. Migracji, Turystyki i Pielgrzymek podczas swoich obrad 16 czerwca br. w Turnie k. Radomia zajmowała się m.in. tematem wyrażnie nasilającego się zjawiska migracji i problemu uchodźców w Polsce i na świecie.

Obchodzony na całym świecie Dzień Uchodźcy (20 czerwca) jest okazją do zwrócenia uwagi na los ludzi, którzy zostali zmuszeni do ucieczki lub wyjazdu z kraju swojego pochodzenia z powodu wojny, dla ratowania życia, uniknięcia prześladowania lub złych warunków ekonomicznych. Światowe organizacje zajmujące się organizowaniem pomocą migrantom szacują, że na świecie jest obecnie ponad 50 mln nie z własnej woli szukających ratunku poza domem.

Coraz bardziej niepokoi fakt, że ok. 2 mln. Polaków zdecydowało się w ostatnim czasie na szukanie lepszych warunków życia poza granicami Ojczyzny. Decyzja na życie emigranta i postawa społeczności (narodów, państw) przyjmujących obcokrajowców tworzą nowe wyzwania współczesnego świata i ogromne problemy. Wobec niechęci do obcokrajowców, m.in. niekiedy wobec Polaków na emigracji i na tle wyjątkowo bolesnych obrazów z uchodźcami z Afryki proszących o pomoc u granic Europy - wyraźniej słychać i rozumie się słowa Chrystusa o błogosławionych, bo „byłem przybylszem a przyjęliście Mnie”. Ale i jakże realnie, pełne grozy brzmią następne: „Idźcie precz ode Mnie, przekłęci (...), bo byłem przybylszem, a nie przyjęliście Mnie” (Mt 25).

W tej sytuacji mocniej musi być słyszana nasza modlitwa o pokój na świecie i szacunek dla godności każdego człowieka. Pilna staje się modlitwa za naszych Rodaków na obczyźnie i wysiłek budowania z nimi silniejszych więzi. Na rozwiązanie czeka sprawa repatriacji Polaków i obywateli polskiego pochodzenia ze Wschodu. Dobitniej musi wybrzmieć apel o gotowość do dialogu z innymi kulturami migrantów, ich wyznawaną religią, o otwartość dla wszystkich, gdy szukają w naszym kraju pomocy, schronienia i pracy. W bardzo szybkim tempie rośnie u nas liczba migrantów ze Wschodu Europy, przede wszystkim z Ukrainy z powodu wojny na jej wschodnich terenach. Oby znaleźli w nas przyjaznych sąsiadów. Należy też przypomnieć, że ludzka sprawiedliwość i chrześcijańska gościnność stoją w sprzeczności z traktowaniem przybyszów jedynie jako taniej siły roboczej, podejmowanej w fatalnych warunkach mieszkania, pracy i wynagrodzenia.

Potrzebą chwili staje się w Polsce przyjęcie uchodźców z krajów północnej Afryki i Bliskiego Wschodu (m.in. Syrii, Iraku, Sudanu, Erytrei). Według nauki Kościoła ujętej w dokumencie Papieskiej Rady ds. Spraw Duszpasterstwa Migrantów i Podróżujących oraz Papieskiej Rady Cor Unum z 2013 r. Przyjęcie Chrystusa w uchodźcach i przymusowo przesiedlonych mamy powinność przypominać społeczeństwu o chrześcijańskim obowiązku pomocy uchodźcom ratującym swoje życie z krajów objętych działaniami wojennymi lub prześladowaniami religijnymi, jak się okazuje w zdecydowanej większości dotykającymi najbardziej chrześcijan.

Uważamy, że:

Pomoc ta powinna być organizowana wobec wszystkich uchodźców bez względu na religię i wyznanie.

Kościół w Polsce pozytywnie odpowiada na apel o pomoc materialną i polityczną hierarchów kościołów chrześcijańskich Bliskiego Wschodu na terenach poddanych czystkom etnicznym i religijnym, które mają na celu całkowite usunięcie z tamtego regionu wyznawców Chrystusa. Z uznaniem

i wdzięcznością należy wspomnieć i nadal popierać obecną od początku konfliktu wojennego w Syrii i Iraku pomoc niesioną przez Caritas Polska i Stowarzyszenie Papieskie Pomoc Kościołowi w Potrzebie (Kirche in Not – sekcja Polska) na miejscu w tamtych krajach. Najbardziej oczekiwana przez nich pomoc jest organizowana w tamtejszych obozach dla uchodźców, szpitalach polowych, tymczasowych szkołach, przychodniach, programach żywieniowych.

Szczegóły pomocy długoterminowej (ze strony organizacji, fundacji, stowarzyszeń charytatywnych i społecznych) przybywającym do Polski uchodźcom powinny być opracowane w uzgodnieniu z powołanymi do tego w pierwszym rządzie agendami rządowymi (m.in. MSZ, MSW, Urzędem ds. Cudzoziemców), we współpracy z Biurem Najwyższego Komisarza ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) oraz organizacjami pozarządowymi mającymi długoletnie doświadczenia w pracy dla uchodźców. Wysitek dla uratowania każdej osoby i znalezienia miejsca w Polsce godny jest poparcia i zachęty do czynnego włączenia się. Doświadczenie innych państw zmusza jednak wszystkie strony do takich roztropnych działań, aby pomoc nie przyczyniła się do zarzewia napięć i zagrożeń społecznych.

Wobec gigantycznej fali migracyjnej na świecie należy powtórzyć ostatnie apele Stolicy Apostolskiej do rządów państw o taką politykę ekonomiczną i gospodarczą, która będzie zapobiegać mechanizmom powstawania przymusu migracji, jak i o sprawiedliwe rozmieszczanie migrantów w Europie i innych częściach świata, mając jednak na względzie bezpieczeństwo i potrzeby społeczne. Pojawia się konieczność uruchomienia legalnych kanałów migracyjnych. W podejściu do wyzwania migracji należy unikać populistycznej retoryki i dostrzegać pozytywny wkład migrantów. W naszej pamięci niech pozostaną słowa zachęty wspomnianego dokumentu Papieskiej Rady ds. Duszpasterstwa Migrantów: “wszyscy ci, którzy wielkodusznie i bezinteresownie działają na rzecz uchodźców i innych osób przymusowo przesiedlonych, są wprowadzającymi pokój i zasługują na to, by ich uznać za błogosławionych przez Boga, ponieważ rozpoznali oblicze Jezusa Chrystusa w twarzach tysięcy przesiedlonych innych cierpiących ludzi (nr 123).

**bp Krzysztof Zadarko,
Przewodniczący Rady Konferencji Episkopatu Polski
ds. Migracji, Turystyki i Pielgrzymek
Delegat KEP ds. Imigracji**

Warszawa, 19.06.2015 r.

Oświadczenie KEP po głosowaniu Sejmu RP nad rządowym projektem ustawy „o leczeniu niepłodności”

Prezydium Konferencji Episkopatu Polski z wielkim smutkiem i rozczarowaniem przyjmuje wynik dzisiejszego głosowania Sejmu nad rządowym projektem ustawy „o leczeniu niepłodności”. W marcowym apelu biskupi wyrazili szereg zastrzeżeń do tego projektu, opierając się na wynikach naukowych badań medycznych. Prosilili też o przyjęcie takiego prawa, które poprawi obecną sytuację, a nie ograniczy się do zalegalizowania bez zastrzeżeń praktyk stosowanych w klinikach *in vitro*.

Biskupi wskazali wówczas, w jakich sprawach rządowy projekt winien zostać poprawiony i wyliczyli 8 rozwiązań projektu, które są nie do zaakceptowania (m.in. selekcję zarodków, umożliwianie klonowania człowieka, mrożenie embrionów, a także możliwość powoływania do życia dzieci po śmierci dawcy komórek rozrodczych). Prezydium Episkopatu wyraziło również nadzieję na przyjęcie przez Sejm poprawek do projektu. Niestety, wszystkie zgłaszane przez posłów poprawki, mające na celu poprawę projektu, zostały odrzucone w głosowaniach.

Posłowie popierający projekt ustawy „o leczeniu niepłodności” w wersji rządowej pozostają w niezgodzie z nauczaniem papieża Franciszka, który apelował do lekarzy: „Waszym obowiązkiem jest wyrażać sprzeciw sumienia przy aborcji, *in vitro* i eutanazji!” Ojciec Święty prosił, by nie eksperymentować i nie igrać z życiem człowieka. Wynikiem dzisiejszego głosowania zostały również zlekceważone oceny etyczno-moralne projektu ze strony biskupów. Ponad 260 parlamentarzystów odcięło się swoim głosem od poglądów wielu swoich wyborców.

Prezydium Episkopatu Polski wyraża nadzieję na poprawienie proponowanej ustawy w Senacie RP. Biskupi ufają, że do sumień parlamentarzystów dotrze głos nie tylko Papieża, Konferencji Episkopatu Polski, ale także organizacji rodzinnych, ruchów obrońców życia oraz specjalistów z zakresu ginekologii i położnictwa, którym drogę jest życie ludzkie.

Abp Stanisław Gądecki
Metropolita Poznański
Przewodniczący KEP

Abp Marek Jędraszewski
Metropolita Łódzki
Zastępca Przewodniczącego KEP

Warszawa, 25 czerwca 2015 r.

**Oświadczenie Zespołu Ekspertów ds. Bioetycznych
Konferencji Episkopatu Polski
w sprawie uchwalenia dnia 25 czerwca 2015 roku przez
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy o leczeniu niepłodności**

W połączonej ocenie ekspertów różnych dziedzin uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej dnia 25 czerwca 2015 roku ustawa dotycząca tzw. leczenia niepłodności niesie tak wiele negatywnych konsekwencji medycznych, etycznych, społecznych i prawnych, że należy ocenić, iż mamy do czynienia z klęską etyki w medycynie i w polityce. Dochodzi do wielce niegodziwej próby uprzedmiotowienia ludzkich zarodków i nazywania ich „grupą komórek” oraz otwarcia drogi do masowego niszczenia początków istot ludzkich. Wydawane dotąd opracowania kwestii in vitro przez Zespół Ekspertów ds. Bioetycznych KEP, ale też przez innych specjalistów spoza Zespołu, pozwalają się zorientować, że ustawa ta ostatecznie nie służy rodzinie, burząc podstawowe dla rozwoju dziecka więzi pochodzenia. W świetle nauczania papieża Franciszka i jego najnowszej encykliki, in vitro należy ocenić jako nieekologiczne i sprzeczne z zasadą sprawiedliwości międzypokoleniowej. Wobec przeprowadzonej dyskusji o projekcie uchwalonej właśnie ustawy – zwłaszcza w świetle znanych opinii Biura Analiz Sejmowych i uwag Sądu Najwyższego – żaden z parlamentarzystów nie może twierdzić, iż nie wiedział, za czym opowiada się w głosowaniu. Ponosi zatem odpowiedzialność moralną za skutki tworzonego prawa. W ocenie eksperckiej katolik nie mógł odpowiedzialnie głosować za przyjęciem ustawy w wersji, w jakiej została uchwalona.

*Zespół Ekspertów Konferencji Episkopatu Polski
ds. Bioetycznych*

Warszawa, 26 czerwca 2015 r.

**List Rektora Uniwersytetu Papieskiego
Jana Pawła II w Krakowie
na drugi dzień świąt
Zmartwychwstania Pańskiego 2015 roku**

Droży Bracia i Siostry!

Każdy, choć trochę obeznany z życiem uczelni wie, że nieodłączną część uroczystości akademickich stanowi odśpiewanie łacińskiej, średniowiecznej pieśni hymnicznej pod tytułem *Gaudeamus igitur* („Radujmy się więc”). Nie chodzi jednak o niczym niezmaconą radość, gdyż na jej blask pada cień przemijania i śmierci: „Radujmy się więc, dopóki jesteśmy młodzi! Po przyjemnej młodości, po kłopotliwej starości, posiadzie nas ziemia”. Prawda ludzkiego życia wyraża się w tym napięciu, że człowiek pragnie szczęścia i radości, a zdąża ku śmierci: „Życie nasze krótko trwa, szybko się skończy” – śpiewają studenci w hymnie *Gaudeamus igitur*. Im bardziej uświadamiamy sobie naszą śmiertelność, tym bardziej potrzebujemy słów, które zmartwychwstały Chrystus kieruje w dzisiejszej Ewangelii do załęcznionych niewiast: „witajcie”, czyli dosłownie „radujcie się” oraz „nie bójcie się”.

Współczesny świat wobec faktu śmierci przyjmuje różne postawy, często wyrażające lęk o daremność ludzkiego życia. Jedni starają się wyprzeć ze świadomości myśli o nadchodzącym końcu, oddając się bez reszty sprawom tego świata. Przeszło sto lat temu znany krytyk chrześcijaństwa Fryderyk Nietzsche w *Wiedzy radosnej* wyraził tę postawę słowami: „Sprawia mi melancholijne szczęście żyć w pośrodku tego zamętu uliczek, potrzeb, głosów: ileż rozkoszy, niecierpliwości, pożądania, ileż spragnionego życia i upojenia życiem wychodzi tu na jaw każdej chwili! A jednak będzie wszystkim tym pogrążonym w zgiełku, żyjącym, życia spragnionym wkrótce tak cicho! Za każdym stoi jego cień, jego ciemny towarzysz drogi! Jest to zawsze jakby ostatnia chwila przed odjazdem okrętu wychodzącego; ma się sobie wzajem więcej do powiedzenia niż kiedykolwiek”. Filozof kończy swoją myśl stwierdzeniem: „Szczęśliwy jestem widząc, że ludzie zupełnie myśleć nie chcą o śmierci”.

Inną postawą wobec przemijalności człowieka może być wiara w naukowy postęp ludzkości, który zagwarantuje przedłużenie życia. Rzeczywiście, w starożytności człowiek czterdziestoletni był uważany za starożytnego. Dzięki rozwojowi medycyny i poprawie warunków życia statystycznie żyjemy coraz dłużej. Czy jednak ten proces nie ma granic? Można w to wątpić, zwłaszcza że wraz z nim pogłębia się u wielu ludzi lęk przed starością i niedołążnością.

Są też ludzie, którym wydaje się wystarczać myśl o tym, że przetrwają w swoim potomstwie i w pamięci następnych pokoleń. Poeta Horacy pozostawił nam słynne zdanie: „Non omnis moriar”, pisząc: „Postawiłem sobie pomnik trwalszy niż ze spiżu [...]. Nie wszystek umrę, wiele ze mnie tu zostanie poza grobem”. Większym realizmem wykazał się nasz rodzimy poeta Czesław Miłosz w słowach: „O tak, niecały zginę, zostanie po mnie wzmianka w czternastym tomie encyklopedii w pobliżu setki Millerów i Mickey Mouse”.

Z czasem, w miarę jak upływają lata naszego życia, uświadamiamy sobie, że tak naprawdę nie chodzi nam o przetrwanie jedynie naszych genów czy nawet największych dokonanych przez nas dzieł, ale o nasze życie i że bez naszego osobistego zmartwychwstania, wszystko staje się względne i ostatecznie niewiele warte. Dlatego jako ludzie wierzący każdego roku z prawdziwą radością słuchamy słów świętego Piotra z Dziejów Apostolskich, gdy mówi o Chrystusie, że „Bóg wskrzesił Go, zerwawszy więzy śmierci”. Jego zmartwychwstanie pozwala każdemu z nas powtórzyć słowa dzisiejszego czytania: „[...] także i moje ciało spoczywać będzie w nadziei, że nie zostawisz duszy mojej w Otchłani”. To otwiera przed nami zupełnie nową perspektywę. Jednak myśl o zmartwychwstaniu i życiu wiecznym w niczym nie pomniejsza radości i zaangażowania w zadaną przez Boga człowiekowi przemianę świata. Wręcz przeciwnie. Dopiero perspektywa wieczna nadaje prawdziwy sens wszystkim naszym wysiłkom.

O tej perspektywie w szczególny sposób przypominają Kościołowi i światu osoby konsekrowane, które radykalnie naśladują Chrystusa w Jego ubóstwie, czystości i posłuszeństwie. Papież Franciszek poświęcając im obecny rok przypomniał słowa błogosławionego Pawła VI, że bez osób konsekrowanych „miłość ożywiająca cały Kościół byłaby wystawiona na niebezpieczeństwo oziębienia, zbawczy paradoks Ewangelii na ryzyko osłabienia, «sól» wiary na rozcieńczenie się w świecie zmierzającym do zeświecczenia”. Trzeba abyśmy uświadomili sobie jeszcze mocniej w tym roku, jak wiele zawdzięczamy kobietom i mężczyznom, którzy nam wszystkim, często przytłoczonymi problemami codzienności, przypominają świadectwem swego życia, że „przejmijmy postać tego świata” i że „nasza ojczyzna jest w niebie”.

Wielki dług wdzięczności wobec osób konsekrowanych ma Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Korzysta on od początku z mądrości i świadectwa życia siostr, ojców i braci zakonnych, którzy pracują jako wykładowcy, są zatrudnieni w administracji i studiują na różnych wydziałach naszej uczelni. W tym szczególnym czasie cała wspólnota akademicka obejmuje ich wdzięczną modlitwą. Również nam osoby konsekrowane przypominają prawdę, którą Leszek Kołakowski zapisał w niedawno opublikowanej

książce Jezus ośmieszony. Zdaniem polskiego filozofa „chrześcijaństwo traci cały swój sens historyczny, moralny i religijny w momencie, gdy zapomni się o tej najważniejszej idei: że wszystkie wartości doczesne są tylko względne i drugorzędne”.

Także nasza uczelnia pragnie stale odnawiać się w takim myśleniu. Gromadząc się często na akademickich uroczystościach w kolegiacie świętej Anny w Krakowie, by złożyć hołd świętemu profesorowi Akademii Krakowskiej Janowi z Kęt, patrzymy na postaci podtrzymujące jego sarkofag. Figury te uosabiają cztery tradycyjne wydziały uniwersytetu: medycynę, prawo, filozofię i teologię. Święty Jan Paweł II w 1997 roku skomentował znaczenie owych postaci w następujący sposób: „Przywodzi to na myśl ten właśnie kształt uniwersytetu, który poprzez wysiłek badawczy wielu dyscyplin naukowych stopniowo zbliża się ku Prawdzie najwyższej”.

Także dziś Uniwersytet Papieski w swej strukturze odzwierciedla ów dynamizm. Wydział Nauk Społecznych przypomina nam o wadze troski o człowieka, rodzinę i naród; Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego ukazuje bogactwo wielowiekowej ludzkiej twórczości, zwłaszcza artystycznej; Wydział Prawa Kanonicznego przypomina o społecznej naturze człowieka, która domaga się sprawiedliwości; Wydział Filozoficzny budzi zachwyt nad głębią ludzkiej myśli; wreszcie Wydział Teologiczny i jego Sekcja w Tarnowie wynoszą nas ku pełni objawionej Prawdy. W ten sposób wszelka doczesna prawda, dobro i piękno może prowadzić nas ku Zmartwychwstałemu, czego też z całego serca życzę wszystkim, zwłaszcza tym, którzy na różne sposoby wspierają nasz uniwersytet.

Drodzy Bracia i Siostry! Z okazji Świąt Wielkanocnych w imieniu całej wspólnoty akademickiej naszej uczelni składam serdecznie życzenia, żebyśmy przeżywając najświętszy czas naszego odkupienia, zostali obdarzeni przez Zmartwychwstałego Pana darem głębokiej wiary i pewności, że właśnie do Jezusa należy ostateczne zwycięstwo nad śmiercią.

ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak
rektor

**Informacja o zmianie przepisów dotyczących zawierania
małżeństw wyznaniowych ze skutkami cywilnymi
(tzw. małżeństwa konkordatowe)**

**Zmieniona i uzupełniona w dniu 16 marca 2015 roku
(zmiany i uzupełnienia zawiera tekst w kolorze czerwonym)**

1. Z dniem 1 marca 2015 roku wchodzi w życie nowe przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. „Prawo o aktach stanu cywilnego” (pasc), nowelizacja ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. „Kodeks rodzinny i opiekuńczy” (kro) oraz związane z nimi przepisy wykonawcze, w tym rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (rozp.) oraz Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie ogłoszenia wykazu stanowisk, których zajmowanie upoważnia do przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński oraz sporządzania zaświadczeń stanowiących podstawę sporządzania aktu małżeństwa zawartego w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (obw.).
2. Zgodnie z nowymi przepisami, zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączaających zawarcie małżeństwa wydawane przez kierownika urzędu stanu cywilnego narzeczeni będą mogli uzyskać w dowolnym urzędzie w Polsce, niezależnie od zameldowania (art. 15 ust. 2 kro), nie będą musieli również w celu uzyskania tego zaświadczenia przedkładać odpisu aktu urodzenia (art. 76 ust. 1 pasc).
3. Powyższe zaświadczenie z dniem 1 marca 2015 r. będzie ważne sześć miesięcy, a nie tak jak dotychczas trzy miesiące (art. 4¹ ust. 2 kro).
4. Zmienia się także formularz powyższego zaświadczenia, a także zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. (ukazało się w Dzienniku Ustaw RP 9 lutego 2015 r., poz. 194) przewiduje, że te dwa zaświadczenia będą na oddzielnych kartach papieru. Kierownik USC wydaje „swoje” zaświadczenie, które jest dwustronicowe, natomiast duchowny będzie wydawał „swoje” zaświadczenie na odrębnym formularzu.

Niestety, ani ustawa ani rozporządzenie nie precyzują, ile egzemplarzy zaświadczenia ma wydać kierownik USC, ani czy kierownik USC będzie dołączał czyste formularze zaświadczeń, które mają sporządzić duchowni, czy też duchowni w te formularze mają się zaopatrzyć we własnym zakresie. Wzory obu dokumentów dołączone do rozporządzenia (załączniki nr 26 i 27) zawierają także błędy i sformułowania niejasne;

o których sprostowanie, wyjaśnienie lub interpretację zawnioskował do Ministra Spraw Wewnętrznych Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski. Niestety, do chwili obecnej Ministerstwo nie opublikowało żadnych wyjaśnień. Wydaje się, że kierownicy USC, korzystając z dobrych dotychczasowych doświadczeń, będą wydawali w 3 egzemplarzach zarówno zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączonej zawarcie małżeństwa, jak i czyste druki zaświadczeń stwierdzających, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. W przypadku, gdyby kierownik USC nie dołączył czystych formularzy zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, duchowny ma obowiązek sam zaopatrzyć się w taki formularz w urzędzie stanu cywilnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przekazało kierownikom urzędów stanu cywilnego wyjaśnienie odnośnie do dokumentów związanych z zawarciem małżeństwa wyznaniowego ze skutkami cywilnymi. Z pisma Departamentu Spraw Obywatelskich z dnia 11 marca 2015 r. (DSO-ZP-6000-17/2015) wynika, co następuje:

- a) Kierownicy USC „wydając zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności do zawarcia małżeństwa powinni kierować się celowością i realnymi potrzebami w tym zakresie”.
- b) Z pisma wynika także, że zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności do zawarcia małżeństwa kierownik USC sporządza w trzech egzemplarzach, z których dwa przekazuje narzeczonemu: jeden przeznaczony jest następnie do zachowania w parafii ślubu, a drugi przeznaczony jest dla kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu małżeństwa – ten egzemplarz parafia przekazuje do USC wraz z zaświadczeniem, o którym poniżej. Trzeci egzemplarz zaświadczenia kierownik USC zachowuje w swojej dokumentacji.
- c) Drugie z zaświadczeń, czyli „zaświadczenie stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego” (czysty formularz) kierownik USC przekazuje narzeczonemu w trzech egzemplarzach, które winny zostać przekazane duchownemu w parafii ślubu. Tak jak dotychczas, zaświadczenie to w trzech egzemplarzach wypełnia duchowny w parafii, w którym miała miejsce ceremonia zaślubin. Następnie jeden egzemplarz proboszcz przekazuje do miejscowego urzędu stanu cywilnego w terminie pięciodniowym celem sporządzenia aktu małżeństwa, drugi wręczany jest nowożeńcom, a trzeci należy zachować w dokumentacji parafialnej.
- d) W związku z obowiązywaniem przepisów przejściowych urzędy do 31 sierpnia 2015 roku mogą także wydawać zaświadczenia według

dotychczasowych wzorów. Należy w takiej sytuacji postępować tak jak dotychczas: po zawarciu małżeństwa i sporządzeniu zaświadczenia jeden egzemplarz przekazać do miejscowego USC, drugi wręczyć nowożeńcom, trzeci zachować w dokumentacji parafialnej.

e) W przypadku stosowania nowych wzorów zaświadczeń możemy spotkać się dwiema sytuacjami:

- USC wydaje i przekazuje narzeczonym 3 egzemplarze zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności do zawarcia małżeństwa oraz 3 egzemplarze czystego druku zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego;
- USC wydaje i przekazuje narzeczonym 2 egzemplarze zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności do zawarcia małżeństwa oraz 3 egzemplarze czystego druku zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. W każdym z tych przypadków proboszcz wydaje nowożeńcom jedynie zaświadczenie o zawarciu małżeństwa, natomiast do miejscowego USC przekazuje po jednym egzemplarzu zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności do zawarcia małżeństwa oraz zaświadczenia o zawarciu małżeństwa (stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego).

5. Tak jak dotychczas, na duchownym ciąży obowiązek doręczenia zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego wraz z zaświadczeniem stwierdzającym brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa do USC właściwego ze względu na miejsce zawarcia małżeństwa w terminie 5 dni, odliczając dni uznane ustawowo za wolne od pracy (art. 8 ust. 3 kro), czyli najczęściej będzie tak, że w przypadku małżeństwa zawartego w sobotę ostatnim dniem terminu doręczenia będzie piątek następnego tygodnia, gdyż nie liczy się sobota (dzień zawarcia małżeństwa) i niedziela (dzień ustawowo wolny od pracy). Nadanie jako przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529) jest równoznaczne z przekazaniem do urzędu stanu cywilnego.
6. Zaświadczenie podpisują czytelnie: oboje nupturieni, dwóch pełnoletnich świadków, duchowny, przed którym zostało zawarte małżeństwo oraz duchowny uprawniony do sporządzania zaświadczeń.
7. Na formularzu tego zaświadczenia nie przewidziano miejsca na pieczęć parafii. Nie jest jasne, czy to jest celowe czy przypadkowe pominięcie.

Proponuje się, by *ad cautelam* obok podpisu w dolnej części zaświadczenia umieścić pieczęć okrągłą parafii.

8. Nowe przepisy nie nakładają na duchownych obowiązku przekazywania małżonkom po ślubie egzemplarza zaświadczenia o zawarciu małżeństwa, ale tę praktykę można stosować. (zob. wyjaśnienie wyżej w p. 4b i c)
9. Chociaż nowe przepisy także nie przewidują egzemplarza zaświadczeń dla parafii, należy ich kopie zachować w dokumentacji parafialnej. (zob. wyjaśnienie wyżej w p. 4b i c)
10. W Monitorze Polskim RP z dnia 26 lutego 2015 r. ukazało się także nowe Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lutego 2015 r. (poz. 230) w sprawie ogłoszenia wykazu stanowisk, których zajmowanie upoważnia do przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński oraz sporządzania zaświadczeń stanowiących podstawę sporządzania aktu małżeństwa zawartego w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Zasadniczo nie wnosi ono nic nowego w przedmiotowej kwestii, ale doprecyzowuje, zgodnie z przepisami prawa kanonicznego, terminologię dotyczącą nazw stanowisk, których pełnienie daje prawo do przyjęcia oświadczeń i sporządzenia i podpisania zaświadczenia. Terminologię tę należy stosować przy sporządzaniu zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego.

Zawiera ono następujące wykazy w odniesieniu do Kościoła Katolickiego:

- a) stanowiska, których zajmowanie upoważnia do przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński: ordynariusz miejsca (biskup diecezjalny, administrator apostolski, administrator diecezji, wikariusz generalny, wikariusz biskupi), biskup polowy, proboszcz, administrator parafii, duchowny odpowiednio delegowany; (w kategorii: „duchowny odpowiednio delegowany” mieści się wikariusz parafialny, który jest delegowany zazwyczaj na sposób ogólny do asystowania przy zawieraniu małżeństwa, a także każdy inny biskup, prezbiter i diakon, który otrzymał delegację ogólną bądź szczególną do asystowania, stąd też w tym przypadku w odpowiednim miejscu zaświadczenia należy wpisać po imieniu lub imionach i nazwisku duchownego sformułowanie „duchowny delegowany”, z pominięciem wszystkich tytułów, godności i stanowisk duchownego asystującego na podstawie delegacji)
- b) stanowiska, których zajmowanie upoważnia do sporządzania zaświadczeń stanowiących podstawę do sporządzania aktu małżeństwa: ordynariusz miejsca (biskup diecezjalny, administrator apostolski, administrator diecezji, wikariusz generalny, wikariusz biskupi), biskup polowy, proboszcz, administrator parafii, wikariusz lub inny duchowny odpowiednio delegowany w zastępstwie proboszcza.

W załącznikach jest zamieszczony nowy wzór zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego oraz przykładowy sposób wypełnienia tegoż zaświadczenia.

(Opracował: LA)

Wzór nowego zaświadczenia, które sporządza duchowny

Linia

niepoczwacz

numer

Zaświadczenie stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego

Niniejszym potwierdzam, że w dniu _____ przedem przedem

data zawarcia małżeństwa

imię (imię), nazwisko, stanowisko duchownego, który przysięgł oświadczenia

W

rodzaju zawarcia małżeństwa

pełna nazwa i adres jednostki organizacyjnej kościoła lub instytucji uprawnionej

imię (imię), nazwisko oraz stopień zwanego małżeństwa

imię (imię), nazwisko kobiety zwanego małżeństwa

zawarli małżeństwo podlegające

stanowi kościoła lub instytucji uprawnionej

zgodnie oświadczając wolę jednoczesnego zawarcia małżeństwa podlegającego prawu polskiemu.

Świadcami zawartego małżeństwa byli:

imię (imię) i nazwisko

imię (imię) i nazwisko

Własnoręczne czytelne podpisy osób zawierających małżeństwo, świadków oraz duchownego:

Świadek

Świadek 1

Świadek

Świadek 2

Własnoręczny czytelny podpis duchownego, przed którym
zawarto małżeństwo

Zawarcie małżeństwa zarejestrowano w księdze
małżeństw pod poz. _____

Niniejsze zaświadczenie stanowi podstawę
do sporządzenia aktu małżeństwa przez
kierownika urzędu
stanu cywilnego w _____

imię (imię), nazwisko i własnoręczny czytelny podpis
duchownego uprawnionego do spraw ślubów i związków,
stanowisko

Przykład sposobu sporządzania nowego zaświadczenia

25 marca 2015 r.

Lublin

5/2015

Data

Miejscowość

Numer

Zaświadczenie stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego

Niniejszym potwierdzam, że w dniu 25 marca 2015 r. przedem przedem

ks. Janem Kowalskim, proboszczem (ks. duchownym delegowanym)

ks. (ksionka), numerka, numerka duchownego, który przyjęł oświadczenia

W Lublinie

zawarli związek małżeństwa

Parafia Rymalskołobcza pod wezwaniem ś.w. Jana Chrzciciela i ś.w. Jana Ewangelisty, ul. Stróżkiewicza 10, 20-189 Lublin

po imie nazwa i adres jednostki organizacyjnej lub c.d. lub z siedzibą wyznaczonego

Stanisław Malinowski

ks. (ksionka), numerka ks. (ksionka) zawierającego małżeństwo

Maria Anna Nowak

ks. (ksionka), numerka ks. (ksionka) zawierającego małżeństwo

zawarli małżeństwo podlegające

przew. Kościoła Katolickiego

z wyjątkiem lub z wyjątkiem wyjątkowego

zgodnie oświadczając wolę jednoczesnego zawarcia małżeństwa podlegającego prawu polskiemu.

Świadcami zawartego małżeństwa byli:

Zygmunt Pałak

ks. (ksionka) i numerka

Janina Kowal

ks. (ksionka) i numerka

Własnoręczne czytelne podpisy osób zawierających małżeństwo, świadków oraz duchownego:

Stanisław Malinowski

ks. (ksionka)

Maria Anna Nowak

Lublin

Zygmunt Pałak

Świadek 1

Janina Kowal

Świadek 2

Ks. Jan Kowalski

Własnoręczny czytelny podpis duchownego, parafialny znak i numerka małżeństwa

Zawarcie małżeństwa zarejestrowano w księdze małżeństw pod poz.

Niniejsze zaświadczenie stanowi podstawę do sporządzenia aktu małżeństwa przez kierownika urzędu stanu cywilnego w

7/2015

Lublinie

Ks. Jan Kowalski

Ks. Jan Kowalski, proboszcz

ks. (ksionka), numerka i własnoręczny czytelny podpis duchownego upoważnionego do spraw cywilnych małżeństw

KOŚCIÓŁ DIECEZJALNY

ŻYCZENIA WIELKANOCNE KSIĘŻY BISKUPÓW

Umiłowani Diecezjanie,

Dobiegł końca czas postu, modlitwy i jałmużny, który każdego roku rozpoczynamy Jezusowym wezwaniem: "Nawracajcie się i wiercie w Ewangelię". To jest zadanie nie tylko na bieżący rok, ale na całe życie. Nieustannie mamy poznawać Ewangelię, wierzyć w nią i wprowadzać w życie. Każdy taki krok będzie jednocześnie krokiem w stronę nawrócenia.

To dzięki Ewangelii poznajemy podstawową prawdę wiary, jaką jest Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Świadcstwo Ewangelistów pozwala nam poczuć się uczestnikami wydarzeń, jakie rozegrały się w Jerozolimie w wielkanocny poranek i w ciągu następnych tygodni. Natomiast każda Msza św., w czasie której słuchamy słów Pisma św., jest okazją do spotkania ze Zmartwychwstałym i przyjmowania darów, które On sam przynosi wspólnocie swoich uczniów.

Stojąc przy pustym grobie Zbawiciela pragniemy Wam życzyć umocnienia wiary w Zmartwychwstanie. Nasza wiara czerpie bowiem swoją pewność i siłę z wszechmocy pochylonego nad człowiekiem i światem Boga Ojca, który wskrzesił z martwych swojego Syna. Niech jej owocem będzie radość i pokój serca.

W czasie ożywionej refleksji i dyskusji dotyczącej małżeństwa i rodziny serdeczną myślą obejmujemy każdą rodzinę naszej diecezji. Dziękujemy za wierne trwanie przy Chrystusie i Jego nauce, za czytelne świadectwo życia pośród codziennych trudności, za małżeńską i rodzicielską miłość. Zaś dla rodzin dotkniętych różnymi kryzysami modlimy się o ufność, siłę i odwagę, życząc radości z odzyskanego dobra.

Słowa duchowej bliskości i łączności kierujemy do osób samotnych, bezdomnych, ubogich i do więźniów. Gest obmycia nóg w Wielki Czwartek przypomina nam Chrystusa pochylonego przy nogach człowieka i wzywającego do służby najuboższym. Chcemy Was zapewnić, że nie jesteście sami. Wspólnota Kościoła otacza Was modlitwą i spieszy z pomocą przez postugę zarówno osób indywidualnych jak i zespołów Caritas.

Świąteczne życzenia kierujemy także do wszystkich chorych, dźwigających krzyż trudnych doświadczeń. Dobra Nowina przypomina nam, że nasze

ciało, choćby zostało zniszczone przez chorobę, ma swoją wieczną przyszłość. Dzięki Zmartwychwstaniu Chrystusa wierzymy „w ciała zmartwychwstanie”.

Dziękując wszystkim kapłanom za wielkopostny trud głoszenia słowa i posługę jednania, a osobom konsekrowanym za dar modlitwy, świadectwa i cierpienia, wszystkim życzymy ubogacającego doświadczenia radości z osobistego spotkania ze Zmartwychwstałym Panem. Pełnię paschalnych darów niech Wam wyprasza Maryja – Rozradowana Królowa Nieba – wiernie stojąca pod Krzyżem Syna, a teraz doświadczająca radości Jego zmartwychwstania.

Wraz z ks. Biskupem Kazimierzem i Edwardem serdecznie dziękujemy za wszystkie życzenia nadesłane do nas z racji Świąt Wielkanocnych.

Z pasterskim błogosławieństwem

+Jan Wątroba

+Edward Białogłowski

+Kazimierz Górny

Rzeszów, Wielkanoc 2015 r.

**ZAPROSZENIE BISKUPA RZESZOWSKIEGO
NA UROCZYSTOŚĆ KORONACJI
CUDOWNEGO OBRAZU MATKI BOŻEJ
„UZDROWIENIE CHORYCH”
W GŁOGOWIE MAŁOPOLSKIM**

Czcigodni Bracia Kapłani,
Umiłowani Diecezjanie – Bracia i Siostry,

W polskiej pobożności ludowej miesiąc maj kieruje nasze myśli w stronę Matki Najświętszej. Wraz z rozkwitającą przyrodą pragniemy wychwalać Maryję – Najpiękniejszy Kwiat Ziemi. Dla Kościoła Rzeszowskiego szczególną okazją do oddania hołdu Bogurodzicy będzie uroczystość koronacji cudownego obrazu Najświętszej Maryi Panny w Głogowie Małopolskim.

W XVII i XVIII w. to miasto stanowiło ważny ośrodek kultu Matki Bożej na terenie rozległej wówczas diecezji krakowskiej. Początki sanktuarium

dawna pieśń wiąże z objawieniem się Najświętszej Maryi Panny dwóm żebrakom *Na Piasku* za miastem. Według tradycji ludowej, w miejscu tego objawienia znajduje się źródelko, o którym pisał na początku XX w. ks. Alojzy Fridrich, że woda z niego „za modlitwą do Najświętszej Panny, od dawnych czasów pomocną bywa w chorobach i cierpieniach”. Na miejscu objawienia Matki Bożej wzniesiono drewniany kościół filialny. Nosił on wezwanie Najświętszej Maryi Panny Śnieżnej. Wybudował go w pierwszej połowie XVIII w. Kasper Makowski, miecznik chełmski, a następnie dokonano rozbudowy świątyni z fundacji Jana Kazimierza Lubomirskiego. W 1763 roku właścicielka miasta Urszula z Branickich Lubomirska przekazała kościół misjonarzom św. Wincentego á Paulo.

Według akt wizytacji generalnej z 1721 roku, w tym kościele znajdował się łaskami słynący wizerunek Najświętszej Maryi Panny, a dokument ówczesnego biskupa krakowskiego kardynała Jana Aleksandra Lipskiego z 1738 r., nazywa obraz cudownym.

Po pierwszym rozbiórce Polski (1772) Głogów znalazł się w granicach monarchii austriackiej. W wyniku tzw. „reform józefińskich” miasto podupało jako ośrodek życia religijnego. Władze zaborcze dokonały m.in. kasaty klasztoru księży misjonarzy, a jego zabudowania, w tym nowy kościół, uległy zniszczeniu. Przygasł również kult Matki Bożej, a w 1782 roku cudowny wizerunek przeniesiono do kościoła parafialnego.

Szczególna cześć dla Matki Bożej Głogowskiej przetrwała w pobożności ludowej. W drugiej połowie ubiegłego stulecia odrodził się on dzięki staraniom ówczesnego proboszcza ks. Stanisława Ujdy. Jego następca – ks. Adam Samel – rozpoczął starania o koronację cudownego wizerunku. Dokonano również badań naukowych zarówno samego obrazu, jak i jego kultu przez zespół uczonych z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Rozszerzający się kult oraz przygotowania duchowe i materialne stały się podstawą do wydania dekretu o koronacji obrazu Matki Bożej Głogowskiej, a także powołania komitetu przygotowującego to wydarzenie z ks. biskupem Edwardem Białogłowskim na czele. Koronacja odbędzie się w sobotę, 30 maja bieżącego roku o godz. 11.00, na głogowskim Rynku.

Serdecznie zapraszam na tę uroczystość wszystkich diecezjan. Szczególne słowa zachęty do udziału w koronacji kieruję pod adresem chorych i cierpiących, bowiem od wieków Matka Boża Głogowska cieszy się sławą Uzdrowicielki i Poczyszycielki, a w 1631 r. ówczesny właściciel miasta Mikołaj Spyttek Ligęza ufundował tu szpital ubogich.

Uroczystość koronacji cudownego obrazu Najświętszej Maryi Panny Głogowskiej niech będzie okazją do naśladowania pokornej Służebnicy Pańskiej w życiu codziennym. W dobie niepokoju o naszą Ojczyznę, niech stanie się

również okazją do zawierzenia naszej Matce i Królowej naszych losów: indywidualnych i narodowych. Wzorem przodków polećmy się Jej słowami staropolskiej pieśni:

*Na głód, na wojnę się zanosi,
Któż za nas Boga uprosi,
Jeśli nie Ty, Matko Boska,
Najświętsza Panno Głogowska.
Matko Boża Głogowska – módl się za nami!*

Z pasterskim błogosławieństwem

+Jan Wątroba
Biskup Rzeszowski

*List Biskupa Rzeszowskiego należy odczytać na wszystkich Mszach św.
w niedzielę 10 maja br.*

+Edward Białogłowski
Biskup Wikariusz Generalny

ZAPROSZENIE DO UDZIAŁU W PIESZEJ PIELGRZYMCE NA JASNĄ GÓRĘ

Drodzy diecezjanie! Umiłowani bracia i siostry!

Zbliża się czas Rzeszowskiej Pieszej Pielgrzymki na Jasną Górę. W tym roku już po raz trzydziesty ósmy wierni diecezji rzeszowskiej 4 sierpnia wyruszą na pątniczy szlak prowadzący przed tron Królowej Polski. Tym razem pielgrzymom będzie towarzyszyć hasło: „Patrz w Maryję i zobacz Jezusa”. Ilekroć patrzymy na Maryję zawsze powinniśmy zobaczyć Jezusa. Maryja sama wskazuje swojego Syna jako Jedynego Odkupiciela człowieka. Wszystko co robi w Kościele i dla Kościoła, służy jednemu: Abyśmy wierzyli i oddawali chwałę Bogu przez Jezusa Chrystusa.

Serdecznie zapraszam do udziału w pielgrzymce, zarówno tych, którzy już w niej uczestniczyli, jak i tych, którzy nie mieli jeszcze okazji pieszo iść na Jasną Górę. Na tegorocznym plakacie pielgrzymki nieprzypadkowo znalazły

się symbole Świątowych Dni Młodzieży: Krzyż i Ikona Matki Bożej „Salus Populi Romani”. Tegoroczne pielgrzymowanie wpisuje się w przygotowanie do spotkania z Ojcem Świętym w Krakowie w lipcu 2016 r. Już teraz proszę wszystkich pielgrzymów, aby ofiarowali trudy wędrówki oraz modlitwy w intencji owoców Świątowych Dni Młodzieży. Jednocześnie liczę na większy niż co roku udział młodzieży. Kochani chłopcy i dziewczęta, uczniowie i studenci, także młodzi pracujący – serdecznie was zapraszam – wyruszenie na pielgrzymkowy szlak, aby dzięki Maryi spotkać Jezusa Chrystusa.

Wielu diecezjan nie może osobiście uczestniczyć w pielgrzymce z powodów zawodowych, rodzinnych, albo z powodu podeszłego wieku lub choroby. Wszystkich was zapraszam do duchowego pielgrzymowania w ramach grupy bł. ks. Jana Balickiego. Grupa ta jednoczy się przez fale Katolickiego Radia Via oraz kościół św. Krzyża w Rzeszowie, gdzie, w czasie pielgrzymki, codziennie o godz. 20.30 odbywa się nabożeństwo różańcowe i Apel Jasno-górski. Radio Via kilka razy w ciągu dnia będzie przekazywać relacje z pielgrzymki, począwszy od transmisji Mszy św., która odbędzie się we wtorek, 4 sierpnia o godz. 6.30 na Placu Farnym w Rzeszowie.

Drodzy bracia i siostry, życzę wszystkim dobrych wakacji, udanych urlopów i wypoczynku. Niech to będzie także czas pielęgnowania duchowego wymiaru życia. Udział w pielgrzymkach, rekolekcjach, obozach katolickich, a także odwiedzanie sanktuariów i miejsc związanych z tradycją chrześcijańską, może przyczynić się do pogłębienia wiary i pomóc w codziennym życiu w zgodzie z Ewangelią. Na wszystkie dobre inicjatywy z serca wam błogosławię.

+ Jan Wątroba
Biskup Rzeszowski

Rzeszów, 24 czerwca 2015 r.

**KAZANIE KS. ABP. STANISŁAWA BUDZIKA,
WYGŁOSZONE PODCZAS
UROCZYŚCÍ KORONACJI WIZERUNKU
MATKI BOŻEJ GŁOGOWSKIEJ
(GŁOGÓW MAŁOPOLSKI – 30 V 2015 R.)**

*„Świątynia Boga w niebie się otwarła
i Arka Jego Przymierza ukazała się w Jego świątyni.
Potem ukazał się wielki znak na niebie:
Niewiasta obleczona w słońce i księżyc pod jej stopami,
a na Jej głowie korona z gwiazd dwunastu.” (Ap 11).*

Czczogodny Księżę Biskupie Janie, Pasterzu Diecezji Rzeszowskiej!
Czczogodni Bracia w biskupim i kapłańskim posługiwaniu!
Drogie Siostry Życia Konsekrowanego!
Szanowni przedstawiciele władz państwowych i samorządowych!
Kochani Czcziciele Matki Bożej Głogowskiej, przybyli z bliska i z daleka!
Umiłowani w Chrystusie Panu Siostry i Bracia!

Gromadzimy się dziś na głogowskim rynku i wpatrujemy się w obraz naszej Matki, czczonej tutaj od stuleci. Odkrywamy w Niej apokaliptyczną Niewiastę obleczoną w Słońce. I wołamy do Niej słowami liturgii Kościoła: „Błogosławiona jesteś Bogurodzico Dziewico! Z Ciebie bowiem narodziło się Słońce sprawiedliwości: Chrystus, który jest naszym Bogiem. On uwolnił nas od potępienia i przywrócił nam łaskę. On zwyciężył śmierć i dał nam życie wieczne!”

Wpatrzni w słynący łaskami obraz, tak bardzo podobny do Jasnogórskiego, pragniemy odczytać treść płynącego z niego przesłania: zawsze tego samego, a jednak wciąż nowego – przesłania na nowe czasy, na nowe wyzwania.

Wpatrujemy się w dwa przedstawione na nim Oblicza. Oczyma wiary próbujemy uchwycić wypisane na nim misterium Syna i Jego Matki. Obraz przypomina nam językiem linii, kształtów i barw podstawowe katechizmowe treści. Dziecko – to Syn Ojca Przedwiecznego, który zstąpił z nieba i stał się Człowiekiem, narodzonym z Dziewicy Maryi. To Emmanuel, Bóg z nami, obecny na naszych ludzkich drogach, Światło nasze i Życie.

A Matka opisana jest w dzisiejszej Ewangelii jako pełna łaski, błogosławiona między niewiastami, wybrana i umiłowana przez Pana. Razem z Boskim Pośląncem Gabrielem wołamy do Niej: „Nie bój się, Maryjo, znalazłaś bowiem łaskę w Bożych oczach. Bóg spojrział na uniznienie swojej służebnicy i uczynił Ci wielkie rzeczy. Dokonał w Tobie największego cudu

w dziejach świata: połączył w Twoim łonie niebo i ziemię, Boga i człowieka, wieczność i czas.

Ale nie uczynił tego tylko dla Ciebie. Uczynił to także dla nas, bo chciał być Bogiem-z-nami, stać się jednym z nas, aby nas pozyskać. Niewidzialny Bóg zechciał nam pokazać ludzką twarz, aby nam udowodnić, jak bardzo nas umiłował.

Tak obdarowani, pragniemy podziękować Matce za Jej słowa wypowiedziane do Bożego Pośląca w zaciszu Nazaretańskiego domu. Dziękujemy Jej za tę decydującą odpowiedź, która stała się na wieki i tysiąclecia drogowskazem dla tylu wiernych Bogu dusz: „Oto Ja służebnica Pańska, niech Mi się stanie według Twego słowa!”

Maryja na obrazie ukazuje nam Syna, spoczywającego na Jej lewym ręku. Nie trzyma Go jednak spiętym ramieniem, jakby Go chciała mieć tylko i wyłącznie dla siebie. Trzyma Go tak, aby mogła się Nim dzielić – z tymi, którzy do Niej przychodzą. I jest jeszcze druga dłoń, wskazująca na Drogę, którą jest Chrystus i wyrażająca gotowość przyjęcia każdego, kto chciałby na drodze swego życia – tak jak Ona – upodobnić się do Niego i naśladować Go.

Czy możemy wątpić w Jej dobroć? Czyż mogłaby nie spełnić testamentu otrzymanego z Krzyża: „Oto Matka Twoja!” „Oto Twoje dzieci!”. Czyżby i teraz nie miała zatroszczyć się o nas tak, jak zatroszczyła się o nowożeńców i gości weselnych w Kanie?

Sługa Boży Kardynał Wyszyński tak modlił się do Niej w „Zapiskach więziennych”: „Podążałaś za Synem miłości Bożej wszędzie, by w porę podpowiadać: wina nie mają, chleba nie mają, miłości nie mają, łaski nie mają, serca szukają... Czy w Kanie, czy na Golgocie, czy dziś – po prawicy Zbawiciela, w niebie – Miłosierdzie Twoje zawsze niemal, uśmiecha się przez łyzy. Zawsze tam, gdzie męka zwątpienia. I dopiero, gdy łyzy obmywają oczy i serce z pyłu ziemi, dostrzegamy «Pańskie miłosierdzie» i «obfite u Niego odkupienie»”. Przedwojenny poeta wyraził to równie pięknie i wymownie:

Ty ślepcom jesteś wzrokiem, a zbrodniarzom

Drabinią łaski, zabłąkanym – schronem,

Konającym w rozpacz – uśmiechniętą twarzą,

I północom świtaniem, i pożarom – dzwonem...

Kto wezwał Cię – ten drogę w lesie znalazł

I światło okien i dachu opiekę –

I chleb i dzban, by z niego łaskę nalał –

I łask i tej płynącą żywą rzekę.

Ten sam Stefan Wyszyński, jeszcze jako biskup lubelski, przemawiając w Lublinie w Święto Narodzenia Matki Bożej, kreślił przepięknie geografie kultu maryjnego w Polsce:

„Jakby wieńcem stanic obronnych otoczyła Maryja ziemię polską stolicami cudów i łask. Od dalekiej północy począwszy, gdzie czuwa Gwiazda Morza polskiego – Maryja Swarzewska, poprzez Tucholę, Chełmno, Gostyń, Gidle, aż po Piekary, gdzie lud śląski pieśnią maryjną broniąc mowy ojczyznej przez morze krwi dobijał się do wolnej Polski; a dalej szlakiem południowym – od Kalwarii Zebrzydowskiej, poprzez Tuchów, aż po Jazłowiec; od stóp Maryi Latyczowskiej, Wygnanki Świętej, aż ku stolicy Wielkiej Księżnej Litewskiej, co w Ostrej świeci Bramie. A sercem serc – Jasna Góra! Rzecz znamienna, że wszelkie szlaki cywilizacyjne Polski są jednocześnie drogami, którymi kroczyła nieodłączna cześć i chwała Maryi: ileż na tych szlakach miejsc cudownych, ileż stolic wstawionych czcią i hojnością Maryi!” (Lublin, 8 IX 1946 r).

Umiłowani w Chrystusie Panu Bracia i Siostry!

W tę geografie kultu Maryjnego wpisuje się dziś Głogów Małopolski ze swoją bogatą historią. Właśnie w tym roku minęło 445 lat od wydania dokumentu lokacyjnego, na mocy którego powstało nowe miasto ma wzór założeń urbanistycznych renesansu. W mieście zbudowano dwa kościoły: parafialny pod wezwaniem Trójcy Przenajświętszej, w samym centrum miasta i drugi, na Piasku, poza jego murami, noszący wezwanie Matki Bożej Śnieżnej.

Przez pewien czas posługę duszpasterską w mieście pełnili Księża Misjonarze św. Wincentego a Paulo. Kasata klasztoru przez zaborców i liczne zmiany lokalizacji sprawiły, że kult Matki Bożej, bardzo żywy w kościele Matki Bożej Śnieżnej, zanikł prawie zupełnie. Odrodził się – jak czytamy w słowie Biskupa Rzeszowskiego – w drugiej połowie XX wieku za sprawą dwóch gorliwych duszpasterzy: Ks. Stanisława Ujdy i ks. prałata Adama Samela, obecnego proboszcza i kustosa Sanktuarium. Od dawna podziwiamy dzieła, jakich udało mu się z pomocą Bożą i ludzką dokonać.

Dziś na głowę Syna Bożego i Jego Świętej Matki nakładamy złote korony, wyraz naszej czci i wdzięczności, miłości i wiary – oraz nadziei, którą wyrażała dawna formuła koronacyjna: *Sicut te coronamus in terris, ita a Christo coronari mereamur in coelis – Tak jak dziś koronujemy Cię na ziemi, tak chcemy zasłużyć na ukoronowanie przez Chrystusa w niebie.*

W Litanii Loretańskiej wzywamy Maryję jako Królową Patriarchów i Proroków, Aniołów i Świętych, Królową Pokoju i Królową Polski. Od niepamiętnych czasów Kościół zwraca się do Matki Chrystusa słowami starej pieśni, która kończy brewiarzową modlitwę dnia i rozbrzmiewa również na zakończenie życiowej drogi chrześcijanina, jako ostatnie pożegnanie: *Salve Regina, Witaj Królowo, Matko Miłosierdzia, życie, słodyczy i nadziejo nasza witaj!*

Maryja jako Matka uczestniczy w królewskiej godności swego Syna. Uzasadnieniem tego twierdzenia są słowa z dzisiejszej Ewangelii, skierowane do

Matki Jezusa przez Gabriela: „Nie bój się, Maryjo, znalazłaś bowiem łaskę u Boga. Oto poczniesz i porodzisz Syna, któremu nadasz imię Jezus. Będzie On wielki i będzie nazwany Synem Najwyższego, a Pan Bóg da Mu tron Jego ojca, Dawida. Będzie panował nad domem Jakuba na wieki, a Jego panowaniu nie będzie końca” (Łk 1,30-33).

Dzisiejsze pierwsze czytanie z Księgi Proroka Izajasza ukazuje nam dobitnie, kim jest Dziecię narodzone z Maryi Dziewicy: “Na Jego barkach spoczęła władza. Nazwano Go imieniem: Przedziwny Doradca, Bóg Mocny, Odwieczny Książę Pokoju.” To dzięki Jego przyjściu na świat “naród kroczący w ciemnościach ujrzał światłość wielką i nad mieszkańcami kraju mroków zabłyśło światło.”

Maryja jest więc Królową jako Matka Króla. I jej królowanie nie może być inne niż królowanie Chrystusa. Jezus nie jest królem na wzór władców tej ziemi, którzy uciskali narody i kazali się nazywać dobroczyńcami. Jezus przyszedł na ten świat nie po to, aby Mu służyło, ale po to, aby służyć i oddać swoje życie na okup za wielu.

Maryja uczestniczy w królewskiej godności swego Syna. Jest więc Królową, która służy. W dzisiejszej Ewangelii, zaraz po przyjęciu z ust Archaniola zapowiedzi, że będzie Matką Króla, deklaruje swoją gotowość do służby: *Oto ja służebnica Pańska. Niech mi się stanie według słowa Twego.*

Czytając kolejne fragmenty Ewangelii, widzimy, jak Maryja wprowadza tę deklarację od razu w czyn. Udaje się z pośpiechem w góry judzkie, aby służyć Matce Proroka. Niczym żywa monstrancja niesie Boga ludziom. W Kanie Galilejskiej służy ludzkiej radości. Pod Krzyżem Chrystusa daje świadectwo nieugiętej wiary i staje się Królową Bolesci. Jako Uzdrawienie Chorych przywraca nadzieję cierpiącym i prowadzi ich pod Krzyż swego Syna, aby nadać wszelkiemu ludzkiemu cierpieniu zbawczy i odkupieńczy wymiar.

„Służyć Bogu to królować” – mówi stara dewiza pobożności chrześcijańskiej. Odwracając tę zasadę, możemy powiedzieć, że królować po chrześcijańsku to znaczy służyć Bogu, służyć mu w człowieku. Pochylać się z miłością nad jego troskami. Stawać się wobec bliźnich narzędziem Bożego miłosierdzia. Tak jak Maryja, Uzdrawienie chorych, towarzyszyć cierpiącym oraz – jak apeluje papież Franciszek – „wnosić nadzieję i uśmiech Boga w przeciwności naszego świata”.

Nie jest to droga łatwa ani wygodna. Dlatego wolimy nieraz szukać łatwiejszej drogi. Wolimy wymagać od innych, a nie od siebie. Wolimy krytykować zaniedbania innych, niż uderzyć się we własną pierś. Wolimy narzekać na ciemności, zamiast zapalić choćby małe światełko miłości i dobroci, współczucia i wsparcia.

Niech Maryja, Gwiazda Nowej Ewangelizacji, wskaże nam program odnowy naszego życia osobistego i rodzinnego, kościelnego i narodowego.

Prośmy ją o to słowami dawnej pieśni oazowej, tak pięknie osadzonej w Ewangelii, tak bardzo inspirującej do świadectwa i przemiany życia.

Matko Boża z Betlejemu – Nad Dzieciątkiem pochylona
Każde dziecko polskiej ziemi – W swe Matczyne weź ramiona.

Matko Boża z Nazaretu – Zanurzona w szarym trudzie,
W młodych sercach wiarę wzniesisz
Ufność, miłość w nich rozbudzisz.

Matko Boża z winnej Kany – Kochająca, zatroskana,
Każdą z rodzin Ci oddanych – Ubłogosław w łaski Pana.

Matko Boża z Wieczernika – W Duchu Świętym rozmodlona,
Spraw, niech w Polsce zło zanika – I przemiana się dokona.

Matko Boża stąd – z Głogowa – z Częstochowy i z Warszawy,
Uczyn Polskę ludem nowym – Bożej chwały, Bożej sławy. Amen!

NOMINACJE I DEKRETY

Nominacja ks. mgr. Krzysztofa Samborskiego MS (L.dz. 460/15)

Rev.

Ks. mgr Krzysztof Samborski MS
Dębowiec

W trosce o chrześcijańskie wychowanie młodego pokolenia oraz mając na uwadze dobro duchowe nauczycieli mianuję Czcignego Księdza duszpasterzem nauczycieli w dekanacie DĘBOWIEC.

Formy postęgi duszpasterskiej proszę ustalić w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem nauczycieli.

Na radosną i owocną posługę duszpasterską z serca błogosławię.

bp Edward Białogłowski
Biskup Wikariusz Generalny
ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 27 kwietnia 2015 r.

**Nominacja ks. mgr. Marcina Jaracza
(L.dz. 470/15)**

Rev.

Ks. mgr Marcin Jaracz
Ropczyce - Fara

W trosce o chrześcijańskie wychowanie młodego pokolenia oraz mając na uwadze dobro duchowe nauczycieli mianuję Czcigodnego Księdza duszpasterzem nauczycieli w dekanacie ROPCZYCE.

Formy posługi duszpasterskiej proszę ustalić w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem nauczycieli.

Na radosną i owocną posługę duszpasterską z serca błogosławię.

bp Edward Białogłowski
Biskup Wikariusz Generalny
ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 27 kwietnia 2015 r.

**Nominacja ks. mgr. Bogdana Hahna
(L.dz. 473/15)**

Rev.

Ks. mgr Bogdan HAHN
Rzeszów –św. Judy Tadeusza

W trosce o chrześcijańskie wychowanie młodego pokolenia oraz mając na uwadze dobro duchowe nauczycieli mianuję Czcigodnego Księdza duszpasterzem nauczycieli w dekanacie RZESZÓW-PÓŁUDNIE.

Formy posługi duszpasterskiej proszę ustalić w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem nauczycieli.

Na radosną i owocną posługę duszpasterską z serca błogosławię.

bp Edward Białogłowski
Biskup Wikariusz Generalny
ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 27 kwietnia 2015 r.

**Nominacja ks. dr. Piotra Potyrały
(L.dz. 789 /2015)**

Rev.

Ks. dr Piotr Potyrała
Rzeszów - DKS

„Nie ma chrześcijaństwa bez miłości i jej wyrazu: miłosierdzia. Nie ma zatem duszpasterza i duszpasterstwa bez ożywionych promieni Chrystusowej caritas. (...) Czym jest słońce w przyrodzie, tym miłosierdzie w parafii. Tylko ten duszpasterz rozgrzeje serca i dusze miłością Boga, od którego bije ciepło miłości i miłosierdzia” bp Edmund Nowicki.

Zgodnie ze Statutem Caritas Diecezji Rzeszowskiej § 8, z dniem 26 czerwca 2015 mianuję czcigodnego księdza doktora zastępcą dyrektora Caritas i powołuję do Zarządu Diecezjalnego Caritas. Zakres obowiązków należy ustalić z księdzem dyrektorem Caritas Diecezji Rzeszowskiej.

Podstawowym celem Caritas jest praktyczne realizowanie nauki Jezusa Chrystusa o miłosierdziu. Cel ten wypływa z Chrystusowego przykazania miłości odczytywanego w aktualnej sytuacji Kościoła i w obliczu konkretnych potrzeb ludzkich.

Z pasterskim błogosławieństwem

**bp Jan Wątroba
Biskup Rzeszowski
ks. Marek Story
Wicekanclerz Kurii**

Rzeszów, 26 czerwca 2015 r.

DEKRET

regulacji granic

**Parafii p.w. Niepokalanego Serca N.M.P. w Budach Głogowskich
i Parafii p.w. Św. Michała Archaniola w Stykowie**

(l.dz. 461/2015)

§ 1.

Mając na uwadze pożytek i dobro duchowe wiernych oraz prośby wier-
nych i duszpasterzy, niniejszym wyłączam z Parafii p.w. Świętego Michała

Archanioła w Stykowie zamieszkałych w Stykowie pod numerami 506, 508, 512 i przyłączam do Parafii p.w. Niepokalanego Serca N.M.P. w Budach Głogowskich.

§ 2.

Dekret należy podać do wiadomości wiernych w niedzielę, 26.04.2015 r. na wszystkich Mszach św. w kościele parafialnym Parafii p.w. Niepokalanego Serca N.M.P. w Budach Głogowskich oraz Parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Stykowie.

Z pasterskim błogosławieństwem

bp Jan Wątroba
Biskup Rzeszowski
ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 22 kwietnia 2015 r.

DEKRET

regulacji granic

Parafii p.w. św. Wojciecha B.M. w Błędowej Zgłobieńskiej
i Parafii p.w. św. Wawrzyńca i M.B. Niepokalanej w Trzcianie
(l.dz. 447/2015)

Mając na uwadze pożytek i dobro duchowe wiernych oraz prośby wiernych i duszpasterzy, niniejszym wyłączam z Parafii p.w. św. Wojciecha B.M. w Błędowej Zgłobieńskiej zamieszkałych w Trzcianie pod numerem 483 i przyłączam do Parafii p.w. św. Wawrzyńca i M.B. Niepokalanej w Trzcianie. Niniejszy dekret wchodzi w życie z dniem 26.06.2015 r.

Z pasterskim błogosławieństwem

bp Jan Wątroba
Biskup Rzeszowski
ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 12 czerwca 2015 r.

KOMUNIKATY KURII DIECEZJALNEJ

Niedziela Miłosierdzia Bożego

(12. 04. 2015 r.; L. dz. 410/2015)

1. Druga Niedziela Wielkanocna, 12 kwietnia, jest Niedzielą Miłosierdzia Bożego. Wraz z całym Kościołem w Polsce rozpoczynamy 71. Tydzień Miłosierdzia (12-18 kwietnia), który przeżywamy odkrywając znaczenie hasła: „Caritas dla rodziny”. Miłość chrześcijańska, czyli caritas, wpływa na budowanie postawy wyrażanej czynami miłosierdzia. Caritas przesyła materiały na ten Tydzień oraz kwartalnik „Caritas”.
2. W czwartek, 16 kwietnia br. zapraszamy do Fary Rzeszowskiej na Wieczór Modlitewny w intencji wspólnot szkolnych Rzeszowa i okolicy. Program: 17.30 - nabożeństwo; 18.00 - Msza św. i modlitwy za wstawiennictwem bł. Natalii Tułasiewicz.
3. W dniach od 17 - 19.04.2015 r. w Domu Rekolekcyjnym Bł. Karoliny w Rzeszowie-Przybyszówce odbędzie się spotkanie formacyjne dla zastępowych I-go stopnia KSM. Zapraszamy do udziału młodzież, która ukończyła 16. rok życia. Również w tych dniach odbędą się warsztaty dla muzycznych. Zapraszamy młodzież, która chce się uczyć grać na instrumentach muzycznych i tych, którzy chcą się uczyć śpiewać. Należy zabrać ze sobą instrument muzyczny. Rozpoczęcie w piątek o godz. 17.00, zakończenie w niedzielę obiadem. Prosimy zabrać ze sobą Pismo św. oraz śpiwór. Zgłoszenia: Ks. Paweł Tomoń - tel. 17 8512 051, 604 051 775 lub Zarząd KSM tel. 606 230 803.
4. W sobotę, 18 kwietnia, w Instytucie Teologiczno- Pastoralnym odbędzie się Sympozjum katechetyczne „Sakrament chrztu św. oraz pokuty i pojednania w kontekście obecnego roku duszpasterskiego”. Początek o godz. 9.00. W programie: Msza św., wykład Ks. dra Waldemara Janigi „Doświadczenie wiary, nawrócenia oraz chrztu ku postawie apostołstwa – wyzwania katechetyczne w przygotowaniu do 1050 rocznicy Chrztu Polski”, wykład ks. dra W. Sopła: „Katecheza Sakramentu Pokuty i Pojednania”. Zapraszamy.
5. W trzecią niedzielę wielkanocną, 19 kwietnia, w WSD w Rzeszowie odbędzie się spotkanie z okazji świąt Zmartwychwstania Pańskiego dla Stowarzyszenia Przyjaciół WSD. Rozpoczęcie o godz. 10.00. Prosimy o przekazanie zaproszenia do członków Stowarzyszenia.
6. W dniach 19 – 25 kwietnia będziemy przeżywać VII Ogólnopolski Tydzień Biblijny. Zachęcamy do zorganizowania spotkań z grupami

i do wykorzystania przesłanych materiałów. Przekazujemy: „Przegląd Biblijny”- zawierający materiały na VII Ogólnopolski Tydzień Biblijny, płytę CD, plakat oraz książkę Ks. prof. Witczyka „Błogosławieństwo wiary”. Cena całości 14 zł. Warto skorzystać przede wszystkim z dobrze opracowanych materiałów do Liturgii słowa podczas Mszy świętych sprawowanych w tym tygodniu. Podczas Mszy świętych sprawowanych w Niedzielę Biblijną można dokonać intronizacji Pisma Świętego podczas procesji wejścia. Księga zostaje umieszczona na specjalnie przygotowanym miejscu i okadzona.

7. Dzieło Biblijne i Studium Biblijne Diecezji Rzeszowskiej zapraszają na Sympozjum Biblijne „Biblia a współczesne problemy rodziny”, które odbędzie się w sobotę, 25 kwietnia w Instytucie Teologiczno – Pastoralnym w Rzeszowie, ul. Witolda 11a. Początek o godz. 9.00.
8. Wspólnota „Miriam” Odnowa w Duchu Świętym zaprasza na Seminarium Odnowy Wiary do Domu Diecezjalnego TABOR (Rzeszów, ul. Połonińska 25). Seminarium skierowane jest do osób, które zagubiły Boga, albo próbują Go odkryć na nowo. Seminarium poprowadzi charyzmatyk Witek Wilk. Rozpoczęcie 15 kwietnia o godz. 19.15. Spotkania w każdą środę o godz. 19.15, od 15 kwietnia do 27 maja.
9. Przesyłamy:
 - Materiały na Tydzień Biblijny (plakat, Przegląd Biblijny, H. Witczyk, „Błogosławieństwo wiary”), cena 14 zł;
 - Materiały Caritas na Tydzień Miłosierdzia;
 - Apel Prezydium KEP w związku z rozpoczęciem prac nad ustawą o In vitro (elektronicznie);
 - Plakat zapraszający na VII Tydzień Biblijny w Rzeszowie (dekanaty rzeszowskie);
 - Plakat zapraszający na Sympozjum Biblijne Instytucie (dekanaty rzeszowskie).

ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 9 kwietnia 2015 r.

3. Niedziela Wielkanocna, **(19. 04.2015 r.; L. dz. 440/2015)**

1. W dniach 19 – 25 kwietnia będziemy przeżywać VII Ogólnopolski Tydzień Biblijny. Zachęcamy do zorganizowania spotkań z grupami i do wykorzystania przesłanych materiałów.

2. W trzecią niedzielę wielkanocną, 19 kwietnia, w WSD w Rzeszowie odbędzie się spotkanie z okazji świąt Zmartwychwstania Pańskiego dla Stowarzyszenia Przyjaciół WSD. Rozpoczęcie o godz. 10.00.
3. Zapraszamy na wielkie widowisko plenerowe Przez chrzest na Golgotę. Misterium Męki Pańskiej” w wykonaniu Zespołu Ludowego „Sonina”, które odbędzie się w niedzielę 19 kwietnia, o godz. 19.00 w Nowym Amfiteatrze Uniwersytetu Rzeszowskiego, al. Rejtana 16c.
4. W niedzielę, 19 kwietnia, w Rzeszowskiej Farze o godz. 17.00 odbędzie się koncert „Biały Pielgrzym”, poświęcony Janowi Pawłowi II (muzyka, śpiew i recytacje). Serdecznie zapraszamy.
5. Zapraszamy na konferencję (seminarium), która odbędzie się w Instytucie Teologiczno - Pastoralnym w Rzeszowie, przy ul. Witolda 11a, w poniedziałek, 20 kwietnia, w godzinach 10.00-13.30. Temat spotkania: Parafie, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe w projektach nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Możliwości i szanse aplikacyjne. Zapraszamy przede wszystkim Księży Proboszczów oraz przedstawicieli ruchów i stowarzyszeń. Szczegóły w załączonych materiałach.
6. Wspólnota „Miriam” i Fundacja „Charismata” zapraszają na kolejną katechezę audiowizualną do Domu Diecezjalnego TABOR (Rzeszów, ul. Połonińska 25). Gościem spotkania będzie s. Tadeusza Frąckiewicz OP, Misjonarka z Kamerunu. Temat spotkania: „Czy grozi nam islamizacja?” Spotkanie odbędzie się we wtorek, 21. kwietnia o godz. 19.00.
7. Wspólnota Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie zaprasza młodzież szkół średnich oraz młodzież studencką (dziewczęta i chłopcy) na spotkanie modlitewne w ramach cyklu „Dialogi z Jezusem”. Spotkanie odbędzie się w dniu 24 kwietnia 2015 r. (piątek) w kaplicy seminarialnej w godzinach 19.00-21.30. W jego trakcie przewidziana jest modlitwa Słowem Bożym metodą *lectio divina* oraz adoracja Najświętszego Sakramentu. Celem spotkań jest tworzenie przestrzeni modlitewnej pomocnej w rozeznaniu życiowego powołania. Prosimy duszpasterzy o zachęcenie młodzieży do udziału w tej modlitwie oraz ewentualną pomoc w dotarciu do Seminarium.
8. Zapraszamy na Sympozjum Biblijne „Biblia a współczesne problemy rodziny”, które odbędzie się w sobotę, 25 kwietnia w Instytucie. Początek o godz. 9.00.
9. W związku ze zbliżającą się Niedzielą Dobrego Pasterza i Tygodniem modlitw o powołania duchowne, zachęcamy do inicjatyw powołaniowych oraz do modlitwy w intencji tegorocznych maturzystów, powołań do życia konsekrowanego i do rzeszowskiego seminarium.
10. Kino Zorza w Rzeszowie zaprasza w dniach 24-26 kwietnia (godz. 15.00)

- na film „Uwolnić Asię Bibi” - chrześcijankę z Pakistanu, skazaną na śmierć za rzekome bluźnierstwo wobec proroka Mahometa. Zapraszamy do skorzystania z tej propozycji. Szczegóły na stronie: www.kinozorza.pl
11. Przekazujemy wszystkim Księżom płytę DVD „dowód osobisty” . Jest na niej umieszczony film o rekolekcjach kapłańskich oraz zaproszenie na festiwal wiary, które można umieścić na stronach parafialnych lub też wykorzystać na katechezie w szkole.
 12. Informujemy, że na stronie Radia Via (www.radiovia.com.pl) znajduje się zakładka, w której można odsłuchać homilie głoszone przez ks. bpa Jana Wątrobę.
 13. Prosimy parafie, które nie wpłaciły jeszcze składki z 3. niedzieli marca (15.03) na rzecz radia, aby uczynić to jak najszybciej.
 14. Diecezjalne Centrum ŚDM 2016, prosi wszystkich Księży Proboszczów o przekazanie (do końca kwietnia 2015) zwrotnych deklaracji przyjęcia Pielgrzymów w czasie ŚDM 2016 Dni w Diecezji, do Księży koordynatorów rejonowych (kontakt można do nich znaleźć na: www.sdmrzeszow.pl). Można to uczynić osobiście lub za pośrednictwem koordynatora parafialnego lub też przesyłając bezpośrednio pocztą na adres: Diecezjalne Centrum ŚDM 2016, ul. Połonińska 25, 35-082 Rzeszów. Dziękujemy.
 15. Duszpasterstwo Rodzin prosi Księży Proboszczów o przesłanie drogą elektroniczną na adres: drodzin@gmail.com, bądź listownie, do końca miesiąca, informacji kiedy w parafii organizowane były ostatnie 3 edycje Katechez Przedmałżeńskich.
 16. Księży Proboszczów posługujących w parafiach z wikariuszami uprzejmie prosimy o przesłanie do Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie rocznych opinii o księżach wikariuszach w terminie do 29.05.2015 r.
 17. Katolicki Klub Sportowy „Alpin” zaprasza na Pielgrzymkę Rowerową z Rzeszowa na Jasną Górę w dniach 29 czerwca – 5 lipca. Trasa wiedzie przez Polskę i Słowację. Zapisy u Ks. Mariusza Nowaka. Informacje na afiszu i stronie: www.klubalpin.pl.
 18. Przesyłamy czytanki na nabożeństwa majowe ”Madonny Europy”, cena 10 zł.
 19. Przesyłamy:
 - Czytanki na nabożeństwa majowe, cena 10 zł;
 - Zaproszenie na pielgrzymkę rowerową na Jasną Górę;
 - Ulotki zapraszające na widowisko w Amfiteatrze Uniwersytetu Rzeszowskiego „Przez chrzest na Golgotę. Misterium Meki Pańskiej” (parafie Rzeszowa);
 - Zaproszenie na film „Uwolnić Asię Bibi”, chrześcijankę z Pakistanu, skazaną na śmierć (parafie Rzeszowa);

- Plakat zapraszający na kolejną katechezę audiowizualną w DD „Tabor”;
- Płyta CD „Dowód osobisty” dla wszystkich księży;
- Zaproszenie na konferencję o środkach unijnych dla parafii.

Z wyrazami szacunku

ks. Jerzy Buczek
Kancelarz Kurii

Rzeszów, 16 kwietnia 2015 r.

Niedziela Wielkanocna,
 (26.04.2015 r.; L. dz. 470/2015)

1. Niedziela Dobrego Pasterza, 26 kwietnia, rozpoczyna Tydzień Modlitw o Powołania Duchowne. Zachęcamy do inicjatyw powołaniowych oraz do modlitwy w intencji tegorocznych maturzystów, powołań do życia konsekrowanego i do rzeszowskiego seminarium. Przesyłamy materiały w cenie 12 zł (plakat + broszury). Seminarium także przesyła plakaty promujące ideę powołań kapłańskich oraz nasze Seminarium. Prosimy o wywieszenie ich w gablotach parafialnych.
2. W niedzielę, 26 kwietnia, przypada IX Ogólnopolska Niedziela Modlitw za Kierowców. „Z odnowionym sercem w drogę” - to hasło, które nawiązuje do programu duszpasterskiego Kościoła w Polsce. Tylko nasza osobista przemiana i rzetelne troska o przestrzeganie przepisów ruchu drogowego mogą gwarantować polepszenie bezpieczeństwa na naszych drogach. W formie elektronicznej przesyłamy propozycję modlitwy wiernych.
3. W środę, 29 kwietnia, blisko 800 duchownych, w tym 30 biskupów, odprawi Mszę św. w byłym obozie koncentracyjnym w Dachau, w 70. rocznicę wyzwolenia obozu przez wojska amerykańskie. Z naszej diecezji również będzie delegacja.
4. W dniach 30.04. - 3.05. 2015 r. odbędzie się Złazisko KSM. Spotkanie wszystkich grup przy kościele w Dobrzechowie 3 maja o godz. 14.00 – W programie ciepły posiłek, godz. 16.00 – EUCHARYSTIA, a po niej ognisko i dalsza część spotkania. Zapraszamy wszystkich chętnych. Szczegóły i zapisy: www.rzeszow.ksm.org.pl
5. W piątek, 1 maja, odbędzie się Pielgrzymka Krucjaty Wyzwolenia Człowieka do Sanktuarium MB Nieustającej Pomocy w Niechobrze. W programie: Droga Krzyżowa o godz. 11.00, Msza św. o godz. 12.00. Zakończenie pielgrzymki ok. 15.00. Zapraszamy.

- 6 Biskupi diecezjalni obecni na 368. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski, podjęli decyzję o udzieleniu dyspensy od obowiązku zachowania wstrzemięźliwości od pokarmów mięsnych w piątek 1 maja 2015 r.
7. Na mocy dekretu Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z 6 listopada 2014 r., uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w roku 2015 zostaje przeniesiona na sobotę 2 maja. Z prośbą o przeniesienie uroczystości na ten dzień (zazwyczaj uroczystości przypadające w niedzielę przenosi się na poniedziałek), zwróciła się do Stolicy Apostolskiej Konferencja Episkopatu Polski. Ponadto Kongregacja zezwoliła, aby w niedzielę 3 maja w kościołach parafialnych odprawić jedną Mszę św. ku czci NMP Królowej Polski.
8. W sobotę, 2 maja, przeżywamy również Dzień Flagi. Zachęmy wiernych do wywieszenia flag na domach.
9. W niedzielę, 3 maja, uroczystości patriotyczne 3 Maja – Narodowe Święto Uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Zapraszamy na uroczystości w Rzeszowie: Msza św. o godz. 9.30 w Farze, a po niej dalsza część na Rynku.
10. Niedziela 3 maja jest również Dniem modlitw za emigrację. Pamiętajmy w modlitwie wiernych o tej intencji. Przesyłamy materiały w formie elektronicznej.
11. Ogólnopolskie Duszpasterstwo Służby Zdrowia zaprasza środowisko medyczne z naszej diecezji do Częstochowy na coroczne Rekolekcje i Pielgrzymkę Pracowników Służby Zdrowia. Odbywać się one będą w dniach 22 -24 maja 2015 r. W tym roku DSZ Diecezji Rzeszowskiej zaprasza na w/w pielgrzymkę, ale z rozszerzonym planem pielgrzymowania - do Wieliczki i do Czech (23-28 maja 2015). Szczegółowy plan Rekolekcji oraz Pielgrzymki jest dostępny na stronie internetowej: <http://dsz.rzeszow.pl>.
12. Przesyłamy Biuletyn Misyjny, który zawiera program Krajowego Kongresu Misyjnego w dniach 12-14 czerwca 2015 w Warszawie. Zachęcamy do udziału grupy dziecięce, młodzieżowe oraz starszych. Grupy udające się na Kongres prosimy zgłosić do Referatu Misyjnego tel. 604 239 972. Przekazujemy również afisz „Wakacje z Misjami” na którym podane są: terminy, opłata, miejsce. Uczestników zgłaszamy u Księdza Rafała Flaka, tel. +48 698 543 719. Koszt materiałów - 10 zł.
13. Przesyłamy:
 - Materiały na Tydzień Powołań, cena 12 zł,
 - Plakat powołańowy z WSD w Rzeszowie,

- Plakat o koronacji MB Głogowskiej
- Biuletyn Misyjny (2 szt.)
- Plakat „Wakacje z misjami” (1 szt.), cena 10 zł

Z wyrazami szacunku

ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 23 kwietnia 2015 r.

5. Niedziela Wielkanocna, (3. 05. 2015 r.; L. dz. 499/2015)

1. W związku z niejasnościami dotyczącymi obchodzenia Uroczystości Matki Bożej Królowej Polski w sobotę 2 maja, informujemy, że w Kalendarzu liturgicznym na s. 20 mamy listę świąt obowiązkowych, wśród których nie ma Uroczystości Matki Bożej Królowej Polski (nie ma więc obowiązku uczestnictwa we Mszy św. i powstrzymania się od prac niekoniecznych).
2. W niedzielę, 3 maja, uroczystości patriotyczne 3 Maja – Narodowe Święto Uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Zapraszamy na uroczystości w Rzeszowie: Msza św. o godz. 9.30 w Farze, a po niej dalsza część na Rynku.
3. Niedziela 3 maja jest również Dniem modlitw za emigrację. Pamiętajmy w modlitwie wiernych o tej intencji.
4. W dniach 8 - 10.05.2015 r. w Domu Rekolekcyjnym Bł. Karoliny w Rzeszowie-Przybyszówce odbędzie się spotkanie formacyjne dla zastępowych I-go stopnia KSM. Zapraszamy do udziału młodzież, która ukończyła 16. rok życia. Rozpoczęcie w piątek o godz. 17.00, zakończenie w niedzielę obiadem. Należy zabrać ze sobą Pismo św. oraz śpiwórow. Zgłoszenia: Ks. Paweł Tomoń - tel. 17 8512 051, 604 051 775 lub Zarząd KSM tel. 606 230 803.
5. W dniach 5-8 maja odbędzie się kolejna tura Kursu dla fotografów i kamerzystów liturgicznych w Instytucie Teologiczno-Pastoralnym im. św. Józefa Sebastiana Pelczara w Rzeszowie. Pierwsze zajęcia 5 maja 2015 r. rozpoczynają się o godz. 16.00. Informacje dotyczące wymaganych dokumentów oraz program Kursu zamieszczone są na stronie internetowej Instytutu.
6. W sobotę, 9. maja o godz. 18.00 w auli Domu Diecezjalnego „Tabor” będzie miał miejsce drugi Wieczór Charyzmatyczny. W programie konferencja, Eucharystia, uwielbienie Boga oraz modlitwa o uzdrowienie.

- Zapraszamy do udziału i wspólnego trwania na modlitwie. Organizatorzy spotkania: Wspólnota Miriam Odnowa w Duchu Świętym, Fundacja „Charismata” oraz Dom Diecezjalny Tabor.
7. W związku z trzęsieniem ziemi w Nepalu i krajach sąsiednich Ojciec Święty Franciszek oraz Episkopat Polski wzywają do pomocy ofiarom kataklizmu. Zginęło bowiem wiele osób, ogromna liczba nie ma dachu nad głową, brakuje wody, środków czystości i pomocy medycznej. Caritas Polska i Caritas naszej Diecezji apelują o zbiórkę do puszek na ten cel w niedzielę 10 maja. Prosimy więc Księdza Proboszcza o ogłoszenie takiej zbiórki i przesłanie zebranych pieniędzy na konto Caritas Diecezji Rzeszowskiej.
 8. Informujemy, że w sobotę 16 maja będą święcenia diakonatu w Katedrze o godz. 10.00. Święcenia prezbiteratu odbędą się 23 maja również o godz. 10.00. Polecamy modlitwie kandydatów do święceń.
 9. Przesyłamy materiały związane ze zbieraniem podpisów pod obywatelskim projektem „Stop aborcji”. Zgodnie z prośbą organizatorów prosimy o wcześniejsze ogłoszenie wiernym i zebranie podpisów przed 25 czerwca (to ostateczny termin ich wysłania do Warszawy. Karty z podpisami prosimy wysłać do Fundacji „Pro – prawo do życia”, ul Grzybowska 37a lok. 25, 00-855 Warszawa.
 10. Przesyłamy terminy wakacyjnych rekolekcji Ruchu Światło-Życia oraz Liturgicznej Służby Ołtarza.
 11. Przesyłamy pisma dla księży proboszczów i wikariuszy, uczących w szkołach, które po przedstawieniu dyrekcji będą podstawą do udzielenia urlopu szkoleniowego w czasie rekolekcji kapłańskich 1-2 i 2-3 czerwca.
 12. Kino Zorza w Rzeszowie zaprasza na dodatkowy pokaz filmu: „Bóg nie umarł” 20 maja o godz. 18.30. Zachęcamy do skorzystania z tej projekcji. Od 15 maja w kinie „Zorza” będzie wyświetlany bardzo cenny film dokumentalny „Apartament” pokazujący prywatne spotkania, wyjazdy i rozmowy Jana Pawła II oraz relacje jego najbliższych współpracowników. Zapraszamy do oglądania.
 13. Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów zezwoliła, by w Polsce w Litanii do Najświętszej Maryi Panny, zwanej Litanią Loretańską, mogło być dodane wezwanie: „Matko Miłosierdzia”. Będzie ono umiejscowione po wezwaniu: „Matko Łaski Bożej”.
 14. W związku ze zbliżającymi się wyborami prezydenckimi prosimy o zachęcenie wiernych do udziału w nich. Jest to wyraz naszej konkretnej troski o Ojczyznę. Warto o tym mówić i modlić się za Ojczyznę w najbliższe niedziele.
 15. W dniu 3 maja podczas święta Paniagi w Rzeszowie, wolontariusze w ramach akcji „Kilometry dobra”, będą kwestować na ulicy 3 Maja oraz

w pobliżu kościołów: OO. Bernardynów, Fary, Krzyża Świętego oraz Chrystusa Króla na remont budynku przeznaczonego na przedszkole u sióstr benedyktynek w Jarosławiu. Prosimy o ewentualną zachętę wiernych do wsparcia tego dzieła. Siostry mają na kwesę wszystkie wymagane pozwolenia. Szczegóły akcji na stronie: www.kilometrydobra.pl/benedyktynki/ www.zrob1malykrok.pl.

16. Przesyłamy:

- Terminy wakacyjnych rekolekcje Ruchu Światło –Życie
- Terminy rekolekcji wakacyjnych Liturgicznej Służby Ołtarza
- Materiały dla organistów (maj)
- „L'Osservatore Romano” , nr 3-4/2015
- Pisma do szkół w związku z rekolekcjami kapłańskimi.
- Gazetka LSO 4/2015
- Informacja o filmach w Kinie „Zorza” (parafie Rzeszowa)

Z wyrazami szacunku

ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 30 kwietnia 2015 r.

6. Niedziela Wielkanocna,
(10. 05.2015 r.; L. dz. 499/2015)

1. W sobotę 30 maja o godz. 11.00 w Głogowie Młp. odbędzie się koronacja wizerunku Matki Bożej Głogowskiej „Uzdrowienie chorych”. Z tej racji Biskup Rzeszowski kieruje list do diecezjan do odczytania wiernym w najbliższą niedzielę, 10 maja.
2. W związku z wyborami prezydenckimi w niedzielę 10 maja prosimy o zachęcenie wiernych do udziału w nich. Prosimy o odmawianie modlitwy Ks. Piotra Skargi za Ojczyznę na wszystkich Mszach św.
3. Przypominamy, że w związku z trzęsieniem ziemi w Nepalu i krajach sąsiednich odbędzie się zbiórka do puszek na ten cel w niedzielę 10 maja. Prosimy o przesłanie zebranych pieniędzy na konto Caritas Diecezji.
4. W poniedziałek 11 maja o godz. 9.00 u Ojców Bernardynów w Rzeszowie kolejne spotkanie formacyjne dla Sióstr zakonnych. Serdecznie zapraszamy.
5. Wspólnota „Miriam” i Fundacja Charismata zapraszają na katechezę audiowizualną do Domu Diecezjalnego „Tabor” (Rzeszów, ul. Połonińska 25), która odbędzie się 12 maja, we wtorek, o godz. 19.00. Gościem

spotkania będzie Marcin Jakimowicz – autor wielu książek. Temat spotkania: „Antywirus. Zeskanuj swój system”. Będzie również można nabyć książkę gościa pod takim samym tytułem jak katecheza.

6. Informujemy, że w sobotę 16 maja będą święcenia diakonatu w Katedrze o godz. 10.00. Święcenia prezbiteratu odbędą się 23 maja również o godz. 10.00. Polecamy modlitwie kandydatów do święceń.
7. Wzorem lat ubiegłych, w sobotę, 16 maja 2015 roku w Rzeszowie organizowane jest po raz piąty - Rzeszowskie Święto Transplantacji, w ramach którego odbędzie się V Interdyscyplinarna Konferencja „Przeszczep szansą na drugie życie” (godz. 9.00 -15.00 aula Uniwersytetu Rzeszowskiego) oraz Koncert na Rzeszowskim Rynku (godz. 15.00-22.00). Przesyłamy plakaty (parafie Rzeszowa) i zapraszamy do udziału.
8. W niedzielę, 17 maja odbędzie się pielgrzymka Osób konsekrowanych do Matki Bożej w Dębowcu. W Roku Życia Konsekrowanego pragniemy dziękować i prosić o nowe powołania do życia zakonnego w Kościele. Rozpoczęcie o godz. 14.30. W programie: 14.30 – prezentacja Orędzia Matki Bożej z La Salette, 15.00 – Eucharystia, 16.00 – Nieszpory, a po nich spotkanie przy stole. Zapraszamy do licznego udziału.
9. W środę, 20 maja przeżywać będziemy 15. rocznicę konsekracji Biskupa Rzeszowskiego Jana Wątroby. Polecamy w tych dniach w modlitwie osobę i posługę Księdza Biskupa. Kapłanów, siostry zakonne i wiernych świeckich serdecznie zapraszamy na Mszę św. w intencji Księdza Biskupa do Katedry w poniedziałek, 18 maja o godz. 19.00.
10. W piątek, 29 maja w auli Instytutu Teologicznego i WSD w Rzeszowie, przy ul. Witolda 11a organizowany jest kurs wychowawcy, kierownika placówki wypoczynku i kierownika wycieczki dla osób zaangażowanych w życie Kościoła i należących do wspólnot parafialnych. Rozpoczęcie o godz. 15.00. Zgłoszenia: Ks. Paweł Tomoń, elektronicznie ptomon@rzeszow.opoka.org.pl
11. Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów zezwoliła, by w Polsce w Litani do Najświętszej Maryi Panny, zwanej Litanią Loretańską, mogło być dodane wezwanie: „Matko Miłosierdzia”. Będzie ono umiejscowione po wezwaniu: „Matko Łaski Bożej”.
12. Stowarzyszenie Nowy Horyzont w Rzeszowie oferuje bezpłatną pomoc prawną i psychologiczną dla osób pokrzywdzonych przestępstwem. Przesyłamy ulotki z prośbą o ich przekazanie wiernym.
13. Przesyłamy:
 - List Biskupa Rzeszowskiego zapraszający na koronację do Głogowa Młp.,
 - „Wzrastanie”, maj 2015

- Plakat zapraszający na katechezę do DD „Tabor”,
- Ulotki o bezpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej (dla parafii Rzeszowa).

Z wyrazami szacunku

ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 7 maja 2015 r.

Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego

(17. 05.2015 r.; L. dz. 553/2015)

1. Przypominamy, że składka w niedzielę 17 maja jest przeznaczona na organizację Światowych Dni Młodzieży w 2016 roku. Prosimy o jej przekazanie do Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie.
2. Informujemy, że w sobotę 16 maja będą święcenia diakonatu w Katedrze o godz. 10.00. Święcenia presbiteratu odbędą się 23 maja również o godz. 10.00. Polecamy modlitwie kandydatów do święceń.
3. W niedzielę, 17 maja odbędzie się pielgrzymka Osób konsekrowanych do Matki Bożej w Dębowcu. Rozpoczęcie o godz. 14.30. W programie: 14.30 – prezentacja Orędzia Matki Bożej z La Salette, 15.00 – Eucharystia, 16.00 – Nieszpory, a po nich spotkanie przy stole. Zapraszamy do licznego udziału.
4. W środę, 20 maja przeżywać będziemy 15. rocznicę konsekracji Biskupa Rzeszowskiego Jana Wątroby. Polecajmy w tych dniach w modlitwie osobę i posługę Księdza Biskupa. Serdecznie zapraszamy kapłanów (Rzeszów i przedstawiciele dekanatów), siostry zakonne i wiernych świeckich (zwłaszcza ruchy i stowarzyszenia) na Mszę św. w intencji Księdza Biskupa do Katedry w poniedziałek, 18 maja o godz. 19.00.
5. Przypominamy, że w piątek, 29 maja w auli Instytutu Teologicznego w Rzeszowie, organizowany jest kurs wychowawcy, kierownika placówki wypoczynku i kierownika wycieczki dla osób zaangażowanych w życie Kościoła. Rozpoczęcie o godz. 15.00. Zgłoszenia: Ks. P. Tomoń: ptomon@rzeszow.opoka.org.pl
6. Przygotowujemy się do koronacji wizerunku Matki Bożej Głogowskiej „Uzdrowienia chorych” w sobotę 30 maja o godz. 11.00. Prosimy o zachęcenie wiernych do licznego udziału. Ks. Kustosz przekazał już szczegółowe informacje dotyczące uroczystości.

7. Prosimy o modlitwę w intencji Ojczyzny i zachęcenie wiernych do udziału w drugiej turze wyborów prezydenckich.
8. Przesyłamy plakaty zapraszające na zakończenie Festiwalu wiary w Rzeszowie oraz peregrynację Symboli ŚDM w diecezji w dniach 1-11 czerwca. Prosimy o zachęcenie wiernych do udziału.
9. O. Jan Góra wraz z Dominikanami i Bonifratrami zapraszają młodzież na tygodniowe spotkanie w ramach Lednicy 2000 i przygotowań do ŚDM 2016. Spotkanie odbędzie się w Ustroniu – Hermanicach w dniach 19-26 lipca. W czasie spotkania przewidziano wspólne uwielbienie Boga, konferencje duchowe oraz praktyczne szkolenie z zakresu pierwszej pomocy oraz opieki nad chorymi. Zaproszenie kierowane jest przede wszystkim do tych, którzy chcą być wolontariuszami i którzy chcą pomagać bliźnim.
10. Przesyłamy:
 - Gazetka LSO, maj 2015;
 - Plakaty o Festiwalu wiary w Rzeszowie i o Peregrynacji Symboli ŚDM w diecezji;
 - Informacja o turnusach wakacyjnych KSM (na odwrocie Komunikatów Kurii);
 - Zaproszenie na Koncert organowy w wykonaniu A. Chorościńskiego – 24 maja, kościół bł. Ks. J. Popiełuszki po Mszy o godz. 11.00;
 - Czytanki czerwcowe, cena 10 zł;
 - Prasa misyjna dla dzieci i młodzieży, z programem Kongresu.

Z wyrazami szacunku

ks. Jerzy Buczek
Kancierz Kurii

Rzeszów, 14 maja 2015 r.

Uroczystość Zesłania Ducha Świętego
(24. 05.2015 r.; L. dz. 590/2015)

1. W sobotę, 23 maja, 11 diakonów naszej diecezji przyjmuje święcenia prezbiteratu, a w niedzielę Zesłania Ducha Świętego przeżywają prymicje w parafiach. Polecamy ich modlitwie kapłanów i wiernych.
2. Prosimy o modlitwę w intencji Ojczyzny i zachęcenie wiernych do udziału w drugiej turze wyborów prezydenckich. Od tych wyborów bardzo wiele zależy.
3. Przygotowujemy się do koronacji wizerunku Matki Bożej Głogowskiej „Uzdrowienia chorych” w sobotę 30 maja o godz. 11.00. Prosimy o zachę-

- cenie wiernych do licznego udziału. Ks. Kustosz przekazał już szczegółowe informacje dotyczące uroczystości. Przypominamy, że należy umieścić w samochodach na szybie białą kartkę; parkingi będą blisko miejsca celebry. Kapituły prosimy w strojach kanonickich, a kapłanów celebrujących o przywiezienie alby, cingulum i białej stuły (dla części księży będą ornaty). Po uroczystości Kustosz zaprasza kapłanów na posiłek.
4. W Telewizji Rzeszów ukaże się reportaż o sanktuarium w Głogowie Młp. (22 maja o godz. 18.00, 23 maja o godz. 19.30, i 24 maja o godz. 10.30). Z uroczystości koronacji będzie transmisja przez Internet: www.rzeszownazywo.pl.
 5. W niedzielę, 31 maja odbędzie się w Rzeszowie kolejny Marsz dla Życia i Rodziny. Zapraszamy na ten Marsz całe rodziny, by w dzisiejszym czasie, gdy tak nachalnie walczy się z rodziną, małżeństwem i życiem, zmanifestować nasze przywiązanie do wartości rodzinnych i szacunek dla życia ludzkiego. Marsz rozpocznie się Mszą św. w kościele Chrystusa Króla w Rzeszowie o godz. 13.30, a potem o godz. 14.30 przejdziemy ulicami: ks. Jałowego, Sokoła, Sobieskiego, Targową, Mickiewicza na rzeszowski Rynek.
 6. Zapraszamy wszystkich kapłanów na rekolekcje w DD „Tabor” (proboszczowie 1-2 czerwca, wikariusze 2-3 czerwca). Tych, którzy jeszcze nie przesłali zgłoszenia, prosimy o uczynienie tego jak najszybciej.
 7. Zbliży się Uroczystość Bożego Ciała. Jak co roku, w Rzeszowie odbędzie się procesja centralna, po Mszy św. o godz. 9.00 przed rzeszowską Farą. Przesyłamy informacje na ten temat oraz plakat. Za porządek w czasie Mszy św. i procesji odpowiadają wikariusze z parafii Rzeszowa (po jednym z parafii) oraz klerycy.
 8. Zapraszamy na kolejny Koncert *Jednego Serca Jednego Ducha*, który odbędzie się w Uroczystość Bożego Ciała, 4 czerwca 2015 r., o godz. 19.00 w Parku Sybiraków na os. Barnówka w Rzeszowie. Wstęp wolny. Przekazujemy plakaty i prosimy o ich zamieszczenie w gablocie z ogłoszeniami.
 9. W niedzielę, 7 czerwca, kolejne Święto Dziękczynienia, w ramach którego będziemy przeżywać dziękczynienie za kanonizację Jana Pawła II oraz zbiórkę do puszek na Świątynię Opatrzności Bożej w Warszawie. Przesyłamy materiały oraz pakiet do przeprowadzenia zbiórki. Prosimy o wcześniejsze ogłoszenie tej zbiórki i przeprowadzenie jej w niedzielę, 7 czerwca. Ofiary należy przekazać do Kurii.
 10. Została przygotowana nowa strona diecezjalna, który będzie funkcjonowała pod dotychczasowym adresem: www.diecezja.rzeszow.pl. Zawiera bardzo wiele różnych informacji. Prosimy o korzystanie z tej strony i ewentualne uwagi lub poprawki, zwłaszcza dotyczące parafii.

11. Przesyłamy plakat zapraszający do Pustelni Złotego Lasu w Rytwianach (Diecezja sandomierska). Prosimy o zawieszenie w gablocie z ogłoszeniami.
12. Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Rzeszowie, zwraca się z ogromną prośbą o bezinteresowną pomoc bliźniemu poprzez honorowe oddanie krwi. Najbardziej potrzebne teraz grupy krwi: 0 (+) zero plus, 0 (-) zero minus, A (+) plus, A (-) minus. Krew można oddać od poniedziałku do piątku: Rzeszów, ul. Wierzbowa 14, w godz. 7.00-13.30; Jasło, ul. Lwowska 22 (Szpital Specjalistyczny) w godz. 7.00-11.30.
13. Na stronie Wydziału Katechetycznego (www.wk.rzeszow.pl) zostały zamieszczone numery programów i podręczników do katechezy szkolnej, które należy podać Dyrekcji do arkusza organizacyjnego szkoły na rok 2015/16, zgodnie z wybranym przez katechetów pakietem edukacyjnym.
14. Ks. Rektor WSD przesłał informacje o warunków przyjęcia do Seminarium i terminach egzaminu. Prosimy o poinformowanie o tym zainteresowanych.
15. Przesyłamy:
 - Plakat zapraszający na Marsz dla Życia i Rodziny (2 szt. dla parafii);
 - Plakat zapraszający na Koncert Jednego Serca Jednego Ducha;
 - Plakat zapraszający na Pielgrzymkę na Jasną Górę w intencji Trzeźwości rodzin 20-21 czerwca;
 - Materiały związane ze zbiórką na Świątynię Opatrzności Bożej w Warszawie;
 - Plakat zapraszający na Uroczystość Bożego Ciała (parafie Rzeszowa);
 - Misyjne materiały liturgiczno – homiletyczne i plakaty misyjne (gratis).

Z wyrazami szacunku

ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 21 maja 2015 r.

Uroczystość Trójcy Przenajświętszej (31.05.2015 r.; L. dz. 612/2015)

1. Składamy serdeczne podziękowanie tym wszystkim, którzy uczestniczyli w koronacji wizerunki Matki Bożej Głogowskiej „Uzdrowienie Chorych”. Zachęcamy wszystkich do nawiedzania tego sanktuarium, a zwłaszcza chorych, by upraszali w tym miejscu potrzebne łaski.
2. W niedzielę, 31 maja Caritas i Duszpasterstwo Rzemiosła organizują Dzień Matki i Dziecka – Bądźmy Razem. W programie: 12.15 Msza św.

- w kościele św. Krzyża, 13.15 degustacja Papięskiej Kremówki, 13.45 przejście na Rynek na Festyn Rodzinny, zakończenie Apelem Jasnogórskim.
3. Również w niedzielę, 31 maja odbędzie się w Rzeszowie kolejny Marsz dla Życia i Rodziny. Marsz rozpocznie się Mszą św. w kościele Chrystusa Króla w Rzeszowie o godz. 13.30, a potem o godz. 14.30 przejście ulicami: ks. Jałowego, Sokoła, Sobieskiego, Targową, Mickiewicza na rzeszowski Rynek.
 4. Przypominamy o rekolekcjach kapłańskich: Księża Proboszczowie – rozpoczęcie w poniedziałek o godz. 9.30, zakończenie we wtorek o 13.00 obiadem. Wikariusze od wtorku godz. 16.00 do środy godz. 19.30.
 5. W poniedziałek, 1 czerwca rozpoczęcie peregrynacja Symboli ŚDM - Krzyża i Ikony MB „Salus Populi Romani” o godz. 10.00 na Rynku w Rzeszowie. Następnie przejście do Fary i Msza św. Zapraszamy wszystkich, a zwłaszcza gimnazjalistów Rzeszowa. Gimnazjaliści klas trzecich przynoszą krzyże. Katechetów prosimy o zorganizowanie wyjścia młodzieży na to spotkanie modlitewne. Szczegóły peregrynacji na plakacie, wysłanym wcześniej do parafii i na stronie: www.sdmrzeszow.pl
 6. W dniach 5- 6 odbędzie się Finał Festiwalu Wiary w Hali na Podpromiu. Rozpoczęcie o godz. 10.00. Wszystkich chętnych zapraszamy do udziału. Szczegóły na plakacie i na stronie www.festiwalwiary.pl
 7. W Uroczystość Bożego Ciała, 4 czerwca w Rzeszowie odbędzie się procesja centralna po Mszy św. o godz. 9.00 przed rzeszowską Farą. Zapraszamy do licznego udziału we Mszy św. i procesji.
 8. Zapraszamy na kolejny Koncert *Jednego Serca Jednego Ducha*, który odbędzie się w Uroczystość Bożego Ciała, 4 czerwca 2015 r., o godz. 19.00 w Parku Sybiraków na os. Barnówka w Rzeszowie.
 9. W niedzielę, 7 czerwca, VIII Święto Dziękczynienia, w ramach którego będziemy przeżywać dziękczynienie za kanonizację Jana Pawła II oraz zbiórkę do puszek na Świątynię Opatrzności Bożej w Warszawie. Przesyłamy materiały oraz pakiet do przeprowadzenia zbiórki.. Ofiary przekazujemy do Kurii.
 10. Duszpasterstwo Rodzin zaprasza Dekanalnych Duszpasterzy Rodzin wraz z małżeństwami i rodzinami na Pielgrzymkę w poniedziałek, 8 czerwca z okazji peregrynacji Symboli Światowych Dni Młodzieży do Ropczyc. Rozpoczęcie o godz. 15.30 w Sanktuarium Królowej Rodzin w Ropczycach. W programie: Nabożeństwo Słowa z konferencją, Droga Krzyżowa ulicami miasta i Eucharystia o godz. 18:00 w Ropczyckiej Farze, podczas której małżeństwa, przeżywające jubileusz 25-lecia i 50-lecia małżeństwa, odnowią przyrzeczenia małżeńskie oraz otrzymają pamiątkowy certyfikat. Prosimy Dekanalnych Duszpasterz Rodzin o zgłoszenia poszczególnych

grup i małżeństw do uroczystego błogosławieństwa w czasie Pielgrzymki, do 5 czerwca na adres drodzin@gmail.com

11. Prosimy o przypomnienie rolnikom, że 15 czerwca upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych. Wnioski można przesać pocztą, przez internet lub złożyć osobiście w Powiatowym Biurze Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Złożenie wniosku po 15 czerwca ale przed 10 lipca skutkować będzie pomniejszeniem płatności o 1% za każdy dzień roboczy opóźnienia.
12. Przesyłamy:
 - Plakat o rekolekcjach wakacyjnych RAM.

Z wyrazami szacunku

ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 28 maja 2015 r.

10. Niedziela Zwykła (7. 06. 2015 r.; L. dz. 641/2015)

1. Przeżywamy Oktawę Bożego Ciała. Zachęcamy do organizowania codziennie procesji eucharystycznych po mszach św. wieczornych.
2. W niedzielę, 7 czerwca, VIII Święto Dziękczynienia, w ramach którego będziemy przeżywać dziękczynienie za kanonizację Jana Pawła II oraz zbiórkę do puszek na Świątynię Opatrzności Bożej w Warszawie. Przesyłamy materiały oraz pakiet do przeprowadzenia zbiórki. Ofiary przekazujemy do Kurii.
3. Duszpasterstwo Rodzin zaprasza Dekanalnych Duszpasterzy Rodzin wraz z małżeństwami i rodzinami na Pielgrzymkę w poniedziałek, 8 czerwca z okazji peregrynacji Symboli Światowych Dni Młodości do Ropczyc. Rozpoczęcie o godz. 15.30 w Sanktuarium Królowej Rodzin w Ropczycach. W programie: Nabożeństwo Słowa z konferencją, Droga Krzyżowa ulicami miasta i Eucharystia o godz. 18:00 w Ropczyckiej Farze, podczas której małżeństwa, przeżywające jubileusz 25-lecia i 50-lecia małżeństwa, odnowią przyrzeczenia małżeńskie oraz otrzymają pamiątkowy certyfikat. Prosimy Dekanalnych Duszpasterzy Rodzin o zgłoszenia poszczególnych grup i małżeństw do uroczystego błogosławieństwa w czasie Pielgrzymki, do 5 czerwca na adres drodzin@gmail.com
4. Trwa peregrynacja symboli Światowych Dni Młodości: Krzyża i Ikony Matki Bożej „Salus Populi Romani”. Zakończenie peregrynacji uroczy-

- stą Mszą św., pod przewodnictwem Biskupa Rzeszowskiego, w czwartek, 11 czerwca o godz. 17.00 w Katedrze. Zapraszamy serdecznie do udziału.
5. Przypominamy, że w dniach od 12-14.06.2015 r. odbywa się Ogólnopolski Kongres Misyjny. W pierwszym dniu, 12.06.2015 r., spotkanie na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; w drugim dniu, 13.06.2015 r., spotkanie dzieci, młodzieży i starszych w Warszawie. Natomiast w niedzielę, 14.06.2015 r. odbędzie się Kongresowy Dzień Misyjny we wszystkich parafiach. Program i materiały na niedzielę zostały dostarczone w Biuletynie Misyjnym.
 6. W piątek, 12 czerwca, Uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, odpust w Katedrze. Msza św. o godz. 18.00, pod przewodnictwem Ks. Biskupa Edwarda Białogłowskiego. Serdecznie zapraszamy.
 7. Prosimy o przypomnienie rolnikom, że 15 czerwca upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych. Wnioski można przesłać pocztą, przez internet lub złożyć osobiście w Powiatowym Biurze Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Złożenie wniosku po 15 czerwca a przed 10 lipca skutkować będzie pomniejszeniem płatności o 1% za każdy dzień roboczy opóźnienia.
 8. Przesyłamy:
 - Plakat zapraszający na pielgrzymkę Łomianki – Gietrzwałd.

Z wyrazami szacunku

ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 3 czerwca 2015 r.

11. Niedziela Zwykła

(14. 06. 2015 r.; L. dz. 680/2015)

1. Przypominamy, że w niedzielę, 14 czerwca br., we wszystkich parafiach powinien odbyć się Kongresowy Dzień Misyjny, w łączności z Ogólnopolskim Kongresem Misyjnym. Program i materiały na niedzielę zostały dostarczone wcześniej w Biuletynie Misyjnym.
2. Księża Proboszczowie z parafii wiejskich oraz miast do 20 tys. mieszkańców mogą do końca czerwca br. zgłaszać kandydatów z klasy II lub III gimnazjum do stypendium papieskiego Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” (1 kandydat z parafii). Kandydat powinien spełniać następujące kryteria: 1) średnia ocen ucznia na koniec roku: min. 4,75; 2) realna potrzeba pomocy ekonomicznej w rodzinie ucznia; 3) uczeń jest zaangażowany

- zowany w życie Kościoła i chce uczestniczyć w papieskim programie formacyjnym. W podaniu-zgłoszeniu prosimy podać dane personalne ucznia, numer kontaktowy; podać nazwę szkoły; przedstawić opinię o sytuacji rodzinnej zgodnie ze wskazanymi wcześniej kryteriami. Najprawdopodobniej od września br. będzie ok. 10 wolnych miejsc. Podanie proszę składać w Wydziale Katechetycznym z dopiskiem: stypendium papieskie. Koordynacja programu: ks. Janusz Podlaszczak (602 - 66 76 94).
3. W sobotę, 20 czerwca odbędzie się Ogólnopolska Pielgrzymka Akcji Katolickiej na Jasną Górę.
 4. W dniach 20-21 czerwca, odbędzie się 34. Ogólnopolska Pielgrzymka Apostolstwa Trzeźwości na Jasną Górę. Zachęcamy do udziału.
 5. Parafia pw. Św. Onufrego w Łące zaprasza 20 czerwca, w sobotę, na koncert „Wyrwanych z niewoli”. Rozpoczęcie o godz. 18.00 EUCHARYSTIĄ (w kościele w Łące) po której, ok godz. 19.30 przejście na koncert przy Zespole Szkół w Łące. Wstęp wolny dla wszystkich! Po koncercie dla członków grup lub stowarzyszeń katolickich, możliwość udziału w CHRYSOTECE! (w szkole do 2.00, wstęp 10 zł, zapisy do 18.06.2015 u ks. Tomasza Ryczka - tel. 724760750).
 6. W dniach 1-2 lipca 2015 r. odbędzie się 78. Ogólnopolska Pielgrzymka Nauczycieli i Wychowawców na Jasną Górę. Wyjazdy autokarowe 2 lipca br. (czwartek) organizują dekanalni duszpasterze nauczycieli. Prosi się o przekazanie informacji do szkół i zaproszenie nauczycieli do udziału. Szczegółowy program pielgrzymki na plakatach.
 7. W sobotę, 4 lipca, odbędzie się XV Ogólnopolska Pielgrzymka Pokutno - Wynagradzająca za Grzechy Przeciwno Życiu do Tarnowca. W programie: 9.00 Wykład ks. prof. Dariusza Oko, *Gender jako zagrożenie dla dzieci, młodzieży i rodziny*. O godz. 11.00 Msza św. wynagradzająca za grzechy przeciwko życiu pod przewodnictwem Ks. Bpa Edwarda Białogłowskiego. Po Eucharystii agapa, następnie Koronka do Miłosierdzia Bożego na Kalwarii przy Pomniku Nienarodzonych.
 8. W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na krew w okresie wakacyjnym Regionalne Centrum Krwiodawstwa w Rzeszowie zwraca się z gorącą prośbą o umieszczenie w przykościelnych gablotkach plakatu zachęcającego do oddawania krwi. (plakat po 1 szt. na parafie)
 9. Prosimy o przypomnienie rolnikom, że 15 czerwca upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych. Wnioski można przesłać pocztą, przez internet lub złożyć osobiście w Powiatowym Biurze Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Złożenie wniosku po 15 czerwca ale przed 10 lipca skutkować będzie pomniejszeniem płatności o 1% za każdy dzień roboczy opóźnienia.

10. Zapraszamy na Ogólnopolski Młodzieżowo – Rodzinny Spływ Kajakowy „Bóg na Bugu”, który odbędzie się w dniach 28 czerwca - 5 lipca. Zgłoszenia do 20 czerwca w PPPK Rzeszów. Kontakt: Ks. Grzegorz Złotek, tel. 502 930 083; Zygmunt Solarski, tel. 607 995 393.

11. Przesyłamy:

- „L'Osservatore Romano”, nr 5/2015;
- „Zwiastowanie” 1/2015;
- Plakat zachęcający do oddawania krwi;
- Plakat zapraszający na Ogólnopolską Pielgrzymkę Nauczycieli na Jasną Górę;
- Plakat zapraszający na koncert w Łące (rejon rzeszowski);
- Plakat zapraszający na pielgrzymkę do Tarnowca (rejon rzeszowski);
- Biuletyn Akcji Katolickiej, czerwiec 2015.
- Plakat zapraszający na Ogólnopolski Spływ Kajakowy „Bóg na Bugu”

Z wyrazami szacunku

ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 11 czerwca 2015 r.

12. Niedziela Zwykła (21. 06. 2015 r.; L. dz. 726/2015)

1. W piątek, 19 czerwca przeżywamy 10. rocznicę beatyfikacji bł. Władysława Findysza, kapłana, męczennika komunizmu. Beatyfikacja miała miejsce 19 czerwca 2005 r. w Warszawie. Uroczyste obchody 10 rocznicy beatyfikacji będą miały miejsce w Nowym Żmigrodzie: w sobotę, 22 sierpnia, odbędzie się sesja naukowa ku czci bł. Władysława, a w niedzielę, 23 sierpnia, o godz. 16.00 uroczysta Msza św. z racji 10. rocznicy beatyfikacji bł. Władysława Findysza i 25-lecia sakry biskupiej Ks. Abpa Edwarda Nowaka.
2. W ostatnich dniach do każdej parafii Księża Przewodnicy dostarczyli plakaty informujące o 38. Rzeszowskiej Pieszej Pielgrzymce na Jasną Górę. Bardzo prosimy Księża Proboszczów, aby w ramach ogłoszeń parafialnych zachęcili swoich parafian do udziału w tej formie rekolekcji. Informacje o pielgrzymce można uzyskać u Księżu Przewodników i na stronie: www.pielgrzymka.rzeszow.pl
3. Wspólnota „Miriam” i Fundacja Charismata zapraszają do Domu Diecezjalnego „Tabor” we wtorek, 23 czerwca o godz. 19.00 na ostatnią przed wakacjami katechezę audiowizualną p.t.: „Byłem ateistą”. Gościem spotkania będzie dr hab. inż. Mirosław Rucki, naukowiec. Często mówi się,

że nauka oddała człowieka od Boga. W jego przypadku było inaczej. Był ateistą, a nauka zaprowadziła go do wiary.

4. W sobotę, 27 czerwca o godz. 18.00 w auli Domu Diecezjalnego Tabor będzie miał miejsce trzeci Wieczór Charyzmatyczny. W programie konferencja, Eucharystia, uwielbienie Boga oraz modlitwa o uzdrowienie. Zapraszamy do udziału i wspólnego trwania na modlitwie.
5. W dniach 1-2 lipca 2015 r. odbędzie się 78. Ogólnopolska Pielgrzymka Nauczycieli i Wychowawców na Jasną Górę. Wyjazdy autokarowe 2 lipca br. (czwartek) organizują dekanalni duszpasterze nauczycieli. Prosi się o przekazanie informacji do szkół i zaproszenie nauczycieli do udziału.
6. W sobotę, 4 lipca, odbędzie się XV Ogólnopolska Pielgrzymka Pokutno - Wynagradzająca za Grzechy Przeciwno Życiu do Tarnowca. W programie: 9.00 Wykład ks. prof. Dariusza Oko, *Gender jako zagrożenie dla dzieci, młodzieży i rodziny*. O godz. 11.00 Msza św. wynagradzająca za grzechy przeciwko życiu pod przewodnictwem Ks. Bpa Edwarda Białogłowskiego. Po Eucharystii agapa, następnie Koronka do Miłosierdzia Bożego na Kalwarii przy Pomniku Nienarodzonych.
7. Zapraszamy na Ogólnopolski Młodzieżowo – Rodzinny Splyw Kajakowy „Bóg na Bugu”, który odbędzie się w dniach 28 czerwca - 5 lipca. Zgłoszenia do 20 czerwca w PTTK Rzeszów. Kontakt: Ks. Grzegorz Złotek, tel. 502 930 083; Zygmunt Solarski, tel. 607 995 393.
8. Informujemy, że Ojciec Święty Franciszek zatwierdził przedstawicieli Episkopatu Polski na XIV Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne Synodu Biskupów w Rzymie, od 4 do 25 października 2015 r. Tematem obrad będzie „Powołanie i misja rodziny w Kościele i świecie współczesnym”. Przedstawicielami Episkopatu będą: abp Stanisław Gądecki – metropolita poznański i przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski, abp Henryk Hoser – biskup warszawsko-praski oraz bp Jan Wątroba – biskup rzeszowski i przewodniczący Rady ds. Rodziny przy Episkopacie Polski. Polecamy modlitwie zbliżający się Synod.
9. Polska Misja Katolicka przesyła informację w sprawie zawierania małżeństw. Prosimy o zapoznanie się z nią.
10. Przesyłamy:
 - Plakat zapraszający na katechezę audiowizualna do DD „Tabor”;
 - Plakat zapraszający na Wieczory charyzmatyczne w DD „Tabor”;
 - Obietnice Najśw. Serca Pana Jezusa i Niepokalanego Serca NMP – do umieszczenia w gablocie.

Z wyrazami szacunku

ks. Jerzy Buczek
Kanclerz Kurii

Rzeszów, 18 czerwca 2015 r.

Przypomnienie Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii w sprawie zawierania małżeństw

Polska Misja Katolicka w Anglii i Walii przypomina, że Polacy przebywający w Anglii krócej niż 6 miesięcy załatwiają wszelkie formalności w Polsce w parafii ślubu. Narzeczeni, którzy mieszkają w Anglii ponad 6 miesięcy, należą do parafii Polskiej Misji Katolickiej i pragną zawrzeć sakramentalny związek małżeński powinni skontaktować się ze swoim duszpasterzem ok. 6 miesięcy przed planowaną datą ślubu. Wyjątek stanowią osoby, które uprzednio zawarły jakikolwiek związek małżeński bez względu na to czy związek ten był rozwiązany i osoby te mogą zawrzeć, a nawet zawarły cywilne małżeństwo z narzeczonym/narzeczoną. W tych przypadkach nie wolno ustalać daty ślubu przed skontaktowaniem się z biurem Polskiej Misji Katolickiej, by ustalić czy dana osoba jest stanu wolnego do zawarcia sakramentalnego związku małżeńskiego. Dotyczy to przede wszystkim niekatolików, którzy w przeszłości zawarli jakikolwiek ślub, który jest uważany jako rozwiązany w świetle prawa cywilnego. W większości takich przypadków potrzebne jest bowiem orzeczenie stanu wolnego takiej osoby do zawarcia sakramentalnego małżeństwa przez katolicki Trybunał Diecezjalny a proces ten zajmuje, z reguły, od 12 do 18 miesięcy.

W przypadku katolików którzy zawarli w przeszłości związek cywilny zakończony rozwodem trzeba przedstawić metrykę ślubu, prawomocny wyrok sądu a w czasie spotkania z duszpasterzem wypełnić Prośbę o uznanie stanu wolnego podając wszystkie adresy pod którymi dana osoba mieszkała w trakcie trwania małżeństwa. Jeśli w formularzu podane są wyłącznie adresy w Polsce dana osoba wypełnia i podpisuje przed prawnikiem Long Statutory Declaration - formularz Deklaracji daje duszpasterz. Podpisany przed prawnikiem Long Statutory Declaration i Prośbę o uznanie stanu wolnego dołącza się do dokumentacji małżeńskiej. Jeśli w trakcie trwania małżeństwa dana para mieszkała poza Polską wypełnia się wyłącznie Prośbę o uznanie stanu wolnego i przysyła do biura PMK razem z kopią pełnego odpisu aktu małżeństwa i prawomocnego rozwodu. Protokół Kanonicznego Badania Narzeczonych można spisać dopiero po uzyskaniu potwierdzenia stanu wolnego przez Wikariusza Delegata dla Polaków.

W przypadku gdy narzeczeni katolicy zawarli już ślub cywilny a teraz chcą uważać go sakramentalnie trzeba dołączyć pełny odpis aktu małżeństwa. Na dzień dzisiejszy prawo polskie nie uznaje małżeństw zawartych przez obywateli polskich za granicą. Jeśli narzeczeni zawarli związek poza Polską i planują ślub kościelny w Polsce muszą rozpocząć procedurę rejestracji swojego związku cywilnego w polskim USC przed ślubem kościelnym.

Dokumenty, które należy skompletować i zabrać ze sobą na spotkanie z duszpasterzem:

- Dokument tożsamości / paszport, dowód osobisty, prawo jazdy;
- Dokładny adres parafii ślubu z kodem pocztowym i diecezją do której ta parafia należy; jeśli kościół ślubu nie jest kościołem parafialnym trzeba podać dane kościoła ślubu i parafii.
- Świadectwo chrztu z zaznaczeniem, że jest ono do ślubu kościelnego. Świadectwo musi być wystawione nie wcześniej niż 6 miesięcy przed datą planowanego ślubu. Odbierając świadectwo chrztu w kancelarii parafialnej trzeba sprawdzić, czy jest adnotacja o bierzmowaniu i o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa, a dane osobowe są zgodne z danymi w paszporcie. W przypadku różnicy imion lub nazwisk konieczny jest dokument potwierdzający zmianę. Jeśli na świadectwie chrztu nie ma adnotacji o przyjętym sakramencie bierzmowania, trzeba postarać się o zaświadczenie z parafii w której sakrament ten był przyjęty. Metryka chrztu musi być podpisana przez kompetentną osobę i zawierać datę wystawienia.
- Zaświadczenie o kursie przedmałżeńskim. Ukończenie Kursu małżeńskiego jest obowiązkowe dla wszystkich narzeczonych. Kurs można odbyć w jakiegokolwiek parafii w Polsce lub w Anglii zarówno w parafiach polskich jak i tych prowadzonych przez diecezje angielskie. Zalecane jest to w wypadkach, gdy jedna ze stron nie zna języka polskiego. Dane o kursach małżeńskich można znaleźć na stronie internetowej Polskiej Misji Katolickiej a w przypadku diecezji angielskich kontaktując się z odpowiednimi kuriami diecezjalnymi. Organizacja Catholic Marriage Care – CMC - prowadzi kursy jednodniowe dla narzeczonych w języku angielskim. (Strona www.marriagecare.org.uk ; telefon biura centralnego CMC – 020 7371 1341).

13. Niedziela Zwykła (28. 06. 2015 r.; L. dz. 780/2015)

1. Przesyłamy List Biskupa Rzeszowskiego z okazji zbliżającej się 38. Pięszej Pielgrzymki na Jasną Górę – do odczytania w czasie ogłoszeń parafialnych w najbliższą niedzielę.
2. Zapraszamy w sobotę, 27 czerwca br., na Uroczystość ogłoszenia Maryi Niepokalanej Patronką Gorlic. O godz. 10.30 w maryjny klimat wprowadzi montaż słowno-muzyczny w wykonaniu młodzieży z I LO im. Bpa Marcina Kromera. Uroczystej Mszy św. o godz. 11.00 na Gorlickim Rynku przewodniczyć będzie Biskup Rzeszowski Jan Wątroba. Homilię wygłosi Bp Jan Niemiec.

3. W dniach 1-2 lipca 2015 r. odbędzie się 78. Ogólnopolska Pielgrzymka Nauczycieli i Wychowawców na Jasną Górę. Wyjazdy autokarowe 2 lipca br. (czwartek) organizują dekanalni duszpasterze nauczycieli. Prosi się o przekazanie informacji do szkół i zaproszenie nauczycieli do udziału.
4. W sobotę, 4 lipca, odbędzie się XV Ogólnopolska Pielgrzymka Pokutno - Wynagradzająca za Grzechy Przeciwno Życiu do Tarnowca. W programie: 9.00 Wykład ks. prof. Dariusza Oko, *Gender jako zagrożenie dla dzieci, młodzieży i rodziny*. O godz. 11.00 Msza św. wynagradzająca za grzechy przeciwko życiu pod przewodnictwem Ks. Bpa Edwarda Białogłowskiego. Po Eucharystii agapa, następnie Koronka do Miłosierdzia Bożego na Kalwarii przy Pomniku Nienarodzonych.
5. W dniach od 6 do 11 lipca odbędzie się XXVIII Międzynarodowe Saletyńskie Spotkanie Młodych w Dębowcu k. Jasła. Szczegóły na stronie: <http://www.spotkania.saletyni.pl/>. Zachęcamy do udziału.
6. Kino „Zorza” w Rzeszowie zaprasza na dodatkowe pokazy filmu „Aparatament”, ukazującego wakacyjne wyjazdy Jana Pawła II z najbliższymi współpracownikami. Film będzie wyświetlany w dniach 26-28 czerwca. Szczegóły na stronie: www.kinozorza.pl.
7. Diecezjalne Studium Organistowskie w Rzeszowie ogłasza nabór kandydatów na rok szkolny 2015/2016. Zapraszamy wszystkich pragnących pogłębić swoje umiejętności, wiedzę muzyczno-liturgiczną, także organistów, którzy nie mają Dyplomu Studium Organistowskiego a chcieliby uzupełnić swoje organistowskie kwalifikacje. Szczegółowe informacje na temat wymaganych dokumentów, przyjęcia, można uzyskać w Instytucie Teologiczno-Pastoralnym w Rzeszowie, ul. Witolda 11a od poniedziałku do piątku w godz. od 9.00 -13.00. Zgłoszenia przyjmowane są do 5 września bieżącego roku w sekretariacie Instytutu. Szczegółowe informacje są podane na stronie studium www.dsorzszow.pl oraz na plakacie. Prosimy o umieszczenie plakatu w gablocie z ogłoszeniami.
8. W ostatnich dniach do każdej parafii Księża Przewodnicy dostarczyli plakaty informujące o 37. Rzeszowskiej Pieszej Pielgrzymce na Jasną Górę. Bardzo prosimy czcigodnych Księża Proboszczów, aby w ramach ogłoszeń parafialnych zachęcili swoich parafian do udziału w tej formie rekolekcji. Informacje o pielgrzymce można uzyskać u Księża Przewodników i na stronie: www.pielgrzymka.rzeszow.pl
9. Dla księży proboszczów (chętnych) odbędzie się spotkanie z panem senatorem Kazimierzem Jaworskim na temat możliwości dofinansowania parafii przez budowę instalacji fotowoltaicznych: - spotkanie w Rzeszowie, w Instytucie przy ul. Witolda we wtorek 30.06 o godz. 10:00 - spotkanie w Jasle, w sali przy parafii farnej, w środę 1.07 o godz. 10:00

10. Przesyłamy:

- List Biskupa Rzeszowskiego
- Plakat informujący o Diecezjalnym Studium Organistowskim w Rzeszowie
- Materiały dla ojców duchownych i dziekanów „Dobry Pasterz” (2015) – cena 15 zł.

Z wyrazami szacunku

ks. Marek Story
Wicekanclerz Kurii

Rzeszów, 25 czerwca 2015 r.

Komunikat Ruchu Światło – Życie Diecezji Rzeszowskiej

Czcigodny Księżu Proboszczu! Kapłani Moderatorzy!

Ruch Światło-Życie w czasie wakacji 2015 roku organizuje rekolekcje w następujących terminach:

I turnus: 27.06-13.07.2015 (Sobota - Poniedziałek)

II turnus: 14 - 30.07.2015 (Wtorek - Czwartek)

ORA: 16-21.08.2015 (Niedziela – Piątek)

Tegoroczne zapisy na rekolekcje wakacyjne odbywać się będą tylko drogą internetową poprzez stronę oazową www.rzeszow.oaza.pl/izydorw dniach od **11-14.05. br.** Początek zapisów w poniedziałek od godziny 17:30, koniec w czwartek o godzinie 21:00. Zapisów z parafii powinna dokonywać jedna osoba odpowiedzialna (ksiądz, animator) po wcześniejszym zarejestrowaniu się w serwisie. Wszyscy, którzy już posiadają konto w serwisie IZYDOR mogą być osobami zgłaszającymi. Zgłoszone osoby będą automatycznie zapisane na tzw. liście zgłoszeniowej do momentu, w którym nie zostanie dostarczona zaliczka. Po otrzymaniu zaliczki Diakonia Oaz Rekolekcyjnych zatwierdzi uczestnika i umieści na liście osób przyjętych.

Zaliczki będą przyjmowane w dniach **12 – 14.05. br.**, w Diecezjalnym Domu Rekolekcyjnym Tabor w godzinach **19.00 – 20.30.**

W parafii zgłoszenia od uczestników najlepiej przyjmować wg formularza, który można pobrać tutaj. W przyjmowaniu zgłoszeń należy uwzględnić kryteria wiekowe i formacyjne: imię i nazwisko, rok urodzenia, aktualną klasę i parafię. Osoby zgłoszone na stopień niezgodny z wiekiem mogą zostać skierowane na odpowiednie rekolekcje.

- ODB I°** - po klasie IV (Oaza Dzieci Bożych)
ODB II° - po klasie V
OND I° - (Oaza Nowej Drogi) po klasie VI
OND II° - po klasie I Gimnazjum
OND III° - po II Gimnazjum
ONŻ I° - (Oaza Nowego Życia) po III Gimnazjum lub starsi, którzy nie byli jeszcze na I° ONŻ
ONŻ II° - po ONŻ I°
ONŻ III° - po ONŻ II°
ORA - po ONŻ III°

Rekolekcje odbywać się będą w następujących miejscowościach: **Bączal Dolny, Berdechów, Budy Głogowskie, Kamionka, Kąty, Mazury, Poręby Dymarskie, Rzeszów – Tabor, Trzebuska.**

Zapraszamy także na 1° ONŻ wszystkich, którzy czas właściwego toku formacji ze względu na wiek mają już za sobą, a chcieliby ubogacić swoje życie przez uczestnictwo w oazie wakacyjnej. Dla tej grupy, nazwanej umownie „18+”, będą przeprowadzone osobne rekolekcje na 2 turnusie w Kamionce.

Przypominamy, że udział w rekolekcjach oazowych, to przyporządkowanie uczestnika pod względem wieku i przebytej formacji do konkretnego stopnia oazowego, a nie do miejsca. Przewidywane ośrodki rekolekcji wakacyjnych (mogą ulec zmianie w zależności od ilości uczestników) kształtują się w następujący sposób:

STOPIEŃ	TURNUS 1	TURNUS 2
1 ODB	Mazury	Bączal Dln.
2 ODB	Bączal Dln.	Bączal Dln.
1 OND	Kamionka	w zależności od ilości zgłoszeń
2 OND	Berdechów	Trzebuska
3 OND	Trzebuska	Trzebuska
1 ONŻ	Kąty	Kąty
1 ONŻ „18+”	-	Kamionka
2 ONŻ	Poręby Dymarskie	Poręby Dymarskie
3 ONŻ	-	Rzeszów - Tabor
ORA	Budy Głogowskie 16 – 21.08.2015	

Mapy ośrodków oazowych będą dostępne na naszej stronie internetowej www.rzeszow.oaza.pl od 01.06.2015r.

Może okazać się, że w pewnym momencie ilość chętnych na rekolekcje przekroczy możliwości zakwaterowania w danym ośrodku. Wówczas takie osoby będą przyjęte przez program do tzw. listy rezerwowej. W takim przypadku zaliczki nie będą przyjmowane. Uczestnicy z listy rezerwowej mają szansę na udział w rekolekcjach (wycofanie się lub brak zaliczki od wcześniej zgłoszonych, zamiana ośrodka oazowego na większy, połączenie grup) i zostaną o tym poinformowani w ciągu tygodnia od zakończenia zapisów. Informacja zostanie przekazana zgłaszającemu.

Bardzo proszę, aby **nie dzwonić w celu potwierdzenia zaliczki**, gdyż aby uniknąć bałaganu program do zapisów przyjmie tylko kompletne zgłoszenia (z zaliczką). Osoby, których zaliczki nie odnotowano w określonych dniach pozostają na liście zgłoszeniowej i ustępują pierwszeństwa kolejnym zapisującym się (co w ostateczności może spowodować brak miejsca w ośrodku rekolekcyjnym, a tym samym skreślenie z listy).

Koszt pobytu na Oazie Rekolekcyjnej wynosi 500 zł (pięćset zł) a zaliczka 200 zł (dwieście zł). Zaliczka jest bezwrotna, ze względu na koszty organizacyjne ponoszone przed rozpoczęciem turnusów, które są pokrywane z pieniędzy pochodzących z zaliczek. Wyjątek stanowi III° ONŻ, który będzie kosztował 550 zł (pięćset pięćdziesiąt zł), ze względu na wyższe koszty utrzymania.

Koszt pobytu na ORA wynosi 200 zł (dwieście zł), zaliczka 100 zł (sto zł).

Karty uczestników i animatorów z zaznaczeniem miejsca pobytu, turnusu i innymi niezbędnymi informacjami zostaną dostarczone przez kolporterów.

Nie będą przyjmowane osoby bez zgody (podpisu) swojego Księdza Proboszcza bądź Księdza Opiekuna - Moderadora.

UWAGA!

Ponieważ grupa rekolekcyjna ma stać się wspólnotą, w której wszyscy się znają, w przypadku gdy z jednej parafii przyjeżdża kilkoro uczestników, są oni przydzielani do oddzielnych pokoi i różnych grup formacyjnych.

Rekolekcje oazowe są organizowane w domach rekolekcyjnych i w szkołach, w których standard mieszkaniowy nigdy nie będzie taki jak we własnym domu czy hotelu. Jednak są to miejsca, które przeszły kontrolę PSP, Sanepidu oraz zostały zgłoszone do Kuratorium Oświaty w Rzeszowie jako miejsca wypoczynku.

Proszę o jasne przedstawienie tych spraw zgłaszającym się, żeby po przyjeździe nie było z ich strony zawodu.

Dodatkowe informacje można uzyskać mailowo pod adresem dor[at]rzeszow.oaza.pl (zamieniamy [at] na @) lub pod numerami telefonów Diakonii Oaz Rekolekcyjnych: 733 523 286, 733 523 358, które czynne są od poniedziałku do soboty w godzinach od 19:00 do 20:30.

Liczymy, że wiele dzieci i młodzieży z Księdza parafii skorzysta z wakacyjnego spotkania z Bogiem, w przyrodzie i w drugim człowieku, na rekolekcjach Oazowych.

Z Chrystusowym pozdrowieniem:

**Moderatorzy i Animatorzy
Ruchu Światło-Życie Diecezji Rzeszowskiej**

Turnusy wakacyjne LSO „Wakacje z Bogiem”

Zbliżają się wakacje. Zwyczajem lat ubiegłych organizowany jest letni wypoczynek dla służby liturgicznej naszej diecezji. W tym roku zapraszamy do udziału w wakacyjnym wypoczynku w ośrodkach w Kotani, Rozdzielu oraz w Zaczerniu, dodatkowo także w Porębach Dymarskich, na Warmii i Mazurach, oraz w Gliczarowie. Koszt rekolekcji wynosi 240 zł. (turnus z basenem w Zaczerniu 350 zł.)

Turnusy w Kotani, Rozdzielu i Zaczerniu będą się rozpoczynać ok. godz. 18⁰⁰ w niedzielę (przyjazd od 15⁰⁰-17⁰⁰), a kończyć w sobotę ok. godz. 11⁰⁰.

Formacja na turnusach odbywa się zgodnie z opracowanym przez Krajowe Duszpasterstwo Służby Liturgicznej programem formacji ministranckiej obejmującym następujące stopnie:

- Kandydat na ministranta (3 klasa SP),
- Choralista (4 klasa SP),
- Ministrant światła (5 klasa SP),
- Ministrant księgi (6 klasa SP),
- Ministrant ołtarza (1 klasa Gim),
- Lektor (2 klasa Gim i starsi).

Praca z ministrantami i lektorami podczas wyjazdów wakacyjnych opiera się na formacji liturgicznej i biblijnej, która ma przygotować do dobrego przeżywania Eucharystii. Młodzi chłopcy uczą się także przepisów liturgicznych, poznają życiorysy świętych. Wszystko to służy pogłębianiu życia duchowego i modlitwennego. Wyjazdy wakacyjne dla ministrantów to czas spędzony razem, który cementuje ich znajomość i pozwala dobrze się bawić.

Zgłoszenia przyjmowane są do dnia 10.06.2013r. na stronie www.dom-rekolekcyjny.zaczernie.eu lub pod numerem telefonu 607 821 650 (po godz. 19.00). Przy zgłoszeniu konieczna jest zaliczka w wysokości 100 zł. (wpłata na konto parafii Zaczernie: BS Jasionka 83-9191-0000-2001-0006-0495-0002 z dopiskiem LSO, Imię i Nazwisko oraz nazwa turnusu: np. LSO, Jan Kowalski, turnus II Zaczernie).

Terminy turnusów wakacyjnych:

<i>Kotań</i>	Turnus I	30.06-06.07	Ministranci i Lektorzy	240 zł.
<i>Kotań</i>	Turnus II	07.07-13.07	Ministranci	240 zł.
<i>Kotań</i>	Turnus III	14.07-20.07	Schola, DSM (od 6 klasy SP)	240 zł.
<i>Kotań</i>	Turnus IV	21.07-27.07	Ministranci i Lektorzy	240 zł.
<i>Kotań</i>	Turnus V	28.07-03.08	Ministranci	240 zł.
<i>Kotań</i>	Turnus VI	04.08-10.08	Ministranci	240 zł.
<i>Kotań</i>	Turnus VII	11.08-17.08	Ministranci	240 zł.
<i>Kotań</i>	Turnus VIII	18.08-24.08	Ministranci	240 zł.
<i>Zaczernie</i>	Turnus I (z basenem)	30.06-06.07	Ministranci i lektorzy	350 zł.
<i>Zaczernie</i>	Turnus II (z basenem)	07.07-13.07	Ministranci i lektorzy	350 zł.
<i>Zaczernie</i>	Turnus III (z basenem)	14.07-20.07	Ministranci i lektorzy	350 zł.
<i>Zaczernie</i>	Turnus IV (z basenem)	21.07-27.07	Ministranci i lektorzy	350 zł.
<i>Zaczernie</i>	Turnus V (z basenem)	28.07-03.08	Ministranci i lektorzy	350 zł.
<i>Zaczernie</i>	Turnus VI (z basenem)	04.08-10.08	Ministranci i lektorzy	350 zł.
<i>Zaczernie</i>	Turnus VII (bez basenu)	11.08-17.08	Ministranci i lektorzy	240 zł.
<i>Zaczernie</i>	Turnus IX Weryfikacja	25.08-31.08	Kandydaci na animatorów	240 zł.

<i>Zaczerwie</i>	Ceremoniarz	25.08-29.08	Animatorzy	120 zł.
<i>Rozdziele</i>	Turnus II	07.07-13.07	Schola, DSM (od 6 klasy SP)	240 zł.
<i>Rozdziele</i>	Turnus III Pod patronatem WSD Rzeszów	14.07-20.07	Szkoła średnia	240 zł.
<i>Rozdziele</i>	Turnus IV	21.07-27.07	Ministranci i lektorzy	240 zł.
<i>Warmia i Mazury</i>	Turnus wycieczkowy	11.08-18.08	Ministranci i lektorzy od 6 klasy	500 zł.
<i>Gliczarów k. Zakopanego</i>	Wycieczki górskie	19.08-26.08	Gimnazjum i średnia	500 zł.
<i>Poręby Dymarskie</i>	Turnus z basenem	03.08-11.08	Ministranci i Lektorzy	350 zł.
<i>Poręby Dymarskie</i>	Turnus z basenem	12.08-18.08	Ministranci i Lektorzy	350 zł.

„Wakacje w Bogiem” Ruchu Apostolstwa Młodzieży

Ruch Apostolstwa Młodzieży (RAM) w miesiącach wakacyjnych 2015 r. organizuje trzy turnusy rekolekcyjne dla młodzieży w terminach:

1. 16-25 lipca - ROZTOCZE - Majdan Sopocki - od 18 lat - 270 zł
2. 3-10 sierpnia – BESKID NISKI – Rozdziele – od 16 lat – 220 zł
3. 10-17 sierpnia – BESKID NISKI – Rozdziele – od 16 lat – 220 zł

Zapisy od 1 czerwca w parafii św. Judy Tadeusza w Rzeszowie, ul. Wita Stwosza 31.

Telefonicznie:

ks. Przemysław Jamro 507-361-291,
Karol Łoboda 881-735-498.

Wakacje z Bogiem 2015 KSM Diecezji Rzeszowskiej

Diecezjalny Ośrodek KSM w Desznicy – Beskid Niski

Lp.	Termin	Uczestnicy	Koszt
1.	27.06-2.07.2015	Kwaterka	0
2.	3 – 11.07.2015	Gimnazjaliści	260 zł
3.	12 – 20.07. 2015	0° – młodzież od 16 lat	
4.	21 – 29.07. 2015	I° – młodzież od 17 lat z odbytą wakacyjną zerówką	
5.	30.07 – 7.08. 2015	Gimnazjaliści	
6.	8 – 16.08. 2015	0° – młodzież od 16 lat (obóz językowy)	

Ośrodek w Lpinkach

7.	8 – 16.08.2015	Gimnazjaliści	260 zł
----	----------------	---------------	--------

Ośrodek w Niedźwiadzie

8.	23–31.07.2015	młodzież od 16 lat (obóz taneczny)	300 zł
----	---------------	------------------------------------	--------

Miasteczko Modlitewne bl. Karoliny – Zabawa

9.	27.07–02.08.2015	Młodzież od lat 14 – 30 (ks. Rafał Głowacki tel. 721 791 414)	koszt 20 zł za dzień
----	------------------	--	-------------------------

Rekolekcje - z Jezusem w dziczy

				Zgłoszenia
10.	?	Każdy chętny	?	Ks. Jacek Pasela tel. 604 059 334

Rekolekcje w Drodze

Lp.	Termin	Uczestnicy	Koszt	Zgłoszenia
11.	pierwsza połowa lipca (data wkrótce)	każdy chętny	ok. 130 zł	Ks. Józef Oblój tel. 604 667 866

Młodzieżowe spływy kajakowe

Lp.	Termin	Uczestnicy	Trasa	Zgłoszenia	Koszt	
					Członkowie PTTK	Pozostali
12.	28.06-5.07. 2015	każdy chętny	rzeka Bug graniczny	ks. Grzegorz Złotek tel. 502930083	440 zł	520 zł
13.	5-12.07. 2015	każdy chętny	rzeka Łyna	ks. Przemysław Dudek tel. 606 910 523	550 zł	620 zł
14.	12-19.07. 2015	każdy chętny	rzeka Pasłęka	ks. Przemysław Dudek tel. 606 910 523	550 zł	620 zł

ZAPISY:

- Osobiście w Biurze KSM Diecezji Rzeszowskiej, 35-303 Rzeszów, Al. Rejtana 21, tel. 606 230 803: wtorek 17⁰⁰ – 18⁰⁰, piątek 15⁰⁰ – 18⁰⁰.
- Elektronicznie: email biuro@rzeszow.ksm.org.pl – WAKACJE 2015
- Tel. Ks. Paweł Tomoń: 17 85 12 051, 604 051 775.

MultiBank BRE BANK SA numer konta: 73 1140 2017 0000 4502 1125 7203

Zaliczki (50% ceny turnusu) prosimy wpłacać na konto w tytule podając: miejsce i stopień turnusu, jego datę, parafię oraz imię i nazwisko osoby, np.:Desznica, Rekolekcje ..., 1- 8.07., Rzeszów Fara, Jan Kowalski

Ks. Paweł Tomoń
Diecezjalny Asystent KSM
Diecezji Rzeszowskiej

WYDARZENIA

71. Tydzień Miłosierdzia

W dniach od 12 - 19 kwietnia 2015 r. pod hasłem „Caritas dla rodziny” odbył się 71. Tydzień Miłosierdzia. Celem tego typu akcji jest kształto-

wanie wyobraźni miłosierdzia oraz uwrażliwianie wiernych na potrzeby bliźnich: chorych, samotnych, bezrobotnych, bezdomnych i prześladowanych. W tym roku obchodom towarzyszyć będzie w sposób szczególnie upominanie się o prawdziwą i dalekowzroczną politykę prorodzinną, ale też wsparcie polskich rodzin przez wspólnoty parafialne poprzez modlitwę, miłość i konkretną pomoc. Do najczęściej realizowanych form pomocy charytatywnej ubogim dzieciom w polskich parafiach należą: bezpłatne kolonie, paczki żywnościowe, wykupienie obiadów w stołówce szkolnej oraz bezpłatny wypoczynek w okresie wakacji i ferii. Niedziela Miłosierdzia inaugurująca obchody Tygodnia jest równocześnie patronalnym świętem Szkolnych Kół Caritas.

VII Ogólnopolski Tydzień Biblijny w Rzeszowie

Dni od 18 – 25 kwietnia 2015 r. w diecezji rzeszowskiej w sposób szczególnie skoncentrowane były na Biblii, Księdze Bożego Objawienia. Okazję do tego stworzyły obchody VII Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego. W diecezji rzeszowskiej Tydzień Biblijny poprzedził Maraton czytania Biblii, zorganizowany w sobotę 18 kwietnia 2015 r., w kościele pw. Świętego Krzyża w Rzeszowie. Następnie w niedzielę 19 kwietnia o godzinie 9⁰⁰ w rzeszowskiej Katedrze odprawiona została uroczysta Msza Święta pod przewodnictwem bp. Kazimierza Górniego, inaugurująca VII Ogólnopolski Tydzień Biblijny w Diecezji Rzeszowskiej. Po Mszy Świętej w „sali papieskiej” odbył się wykład wprowadzający wygłoszony przez ks. dr. hab. Jacentego Masteja – Kierownika Katedry Chrystologii i Eklezjologii Fundamentalnej, pt. „Pan zmartwychwstał i żyje. Wiarygodność zmartwychwstania w Nowym Testamencie”. Spotkanie zakończyła dyskusja.

Ważnym punktem obchodów Tygodnia Biblijnego było Sympozjum Biblijne pt. „Biblia a współczesne problemy rodziny”, które odbyło się w sobotę 25 kwietnia 2015 r. w Instytucie Teologiczno – Pastoralnym im. św. Józefa Sebastiana Pelczara w Rzeszowie, przy ul. Witolda 11a.

W programie sympozjum znalazło się kilka referatów poświęconych małżeństwu i rodzinie: „Małżeństwo i rodzina w Nowym Testamencie” (ks. Jarosław Stefański), „Zarys teologii małżeństwa i rodziny w Starym Testamencie” (ks. Piotr Mierzwa), „Czcij (oddaj chwałę) ojca i matkę swoją, abys długo żył i dobrze ci się powodziło” (ks. Wojciech Radomski, prefekt Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie), „Lekcja wieczoru życia w świetle Ewangelii Dzieciństwa” (ks. Witold Burda z Diecezji Przemyskiej). Sympozjum zakończyła dyskusja nt. „Recepcja nauczania Biblii

w życiu małżeństwa i rodziny”, którą poprowadził dr Rafał Czupryk, pracownik Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Patronat honorowy nad tym wydarzeniem sprawował ordynariusz rzeszowski, bp Jan Wątroba.

Pielgrzymka czytelników „Niedzieli Rzeszowskiej”

Od przeszło dziesięciu lat środowisko „Niedzieli Rzeszowskiej” organizuje pielgrzymki swoich czytelników i sympatyków. Obrane szlaki pielgrzymkowe prowadzą najczęściej po różnych miejscach świętych Europy.

W tym roku również, w dniach 15 – 21 kwietnia, odbyła się kolejna, piętnasta już, pielgrzymka do Rzymu. Była to, jak do tej pory, rekordowa pielgrzymka, gdyż uczestniczyło w niej 795 osób, rozlokowanych w piętnastu autokarach. Nad całością prac organizacyjnych czuwał ks. Józef Kula, redaktor „Niedzieli Rzeszowskiej”. W tej pracy wspierali go m.in. ks. Marek Chorzępa, ks. Andrzej Motyka, ks. Rafał Przędzik, ks. Janusz Sądel, ks. Stanisław Szwanenfeld. Wsparcie logistyczne zapewniło Biuro Matteo Travel, a transport – firma Sławomira Bujaka z Trzęsówki. Trasa pielgrzymia wiodła przez Budapeszt, Loreto, (Lanciano, San Giovanni Rotondo i Monte San Angelo) bądź (Subiaco, Wezuwiusz, Pompeje), Rzym, Watykan, (Asyż) bądź (Cascię, Nursję i Roccaporenę) bądź (Orvieto, Padwę) bądź (Wenecję), Kahlenberg, Ołomuniec i Kraków – Łagiewniki – centrum Jana Pawła II.

Warto tu jeszcze nadmienić, że środowisko „Niedzieli Rzeszowskiej” od pięciu lat organizuje też pielgrzymki po sanktuariach Europy zachodniej. Trasa pielgrzymia prowadzi zazwyczaj przez Pragę, Ars, Le Puy – en – Velay, Barcelonę, Montserrat, Saragossę, Fatimę, Santiago de Compostelę, Biarritz, Lourdes, Carcassonne, Avignon, La Salette. W pielgrzymce rokrocznie uczestniczy około 250 osób.

Symposium katechetyczne

W dniu 18 kwietnia 2015 r. w Instytucie Teologiczno-Pastoralnym w Rzeszowie odbyło się symposium katechetyczne pt. „1050 rocznica Chrztu Polski oraz sakrament pokuty i pojednania w kontekście obecnego roku duszpasterskiego”, w którym uczestniczyli katecheci duchowni i świeccy z terenu Diecezji Rzeszowskiej.

Rozpoczęła je Msza św., sprawowana w intencji żyjących i zmarłych katechetów duchownych oraz świeckich. Liturgii przewodniczył bp Edward Białogłowski. On też wygłosił okolicznościowe kazania, w którym zwrócił uwagę na sposoby realizacji ewangelizacyjnej misji Kościoła.

Przewodnim tematem rozważań i dyskusji podczas Sympozjum była 1050 rocznica chrztu Polski oraz sakrament pokuty i pojednania w kontekście obecnego roku duszpasterskiego.

W programie konferencji znalazły się dwa wykłady: „Wyzwania katechetyczne w kontekście 1050 rocznicy Chrztu Polski” (ks. dr Waldemar Janiga z Przemyśla) oraz „Katecheza Sakramentu Pokuty i Pojednania” (ks. dr Wacław Sopol, wykładowca teologii moralnej w Wyższym Seminarium Duchownym w Rzeszowie). Wykłady podsumowane zostały tematyczną dyskusją.

Święcenia diakonatu

W sobotę 16 maja 2015 r. w katedrze rzeszowskiej w rąk bp. Jana Wątroby, ordynariusza Diecezji Rzeszowskiej, święcenia diakonatu przyjęło trzynastu alumnów piątego roku Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie.

Byli to:

Radosław Banaś (z parafii pw. ŚŚ. Apostołów Piotra i Pawła w Nowym Żmigrodzie)
Andrzej Dragan (z parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Weryni)
Dawid Jucha (z parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Bratkowicach)
Dominik Kielb (z parafii pw. św. Ignacego Antiocheńskiego i św. Maksymiliana M. Kolbego w Łowisku)
Michał Liput (z parafii pw. św. Urszuli Ledóchowskiej w Kielanówce)
Sławomir Lubas (z parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Lutczy)
Mariusz Mastaj (z parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Jaśle)
Mateusz Pęcherek (z Parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Jaśle)
Michał Piętka (z parafii pw. św. Józefa Sebastiana Pelczara w Rzeszowie)
Dominik Radoń (z parafii pw. św. Michała Archanioła w Ropczycach)
Łukasz Tama (z parafii pw. Nawiedzenia NMP w Medyni Głogowskiej)
Rafał Wroński (z parafii pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Jaśle)
Piotr Zdeb (z parafii pw. św. Ignacego Antiocheńskiego i św. Maksymiliana M. Kolbego w Łowisku).

X Pielgrzymka Leśników do Madonny z Puszczy

W dniu 17 maja 2015 r. do Sanktuarium Madonny z Puszczy w Ostrowach Tuszowskich przybyli leśnicy uczestnicy swojej 10. pielgrzymki. Byli to: leśnicy z regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych z Krosna, Lublina i Krakowa oraz przedstawiciele myśliwych; parlamentarzyści, samorządowcy, przedstawiciele policji, straży pożarnej i ochotniczych straży pożarnych oraz wiele innych osób, związanych z lasami i leśnictwem. Uroczystość uświetniły poczty sztandarowe nadleśnictw, kół łowieckich oraz ochotniczych straży pożarnych Mszy św. pielgrzymkowej przewodniczył i okolicznościowe kazanie wygłosił ks. bp Jan Wątroba. W kazaniu przybliżył postacie patrona leśników – św. Jana Gwalberta, oraz myśliwych – św. Huberta. W darach mszalnych delegacje leśników przyniosły do ołtarza kosze z „darami lasu” – grzyby, przetwory z owoców leśnych, wino i miód. Na zakończenie Eucharystii bp Wątroba poświęcił medaliki z wizerunkiem Madonny z Puszczy, które wraz z okolicznościowymi obrazkami zostały wręczone przybyłym gościom.

Święcenia prezbiteratu

W dniu 23 maja 2015 r. w rzeszowskiej katedrze bp Jan Wątroba udzielił święceń prezbiteratu jedenastu diakonom Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie. Do stanu kapłańskiego diakoni przygotowawali się poprzez rekolekcje, formację i studia filozoficzno-teologiczne. Nauka trwała sześć lat. Święcenia otrzymali:

Ks. Dawid Babicz - urodzony w 1989 r., pochodzi z parafii pw. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Ropczycach. Ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Ropczycach. Praktykę diakonańską odbył w parafii pw. Nawiedzenia NMP w Medyni Głogowskiej. Obronił pracę magisterską z teologii fundamentalnej pt. „Wyjątkowy charakter chrześcijaństwa w świetle twórczości Księdza Profesora Mariana Ruseckiego” napisaną pod kierunkiem ks. dra hab. Jacentego Masteja. Jako motto kapłańskie wybrał słowa: „Teraz zaś już nie ja żyję, lecz żyje we mnie Chrystus” (Ga 2, 21).

Ks. Paweł Błat - urodzony w 1989r., pochodzi z parafii p.w. św. Maksymiliana Marii Kolbe w Weryni. Ukończył Liceum Ogólnokształcące przy NSD Księży Michalitów w Miejscu Piastowym. Praktykę diakonańską odbył w parafii p.w. św. Urszuli Ledóchowskiej w Ropczycach. Obronił pracę magisterską z teologii dogmatycznej pt. „Czy-

ściec w nauczaniu wybranych współczesnych teologów polskich” napisaną pod kierunkiem ks. dra Jerzego Buczka. Jako motto kapłańskie wybrał słowa : „Panie, Ty wszystko wiesz, Ty wiesz, że Cię kocham” (J 21, 17).

Ks. Mariusz Grzybek - urodzony w 1989 r., pochodzi w parafii pw. Św. Jakuba Starszego w Górze Ropczyckiej. Ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Ropczycach. Praktykę diakonańską odbył w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Nienaszowie. Obronił pracę magisterską z liturgiki pt. „Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa jako święto Eucharystii w świetle Ksiąg liturgicznych odnowionych po Soborze Watykańskim II” napisaną pod kierunkiem ks. dra Tomasza Bacia. Jako motto kapłańskie wybrał słowa: „Nie wyście Mnie wybrali, ale Ja was wybrałem i przeznaczyłem was na to, abyście szli i owoc przynosili” (J 15,16).

Ks. Karol Hadam - urodzony w 1990 r., pochodzi z parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Jaśle. Ukończył Liceum Profilowane w Zespole Szkół Budowlanych im. św. Króla Kazimierza Wielkiego w Jaśle. Praktykę diakonańską odbył w parafii św. Wojciecha i św. Stanisława w Rzeszowie. Obronił pracę magisterską z teologii dogmatycznej pt. „Działanie aniołów i złych duchów w historii zbawienia według Teologicznej Szkoły Lubelskiej” napisaną pod kierunkiem ks. dra Jerzego Buczka. Jako motto kapłańskie wybrał słowa: „Panie Ty znałeś mnie, a jednak wybrałeś. Przyjmij mnie takiego, jakim jestem, i uczyn takimi, jakim Ty chcesz żebym był” (Teilhard de Chardin).

Ks. Rafał Janas - urodzony w 1988 r., pochodzi z parafii pw. Świętego Krzyża w Rzeszowie. Ukończył Technikum Ekonomiczne w Rzeszowie. Praktykę diakonańską odbył w kolegiacie pw. Wszystkich Świętych w Kolbuszowej. Obronił pracę magisterską z Teologii Liturgii pt. „Prezbiter sługą Kościoła i pasterzem wspólnoty wiernych na podstawie *Obrzędów święceń Biskupa, Prezbiterów i Diakonów.*” Napisana pod kierunkiem ks. dra Tomasza Bacia. Jako motto kapłańskie wybrał słowa: „Paś baranki moje” (J 21, 15).

Ks. Marek Kalisiak - urodzony w 1990 r., pochodzi z parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rzeszowie. Ukończył I Liceum Ogólnokształcące im. ks. Stanisława Konarskiego w Rzeszowie. Praktykę diakonańską odbył w parafii pw. Św. Mikołaja w Brzezinach. Obronił pracę magisterską z filozofii pt. „Ludzka płciowość w *ideologii gender* i antropologii personalistycznej” napisaną pod kierunkiem ks. dra Andrzeja Sołtysa. Jako motto kapłańskie wybrał słowa: „Szczęśliwi, których moc jest w Tobie, a Twoje ścieżki są w ich sercu” (Ps 84,6).

- Ks. Mateusz Kowalski** - urodzony w 1990 r., pochodzi z parafii pw. św. Stanisława w Boguchwale. Ukończył II Liceum Ogólnokształcące im. Leopolda Lisa-Kuli w Rzeszowie. Praktykę diakonańską odbył w parafii pw. Przemienienia Pańskiego w Osieku Jasielskim. Obronił pracę magisterską z filozofii pt. „Kazimierza Kłósaka koncepcja strukturalnej autonomii filozofii przyrody” napisaną pod kierunkiem ks. dra Andrzeja Sołtysa. Jako motto kapłańskie wybrał słowa: „Jeżeli domu Pan nie zbuduje, na próżno się trują ci, którzy go wznoszą” (Ps 127,1).
- Ks. Piotr Staryszak** - urodzony w 1990 r., pochodzi z parafii pw. Narodzenia NMP we Frysztaku. Ukończył I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Krośnie. Praktykę diakonańską odbył w parafii pw. św. Józefa w Głogowie Małopolskim – os. Niwa. Obronił pracę magisterską z prawa kanonicznego pt. „Ocena ustawodawstwa wybranych krajów Europy w kwestii FIVET w świetle prawa naturalnego” napisaną pod kierunkiem ks. dra Przemysława Drąga. Jako motto kapłańskie wybrał słowa: „Bądź wola Twoja” (Mt 6,10).
- Ks. Paweł Ślawnicki** - urodzony w 1989 r., pochodzi z parafii pw. św. Anny w Święcanach. Ukończył Technikum Handlowe w Zespole Szkół Zawodowych im. Św. Jadwigi Królowej w Bieczu. Praktykę diakonańską odbył w parafii św. Michała Archanioła w Ropczycach-Witkowicach. Obronił pracę magisterską z liturgiki pt. „*Narratio Institutionis* i Słowa konsekracji w Kanonie rzymskim i wybranych Anaforach tradycji wschodniej” napisaną pod kierunkiem ks. dra Tomasza Bacia. Jako motto kapłańskie wybrał słowa: „Synu, jeżeli masz zamiar służyć Panu, przygotuj swoją duszę na doświadczenia” (Syr 2,1).
- Ks. Piotr Wal** - urodzony w 1990r., pochodzi z parafii p.w. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Sękowej. Ukończył I Liceum Ogólnokształcące im. bpa M. Kromera w Gorlicach. Praktykę diakonańską odbył w parafii p.w. Matki Bożej Królowej Polski w Wólce Niedźwiedzkiej. Obronił pracę magisterską z muzyki kościelnej pt. „Śpiewy Triduum Paschalnego i ich recepcja na podstawie wybranych parafii diecezji rzeszowskiej” napisaną pod kierunkiem ks. dra Andrzeja Widaka. Jako motto kapłańskie wybrał słowa: „Proszę więc was, przez Pana naszego, Jezusa Chrystusa, i przez miłość Ducha, abyście udzielili mi wsparcia modłami waszymi za mnie do Boga” (Rz 15,30).
- Ks. Damian Ziemia** - urodzony w 1990 r., pochodzi z parafii pw. Matki Bożej Śnieżnej w Rzeszowie. Ukończył II Liceum Ogólnokształcące im. płk. Leopolda Lisa-Kuli w Rzeszowie. Praktykę diakonańską odbył w parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Palikówce. Obronił pracę magisterską z teologii moralnej pt. „Jedność jako zadanie dla chrześcijan

w III tysiącleciu. Studium teologiczno-moralne w świetle pielgrzymki Benedykta XVI do Wielkiej Brytanii” napisaną pod kierunkiem ks. dra Jana Kuliga. Jako motto kapłańskie wybrał słowa: „Trzymajcie się mocno Słowa Życia” (Flp 2,16).

Koronacja obrazu Matki Bożej Uzdrawienia Chorych w Głogowie Młp.

W dniu 30 maja 2015 r. w Głogowie Małopolskim odbyła się uroczystość koronacji obrazu Matki Bożej Głogowskiej – Uzdrawienia chorych. Miejscem koronacji był głogowski rynek (jeden z największych w skali całego kraju), na którego północno - wschodniej części usytuowano ołtarz. Uroczystość rozpoczęła modlitwa różańcowa prowadzona przez o. Romana Bakalarza – dominikanina z Sanktuarium Matki Boskiej w Borku Starym. Punktualnie o godz. 11⁰⁰ rozpoczęła się Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem biskupa rzeszowskiego Jana Wątroby. W koncelebrze uczestniczyli również: abp Stanisław Budzik – metropolita lubelski, bp Marian Rojek – biskup zamojsko-lubaczowski, bp Stanisław Jamrozek – biskup pomocniczy diecezji przemyskiej, bp Jan Niemiec – biskup pomocniczy diecezji kamienieckiej na Ukrainie, bp Kazimierz Górny – senior diecezji rzeszowskiej, bp Edward Białogłowski – biskup pomocniczy diecezji rzeszowskiej oraz wielu kapłanów. Okolicznościowe kazanie wygłosił abp Stanisław Budzik. Po nim odbył się obrzęd koronacji. Najpierw ks. Jerzy Buczek - kanclerz Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie odczytał dekret koronacyjny, następnie Biskup Rzeszowski odmówił modlitwę koronacyjną i nałożył korony na skronie Dzieciątka Jezus i Maryi, a na koniec kustosz Sanktuarium w Głogowie Małopolskim – ks. Adam Samel odczytał tekst ślubowania i zawierzenia Matce Bożej. Muzyczną oprawę w czasie Mszy św. zapewniły połączone chóry z Sokołowa Małopolskiego i Głogowa Małopolskiego oraz orkiestra gminy Głogów Młp.

Po Mszy św. łaskami słynący Wizerunek Matki Bożej Głogowskiej pozostał na ołtarzu w rynku, gdzie o godz. 14⁴⁵ odbyło się nabożeństwo majowe, a o godz. 15⁰⁰ – koronka do Bożego Miłosierdzia. Po nabożeństwie obraz został wniesiony do bocznej kaplicy w kościele Trójcy Przenajświętszej przy ul. Kościelnej.

VI Marsz dla Życia i Rodziny

W niedzielę, 31 maja 2015 r. w Rzeszowie pod hasłem „Rodzina - Wspólnota – Polska” odbył się VI Marsz dla Życia i Rodziny. Uczestnicy z transparentami propagującymi macierzyństwo, ojcostwo, pochwałę rodziny i życia przeszli ulicami miasta na rzeszowski rynek.

Kolumna marszowa wyruszyła z kościoła Chrystusa Króla w Rzeszowie, gdzie o 13³⁰ odprawiona została Msza św. w intencji rodzin, a następnie przeszła ulicami: ks. Jałowego, Sokoła, Sobieskiego, Targową, Mickiewicza na rzeszowski rynek. Marsz rzeszowski, podobnie jak te odbywające się w całej Polsce, był manifestacją przywiązania do wartości rodzinnych oraz poszanowania życia od poczęcia do naturalnej śmierci. Marsz zgromadził wielu uczestników.

Diecezjalne rekolekcje dla księży

W dniach 1-3 czerwca 2015 r. w Domu Rekolekcyjnym Tabor w Rzeszowie odbyły się ćwiczenia rekolekcyjne dla wszystkich kapłanów z Diecezji Rzeszowskiej. Najpierw w dniach 1-2 czerwca przeżywali je księża proboszczowie, a następnie 2-3 czerwca – księża wikariusze. Rekolekcje prowadzili ojcowie Antonello Cadeddu i Enrique Porcu z Brazylii, założyciele Wspólnoty Przymierze Miłosierdzia. Nauki rekolekcyjne koncentrowały się na tematyce słabości człowieka i miłości Boga Ojca, działającego także w zranieniach i upadkach oraz na mocy Ducha Świętego i Jego darów. Rekolekcje te odbyły się jako jeden z elementów Festiwalu Wiary i przygotowania do Świątowych Dni Młodzieży w 2016.

3. finał Festiwalu Wiary

Na początku czerwca 2015 r. Rzeszów po raz trzeci był miejscem obchodów finału Festiwalu Wiary, który w tym roku przebiegał pod znakiem Symboli ŚDM – Krzyża i Ikony Matki Bożej Salus Populi Romani. Rozważania ewangelizacyjne prowadzili dwaj brazylijscy kapłani, o. Enrique Porcu i o. Antonello Cadeddu.

Głównym miejscem spotkań była hala na Podpromiu, a przebiegały one według następującego porządku:

Piątek, 5 czerwca

godz. 10⁰⁰ – 13⁰⁰ (Konferencje, Adoracja, Modlitwa o uzdrowienie, Uwielbienie)

godz. 15⁰⁰ Eucharystia pod przewodnictwem bp. Edwarda Białogłowskiego;

możliwość osobistej adoracji Krzyża

Sobota, 6 czerwca

godz. 10⁰⁰ – 13⁰⁰ (Konferencje, Adoracja, Modlitwa o uzdrowienie, Uwielbienie

godz. 15⁰⁰ – 18⁰⁰ (Konferencje, Sakrament pojednania, Uwielbienie, osobista adoracja Krzyża

godz. 20⁰⁰ Eucharystia pod przewodnictwem bp. Jana Wątroby.

Dotknij miłosierdzia - peregrynacja symboli ŚDM w Diecezji Rzeszowskiej

W dniach 1 – 11 czerwca 2015 r. w Diecezji Rzeszowskiej pod hasłem „Dotknij miłosierdzia”. odbyła się peregrynacja symboli Świątynnych Dni Młodzieży: krzyża i ikony Matki Bożej „Salus Populi Romani”. Przebiegała ona według następującego programu:

Poniedziałek - 1 czerwca

• 10.00 - powitanie w Rzeszowie - Rynek/plac Farny - młodzież III klas gimnazjum przynosi krzyże z bierzmowania; Msza Święta - scena na Rynku lub plac Farny; Adoracja krzyża – kościół Farny Eucharystii przewodniczy ks. bp Kazimierz Górny • 14.00 - Szpital Woj. nr 2 • 15.00 - Regionalny Ośrodek Rehabilitacyjny - Edukacyjny dla dzieci i Młodzieży im. Św. Jana Pawła II • 16.00 - Więzienie • 18.00 - parafia św. J.S. Pelczara w Rzeszowie - Msza Święta i adoracja Krzyża. We Mszy Św. uczestniczą klerycy WSD w Rzeszowie wraz z Księżmi Przełożonymi. Eucharystii przewodniczy ks. bp Edward Białogłowski

Wtorek - 2 czerwca

• 9.00 - Rekolekcje kapłańskie - Dom Diecezjalny TABOR w Rzeszowie. • 12.00 - Eucharystia - przewodniczy ks. bp Jan Wątroba • 18.00 - Bazylika oo. Bernardynów w Rzeszowie • 20.30 – parafia pw. św. Michała Archanioła - adoracja Krzyża

Środa - 3 czerwca

• 9.00 - DPS w Rzeszowie - ul. Załęska • 11.30 - Caritas - kościół pw. św. Krzyża w Rzeszowie • 15.45 - Hospicjum w Rzeszowie - ul. Poniatowskiego • 18.00 - parafia pw. bł. Karoliny Kózkówny - Msza Święta i adoracja Krzyża - Eucharystii przewodniczy ks. bp Jan Wątroba

Czwartek - 4 czerwca: UROCZYSTOŚĆ BOŻEGO CIAŁA

• 9.00 - kościół Farny w Rzeszowie - Msza Święta - procesja - symbole ŚDM niosą przedstawiciele Wyższych Uczelni Rzeszowskich • 12.00 - klasztor Sióstr Karmelitanek w Rzeszowie - spotkanie Sióstr z różnych Zgromadzeń • 15.00 - Eucharystia - przewodniczy ks. bp Kazimierz Górny • 21.00

- Apel Jasnogórski

Piątek - 5 czerwca

- 10.00 - Hala Podpromie w Rzeszowie - Młodzież - Festiwal Wiary 2015
- 15.00 - Eucharystia - przewodniczy ks. bp Edward Białogłowski
- 17.30 - parafia pw. Matki Bożej Śnieżnej w Rzeszowie (Budziwój)
- 21.00 - Symbole ŚDM przejmuje parafia pw. Chrystusa Króla w Rzeszowie - Wolontariusze ŚDM i Studenci

Sobota - 6 czerwca

- 10.00 - Hala Podpromie w Rzeszowie - rekolekcje dla wszystkich - Festiwal Wiary 2015
- 20.00 - Eucharystii przewodniczy ks. Bp Jan Wątroba
- 23.00 - Symbole ŚDM przejmuje Dom Diecezjalny TABOR w Rzeszowie

Niedziela - 7 czerwca

- 8.00 - Sokołów Młp. - Eucharystii przewodniczy ks. bp Kazimierz Górny
- 12.00 - Przywitanie symboli ŚDM na rynku w Kolbuszowej i przemarsz do kościoła Wszystkich Świętych - Eucharystii przewodniczy ks. bp Edward Białogłowski
- 14.00 - Droga krzyżowa ulicami miasta
- 15.15 - Adoracja krzyża w kościele św. Brata Alberta
- 16.15 - Pożegnanie symboli ŚDM
- 18.00 - Przywitanie symboli ŚDM na rynku w Strzyżowie - Eucharystii przewodniczy ks. Bp Edward Białogłowski
- 20.00 - Droga krzyżowa ulicami miasta
- 21.00 - Apel Maryjny i Adoracja krzyża w kościele św. J. S. Pelczara

Poniedziałek - 8 czerwca

- 8.00 - Sędziszów Młp. - Przywitanie symboli ŚDM przed kościołem Miłosierdzia Bożego - Koronka do Bożego Miłosierdzia i przemarsz do LO. Następnie przemarsz przez miasto obok szpitala i pozostałych Szkół
- 11.00 - kościół Farny - Eucharystii przewodniczy ks. Bp Edward Białogłowski
- 13.00 - Ropczyce - Przywitanie symboli ŚDM na parkingu LO
- 16.00 - Sanktuarium - pielgrzymka Rodzin
- 18.00 - kościół Farny - Msza Święta i adoracja Krzyża - Eucharystii przewodniczy ks. bp Edward Białogłowski
- 19.30 - Droga krzyżowa ulicami miasta
- 20.30 - Apel Maryjny i Adoracja krzyża

Wtorek - 9 czerwca

- 8.00 - Jasło - ul. Szkolna - Przywitanie Symboli ŚDM (w razie deszczu, Zespół Szkół Miejskich nr 3 w Jasle)
- 9.30 - I LO
- 10.45 - Zespół Szkół nr 4 (Ekonomik)
- 12.15 - II LO
- 13.30 - Hospicjum
- 14.15 - Więzienie - Roztoki
- 16.00 - Szpital
- 18.00 - Msza Święta i adoracja Krzyża w kościele oo. Franciszkanów. Eucharystii przewodniczy ks. Bp Edward Białogłowski

Środa - 10 czerwca

- 8.00 - Dębowiec - Sanktuarium
- 10.45 - Przywitanie Symboli ŚDM

na placu przy kościele parafii św. Jadwigi Królowej • 11.00 - 13.00 – KONCERT ZESPOŁU „ZETAIGREKA – WYRWANI Z NIEWOLI” • 13.00 – 15.10 - Przejście do kościoła św. Jadwigi Królowej – nabożeństwo przy Krzyżu • 14.00 - Przejście do Szpitala • 15.30 – 16.20 - Parafia MB Nieustającej Pomocy w Gorlicach • 16.30 – 17.30 - Parafia Grekokatolicka pw. Przemienienia Pańskiego • 17.40 - Powitanie Symboli ŚDM przed Bazyliką Gorlicką • 18.00 - Msza Święta i adoracja Krzyża w bazylice gorlickiej. Eucharystii przewodniczy ks. Bp Edward Białogłowski

Czwartek - 11 czerwca

• 8.00 - Rzeszów II LO • 9.30 - Szkoła Sióstr Prezentek • 11.00 - I LO • 12.30 - III LO • 14.00 - ZSG • 15.30 – Zespół Szkół nr 2/kościół św. Jadwigi Królowej • 17.00 - Katedra - Msza Święta - pożegnanie symboli ŚDM. Eucharystii przewodniczy ks. Bp Jan Wątroba

Koncert „Jednego Serca, Jednego Ducha”

W czwartkowy wieczór, 4 czerwca 2015 r., w uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa w Parku Sybiraków w Rzeszowie, po raz trzynasty odbył się koncert „Jednego Serca, Jednego Ducha”. Zgromadziło się na nim blisko 40 tysięcy osób. Przybyłych przywitani pomysłodawcy koncertu – ks. Andrzej Cypryś i ks. Mariusz Mik. Następnie ks. Jerzy Buczek – kanclerz Kurii Diecezjalnej w Rzeszowie, odczytał list papieża Franciszka do biskupa rzeszowskiego Jana Wątroby, w którym Ojciec Święty wyrażał łączność z organizatorami i uczestnikami tegorocznego koncertu, a z kolei Wojciech Buczak – wicemarszałek województwa podkarpackiego – wręczył Janowi Budziaszkowi, twórcy tego koncertu, odznakę „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”, przyznaną mu przez sejmik podkarpacki.

Koncert prowadził Jan Budziaszek, a wystąpili w nim m.in. Beata Bednarz, Marcin Pospieszalski, Lidia Pospieszalska, Joachim Mencil i Leopold Twardowski, kapela orawska „Arva”. Aranżację utworów przygotował Marcin Pospieszalski. Wykonawcom towarzyszyli muzycy z Filharmonii Podkarpackiej i uczniowie rzeszowskich szkół muzycznych oraz chór. Wśród wykonywanych utworów był też hymn Światowych Dni Młodzieży w 2016 r. w Krakowie pt. „Błogosławieni miłosierni”. Koncert transmitowały: Telewizja Trwam i Katolickie Radio Via. Organizatorami koncertu byli: Ruch Odnowy w Duchu Świętym Diecezji Rzeszowskiej, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie, Duszpasterstwo Akademickie oraz Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Rzeszowskiej.

Kongresowy Dzień Misyjny

W niedzielę, 14 czerwca 2015 r. parafie Diecezji Rzeszowskiej poprzez szczególną modlitwę i pamięć o misjach i misjonarzach łączyły się z Ogólnopolskim Kongresem Misyjnym (12-14 czerwca) w Warszawie, który przebiegał pod hasłem: „Radość Ewangelii źródłem misyjnego zapału”.

XIX Międzynarodowy Festiwal Pieśni Religijnej Cantate Deo

W dniach 19 – 20 czerwca 2015 r. w Rzeszowie w kościele farnym odbył się Międzynarodowy Festiwal Pieśni Religijnej Cantate Deo. W XIX edycji festiwalu wzięło udział 18 chórów w pięciu kategoriach. Jury festiwalu nie przyznało nagrody Grand Prix. Przyznało następujące miejsca:

W kategorii chórów dziecięco- młodzieżowych:

- I miejsce: Chór Dziecięcy „La Musica” Gimnazjum nr 16 w Lublinie (dyr. Zdzisław Ohar)
 - II miejsce: Chór „Kantylena” III LO w Lublinie (dyr. Małgorzata Nowak)
 - III miejsce: Chór Mieszany II LO im. Mikołaja Kopernika w Mielcu (dyr. Antoni Stańczyk)
- W tej kategorii wystąpił chór Dominanta III LO im. C. K. Norwida w Rzeszowie (dyr. Wiesław Pyzia)

W kategorii chórów męskich i żeńskich:

- III miejsce: Chór Męski „Gloria” MGDK w Wysokiej Głogowskiej (dyr. Mirosław Szpyrka) oraz Chór Żeński „Cantica” ze Słowacji (dyr. Mária Mišunová)

W kategorii chórów mieszanych:

- I miejsce: Chór Mieszany „Veraicon” Sanktuarium Przemienienia Pańskiego w Nowym Sączu (dyr. Izabela Biskupska)
 - II miejsce: Chór mieszany Towarzystwa Śpiewaczego „Melodia” w Mielcu (dyr. Antoni Stańczyk) oraz Chór Nauczycielski „Akord” Związku Nauczycielstwa Polskiego i samorządowego Centrum Kultury w Mielcu (dyr. Paweł Lis)
 - III miejsce: Chór Mieszany „Lipka” z Nitry (Słowacja) – (dyr. Mária Mišunová)
- W tej kategorii wystąpiły chóry: Chór „Alba Cantans” parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Rzeszowie (dyr. Kornelia Ignas); Chór Mieszany „Canon” GOKiCz w Białobrzegach (dyr. Sylwia Wojnar); Chór Mieszany „Michael” OKMG w Kańczudze (dyr. Hubert Hadro); Chór Mie-

szany „Cantilena” MOK w Radymnie (dyr. Dorota Gunia);

W kategorii chórów kameralnych:

I miejsce: Chór Kameralny „Ars Cantata” z Warszawy (dyr. Anna Celmer-Falkiewicz)

II miejsce: Chór Kameralny „Portamento” MDK w Starachowicach (dyr. Bożena Magdalena Mrózek)

III miejsce: Chór Parafii św. Bartłomieja w Goraju (dyr. Diana Adamska)

W kategorii chórów akademickich:

I miejsce: Chór Akademicki Politechniki Rzeszowskiej (dyr. Justyna Szela-Adamska)

7. Rzeszowska Pielgrzymka Piesza do Lwowa

W dniach 25 – 30 czerwca 2015 r. pod hasłem „Królowo Pokoju, módl się za nami” odbyła się 7. Rzeszowska Pielgrzymka Piesza do Lwowa. Uczestniczyło w niej ok. 170 osób. Trasa pielgrzymia wiodła spod kościoła pw. Św. Krzyża w Rzeszowie, przez Kańczugę, Żurawicę, Mościska, Gródek i Godowicę do archikatedry lwowskiej. Podczas pielgrzymki, pątnicy nawiązując do przeżywanego w Polsce Roku św. Jana Pawła II, dziękowali za święte życie Papieża Polaka oraz prosili o dar pokoju na Ukrainie i świecie.

Maryja Niepokalana Patronką Gorlic

W sobotę, 27 czerwca 2015 r., podczas Mszy św. o godz. 11⁰⁰, celebrowanej na gorlickim Rynku uroczystie ogłoszono Matkę Bożą Niepokalaną Patronką Miasta Gorlice. Eucharystii, w której uczestniczyło kilka tysięcy osób, przewodniczył biskup rzeszowski Jan Wątroba, a okolicznościowe kazanie wygłosił bp Jan Niemiec, biskup pomocniczy diecezji kamienieckiej na Ukrainie. Podczas Mszy św. odczytano Akt Nadania Matce Bożej Niepokalanej tytułu Patronki Miasta Gorlice oraz odbyło się zawierzenie Gorliczan Niepokalanej Maryi – Pani Gorlickiej.

Wcześniej, o godzinie 9⁰⁰ w Dworze Karwacjanów odbyła się okolicznościowa sesja Rady Miasta Gorlice, podczas której bp Jan Wątroba poświęcił kopię ikony znajdującej się w gorlickiej Bazylice Mniejszej Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. Kopia zostanie zawieszona w holu wejściowym do ratusza miejskiego w Gorlicach, by przypominać o Patronce Miasta.

Uroczystość ta była ukoronowaniem blisko trzyletnich starań środowi-

ska gorlickiego o ustanowienie takiego patronatu. Inicjatywa przedstawiona przez miejscowe koło Stowarzyszenia Rodzin Katolickich, szybko zyskała aprobatę władz lokalnych, i w konsekwencji w sierpniu 2012 r. radni gorliccy, władze miasta wraz z proboszczami gorlickich parafii, przedstawiciele lokalnych grup i stowarzyszeń zwrócili się z oficjalną prośbą do Biskupa Rzeszowskiego o podjęcie starań, aby Stolica Apostolska ustanowiła Matkę Bożą Niepokalaną – Patronką Miasta Gorlice. Dwa lata później, 12 listopada 2014 r., Stolica Apostolska udzieliła zgody na nadanie Matce Bożej Niepokalanej imienia Patronki Gorlic.

XIX Ogólnopolska Pielgrzymka Rowerowa Rzeszów – Częstochowa Szlakiem Jana Pawła II

W dniach 29 czerwca – 5 lipca 2015 r. pod hasłem „Nawrócenie, świadectwo, życie” odbyła się 19. Ogólnopolska Pielgrzymka Rowerowa szlakiem Jana Pawła II z Rzeszowa do Częstochowy, organizowana przez Katolicki Klub Sportowy ALPIN im. Jana Pawła II. Kolarzy pobłogosławił bp Edward Białogłowski, który przewodniczył Mszy świętej na rozpoczęcie pielgrzymki. Na rowerowy szlak wyruszyło 80 kolarzy. Tegoroczna trasa, licząca ok. 700 kilometrów, prowadziła przez dwa kraje: Polskę i Słowację. Wiodła najpierw przez Bieszczady, następnie słowacką stronę Tatr (m. im. Stara Lubovna, Tatranska Lomnica, Stary Smokovec i Strbske Pleso, Liptovsky Mikulas, Kotlina Orawska), rodzinne strony Karola Wojtyły (Sanktuarium Maryjne w Kalwarii Zebrzydowskiej i Wadowice) oraz Szlak Orlich Gniazd.

Pielgrzymka to swoiste rekolekcje w drodze połączone z wysiłkiem fizycznym, doznaniem estetycznymi i doświadczeniem wspólnoty.

KAPLAŃSKIE POSŁUSZEŃSTWO

Posłuszeństwo, szczególnie to w Kościele, często stanowi dziś temat ożywionych dysput zwłaszcza wśród tych, którzy w imię postępu i obrony wolności chętnie by Kościół od ducha posłuszeństwa uwolnili. Jest to pokłosie myślenia duchem współczesnego świata, który chętnie skłania się ku podważaniu obowiązujących zasad i wartości. Brakuje natomiast spojrzenia na posłuszeństwo jako na dar, który może nam pomóc wzrastać zarówno w wymiarze ludzkim, jak i duchowym. Narasta zatem dzisiaj szczególna potrzeba podjęcia trudu tworzenia klimatu sprzyjającego posłuszeństwu, ponieważ nadal jest ono jednym z gwarantów dobrego funkcjonowania każdej wspólnoty.

Pokusa nieposłuszeństwa jest obecna w świecie już od początku ludzkości. Od niej to zaczęły się ludzkie problemy, ponieważ grzech, którego dopuścili się pierwsi rodzice, był grzechem nieposłuszeństwa wobec Boga. Nieposłuszeństwo niszczy zarówno wspólnotę z Bogiem, jak i ludźmi. Dzieła naprawy tego pierwszego nieposłuszeństwa dokonał Jezus Chrystus. Jednak pokusa, z którą szatan przyszedł do Adama i Ewy, nadal krąży w świecie, znajdując dla siebie podatny grunt. Dzisiaj również nie jest łatwo się jej oprzeć. Roszczeniowa postawa społeczeństwa w naturalny sposób kłóci się z pielęgnowaniem ducha posłuszeństwa. W opozycji do posłuszeństwa staje również przekonanie o tym, że jest ono zamachem na wolność. Posłuszeństwo w Kościele obecne jest na wielu płaszczyznach. Jednym z jego przejawów jest posłuszeństwo kapłańskie, które jak mówią dokumenty Soboru Watykańskiego II, ma być odpowiedzialne i dobrowolne, uznające w biskupie władzę Chrystusową. To posłuszeństwo wypływa z przyrzeczenia, które składa kandydat do kapłaństwa wobec swojego biskupa. Polega ono też na oddaniu w duchu wiary swojej woli Panu Bogu, co ma prowadzić ku dojrzałej wolności. Słyszy się jednak dziś o kryzysie posłuszeństwa i autorytetów, co jest ze sobą związane. Bez uznania autorytetu Boga, ludzie nie są w stanie w pełni zrozumieć ani zrealizować posłuszeństwa. Biskup i kapłan mają być posłuszni Bogu w Kościele, powinni obdarzać się wzajemnym szacunkiem, zaufaniem, z pokorą, która pomaga zrezygnować z własnych ocen i wyborów na rzecz tego, co jest wolą Bożą – wskazaną przez przykazania – i wolą Chrystusa żyjącego w Kościele, który domaga się przyjęcia stylu życia i zachowania zgodnego z realizowanym sposobem duszpasterskim, mającym na celu

zbawienie ludzi. Posłuszeństwo w głoszeniu wiary, w stawianiu wymagań moralnych, w przestrzeganiu przed zagrożeniami i w udzielaniu sakramentów zgodnie z wolą Kościoła.

Warto zaznaczyć, że przyrzeczenie posłuszeństwa nie może być tylko zewnętrzne i jest szczególnie trudne w sytuacji, gdy wydający polecenie i słuchający stoją naprzeciw siebie. Chodzi o to, aby obaj stali z tej samej strony, obok siebie, zapatrzeni w Boga, przejęci troską duszpasterską, umiejący zrezygnować i z własnych ambicji i z ocen, ale za to świadomi, że wtedy razem, wspólnie, w wewnętrznej jedności realizują zbawczy cel, pełnią wolę Bożą. Wtedy nie ma zwycięzcy ani pokonanego. Zwycięzca jest Bóg. Zbawcza moc posłuszeństwa jest owocem upodobania Boga w człowieku, który podejmuje się niezwyklej misji kapłańskiej.

Posłuszeństwo kapłańskie ma stawać się swego rodzaju powołaniem tj. nieustannym zwracaniem się ku Bogu, aby pełnić Jego wolę i w ten sposób coraz głębiej jednoczyć się z Chrystusem. Nasze posłuszeństwo nie może stać się biernym zniewoleniem, zrodzonym z ziemskich oczekiwań, lęków czy nadziei. Ono jest pełnieniem woli Bożej.

Całe życie Jezusa skupia się na posłuszeństwie swojemu Ojcu. Jezus wielokrotnie podkreśla potrzebę poddania Swojej woli – woli Ojca. W Jezusie istniała jakaś „niemożność” działania według własnej woli: „Ja sam z siebie nic czynić nie mogę” (J 5, 30). Ze względu na Bóstwo Chrystusa Jego posłuszeństwo Ojcu ma jednak szczególny charakter. Żyjąc na ziemi „nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogołocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stając się podobnym do ludzi” (Flp 2, 6-7). To szczególne posłuszeństwo Jezusa Ojcu jest najgłębszym prawem odkupienia ludzkości. „I chociaż był Synem, nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiał” (Hbr 5, 8). Cierpienie było dla Jezusa szkołą posłuszeństwa Ojcu. Jezus chociaż był Synem Bożym, nie był poddany woli Ojca w jakiś automatyczny sposób. Posłuszeństwo Chrystusa było owocem Jego osobistej decyzji podjętej w wolności. Z decyzją tą był związany trud i wewnętrzna walka. Posłuszeństwo swojemu Ojcu Jezus odkupił cierpieniem. Jezus mówi do Apostołów i ich następców: „Kto was słucha, Mnie słucha” (Łk 10, 16). Ostatecznym motywem naszego posłuszeństwa Kościołowi może być tylko oddanie się Chrystusowi, na podobieństwo Jego oddania się Ojcu. Człowiek wierzący, będąc posłusznym ludziom, nie słucha ich najpierw dla ich osobistej ludzkiej dobroci, wiedy czy świętości. Słucha ich przede wszystkim dlatego, że dani mu są przez Chrystusa. Będąc posłusznym Kościołowi, staje się posłusznym Chrystusowi. To miłość do Chrystusa, jako Głowy Kościoła, każe człowiekowi wierzącemu przechodzić ponad ograniczeniami i słabościami pośredników. Ich słabości i ułomności, choć są bolesnym doświad-

czeniu, nie umniejszają sensu posłuszeństwa ich nakazom wydawanym w imieniu Chrystusa. Przez posłuszeństwo wyrażamy wiarę. Sami jesteśmy grzeszni i słuchamy innych grzesznych ludzi. „Jeżeli wstydzilibyśmy się Kościoła, byłibyśmy nieлюдzcy tam, gdzie Bóg jest ludzki, wstydzilibyśmy się naprawdę samego Jezusa Chrystusa” – mówi szwajcarski teolog Karl Barth. Założyciel Wspólnot Jeruzolimskich, Pierre Marie Delfieux, przypomina, że posłuszeństwo we wspólnocie Kościoła zakłada uważne słuchanie Boga: „Nastaw ucho, zwróć się do Boga, słuchaj, a Twoja dusza żyć będzie”. Wszyscy mamy być posłuszni najpierw Panu. Posłuszeństwo winno być efektem wspólnych poszukiwań: przełożonego i podwładnego odwołujących się do medytacji Słowa Bożego.

Rzecz jasna, inna we wspólnocie jest rola przełożonego, a inna podwładnego, ale co do istoty wiary, obaj są równi i obaj winni być posłuszni Bogu, Kościołowi, swojemu sumieniu. Posłuszeństwo w Kościele wymaga wiary. Znakiem wiary jest otwarcie na bliźnich, szacunek do nich, miłosierdzie, dialog. Nie tylko podwładny winien być posłuszny przełożonemu. Dobry przełożony również winien być – choć w inny sposób – posłuszny i uległy wobec członków wspólnoty.

W Kościele nie ma demokracji. Przełożony ma ostatnie słowo, ale to nie znaczy, że może działać według swego „wizimisie”. Przełożony zobowiązany jest wsłuchiwać się w podwładnego, rozeznaczyć jego kondycję ludzką, duchową, moralną. Sobór Watykański II podkreśla, że wola Boża rodzi się w dialogu między przełożonym a podwładnym, choć ostateczną decyzję podejmuje przełożony.

Omawiając posłuszeństwo księży Sobór kładzie silny nacisk na dialog. Brak dialogu przełożonego z podwładnym rodzi we wspólnocie frustrację, zniechęcenie, u osobowości bardziej samodzielnych, jednocześnie upartych – postawę sprzeciwu i buntu. To znamienne, że księża, którzy otwarcie sprzeciwiają się swemu przełożonemu, jako swój pierwszy zarzut przeciwko niemu podkreślają właśnie ten: „Biskup wcale ze mną nie rozmawiał. Nie chciał mnie nawet wysłuchać”. Brak dialogu rodzi opór, bunt: zarówno ten wewnętrzny, skrywany, jak i wyrażany otwarcie.

Święty Ignacy Loyola mówi, że podwładny może się sprzeciwiać przełożonemu tylko w jednym wypadku: gdy w jego poleceniu dostrzeże grzech. Przełożony jest oczywiście człowiekiem i jak każdy ma swoje ograniczenia i słabości. Jego polecenia niekoniecznie bywają wydawane w klimacie współczucia, zrozumienia i życzliwości. Ale to nie zwalnia podwładnego z obowiązku podporządkowania się przełożonemu. Dobre posłuszeństwo w Kościele wymaga wolności i autonomii – i przełożonego i podwładnego. Jeśli podwładnemu zabraknie tych cech, będzie niewolniczo zależny od

przełożonego. Gdy doznajemy drobnych upokorzeń ze strony przełożonych, a przełożeni ze strony podwładnych, może to być okazja do naśladowania upokorzonego Jezusa.

Wymagania od przełożonych i podwładnych są takie same: wiara, dojrzałość ludzka, rezygnacja z egoizmu, wewnętrzna wolność, samodzielność, zdolność do prowadzenia dialogu. Na nic zdają się wysiłki przełożonego, gdy podwładny jest zamknięty i podejrzliwy.

W Kościele istnieją dwa zasadnicze nurty: Piotrowy i Maryjny; hierarchiczny i charyzmatyczny. Maryja nie miała w Kościele żadnej władzy hierarchicznej, ale miała na niego zasadniczy wpływ. Żaden przełożony nie jest właścicielem wspólnoty, za którą jest odpowiedzialny. Jego rola ma charakter służebny. Bycie przełożonym to poświęcenie, trud, dawanie świadectwa, a nie przywileje. Przełożony jest zobowiązany do uważnego rozeznania, jakimi drogami Bóg prowadzi tych, za których jest odpowiedzialny.

Bóg dając władzę przełożonym nie zrzeka się jej. To On sam dalej prowadzi ludzi. Swoją wolę Pan objawia nie tylko przez hierarchię, ale także przez osoby charyzmatyczne. Kościół docenia takie osobowości, choć sprawiają one nieraz wiele kłopotów przełożonym. Takie osobowości miały często w historii większy wpływ na Kościół niż władza hierarchiczna. Wystarczy wspomnieć Franciszka z Asyżu, Katarzynę ze Sieny czy Matkę Teresę.

Zasadniczą rolę w posłuszeństwie odgrywają więzi rodzinne. Współczesny rozpad rodziny podważa klimat zaufania. Nieufność, jaką wynosi się z rozbitej i skonfliktowanej rodziny, sprawia, że posłuszeństwo staje się problematyczne. To zasadnicze źródło trudności w posłuszeństwie kapłańskim. Gdy ojciec jest nieobecny w rodzinie, syn spontanicznie odmawia mu prawa decydowania o sobie.

Przyjmując osoby do seminarium, trzeba pamiętać, że nie wszyscy nadają się do kapłaństwa. Jeśli kandydat jest uparty, nie pracuje nad sobą, ma niską motywację, to będzie niezdolny do posłuszeństwa. Zmiany dokonujące się w świecie pociągają za sobą konieczność zmiany stylu rządzenia, także w Kościele. Na Zachodzie w relacjach przełożony – podwładny jest więcej bezpośrednich relacji, dialogu, braterstwa, partnerstwa, a mniej celebrowania wysokich funkcji. Ale i taki układ wymaga wielkiej wiary. Z drugiej strony, inaczej rządzi się wspólnotą, gdy liczy ona kilkanaście – kilkadziesiąt osób, a inaczej, gdy liczy kilkaset. Kiedy liczby są wysokie, to bezpośrednie spotkanie i dialog wymagają od przełożonego więcej wysiłku, samozaparcia i hojności. Często potrzebujemy głębokiego zrozumienia przełożonych. Miewają oni bowiem sytuacje – po ludzku rzecz biorąc – bez wyjścia. Podwładny samowolny, a tym bardziej arogancki, to krzyż dla przełożonego. Gdy takiego zrobią przełożonym, staje się samowolny – tym razem jako przełożony.

Bywamy nieraz świadkami pretensji wielu księży do przełożonych. Pretensje te nie wynikają z nawy z przeciążenia pracą, z wielkich krzywd, nadużyć, ale z prostych niedomówień, małych nieporozumień, a nade wszystko z braku hojności i szlachetności, najpierw ze strony przełożonego, a potem ze strony podwładnego.

Posłuszeństwo wymaga szlachetności z obu stron. Wielu podwładnych przewrażliwionych na swoim punkcie reaguje alergicznie, gdy przełożony zmienia im funkcję, placówkę, zajęcie, albo nie da jakiegoś pozwolenia. Zmianę dyspozycji odbierają jako krzywdę, brak szacunku, poniżenie. Na swoje usprawiedliwienie mówią: „Nawet nie powiedział mi o tym wcześniej, nawet mnie nie zapytał.”

To prawda, że wszyscy przyrzekaliśmy posłuszeństwo w Kościele. Ale mimo to nie tracimy wolności, autonomii, poczucia godności. I do tych fundamentalnych wartości ludzkich winien odwoływać się przełożony, a nie tylko do przyrzeczenia posłuszeństwa. Żaden duchowny nie jest chodzącym przykładem cnoty posłuszeństwa, ale człowiekiem z krwi i kości. Pomimo przyrzeczeń, wszystkim w pewnych chwilach ciąży posłuszeństwo, zarówno przełożonym, jak i podwładnym.

Jeżeli Jezus nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiał, to i my możemy się nauczyć go jedynie w taki sposób. Często nie dorastamy do owego cierpienia i dlatego musimy sobie wzajemnie pomagać. Przełożony bardzo pomaga podwładnemu w posłuszeństwie, gdy rozmawia z nim szczerze, najpierw jako z bratem, a nie kimś, kto ma nad nim władzę.

Chrystus, Głowa Kościoła żąda od nas nieustannego nawrócenia. W Kościele musimy ze sobą rozmawiać, rozmawiać i jeszcze raz rozmawiać. Rozmawiać w duchu wiary, troski o naszą posługę, wzajemnej życzliwości, współczucia, zrozumienia, miłosierdzia. Przełożony winien upominać pewnych podwładnych. Zanim jednak upomni kogokolwiek, winien go wysłuchać „do końca” (por. J 13, 1). Przełożony, który bez wysłuchania upomina surowo, często nieświadomie krzywdzi. Wysłuchanie jest znakiem szacunku, miłosierdzia, braterskiej pomocy. Ale i przełożony zobowiązany jest w sumieniu do przyjmowania krytycznych uwag o sobie swoich podwładnych. Będzie to dla niego wielką pomocą, aby z czasem nie stał się samowolny, uparty.

Wszyscy mający jakąkolwiek władzę nad innymi, winni odwoływać się nieustannie do Najwyższej Władzy, bo każda władza pochodzi od Boga. „Nie miałbyś nade mną żadnej władzy, gdyby ci nie była dana z góry” (J 19, 1) – powiedział Jezus do tchórzliwego Piłata, którego mianował przeciw rzymski cesarz uzurpujący sobie boską władzę.

Zbyt wiele energii poświęcamy w naszych relacjach „przełożeni – podwładni” na trawienie złych emocji, drobne nieporozumienia, urażoną dumę.

Tracimy wtedy z oczu istotę naszego posłannictwa. Zapominamy o tym, że jedynym uprzywilejowanym stanem w Kościele jest stan łaski uświęcającej. Przez złe funkcjonowanie posłuszeństwa w Kościele marnuje się bardzo wiele dobra. Wszyscy wspólnie winniśmy odwoływać się do Tego, w Imię Którego jesteśmy we wspólnocie Kościoła: jako przełożeni i jako podwładni.

„- To, że kapłani mają pod górkę z Kościołem, to świetnie – mówi o. Wojciech Ziółek, jezuita. – I sobie samemu i moim braciom życzyłbym, byśmy mieli pod górkę z Kościołem. To pozytywny znak. W powołanie księdza wpisane jest bowiem to, by był wierny Bogu i człowiekowi. Wypełnianie tego powołania rodzi ogromne napięcie. Jak być wiernym i temu i temu? Człowiek jest rozdarty, nie potrafi temu sprostać, popełnia błędy i na ich skutek jest nieraz stawiany przez Kościół do pionu. To bardzo dobrze! Przecież w kapłaństwie nie chodzi o to, aby być grzecznym i, broń Boże, nie wychylać się. To, że takie przywoływanie przez Kościół do szeregu jest dla kogoś bolesne, to dobry znak, który mówi, że ten ktoś naprawdę identyfikuje się z Kościołem. Dlatego go tak boli. Łzy to znak, że bije serce. Wielcy ludzie Kościoła, którzy nieraz byli prekursorami wielkich idei czy dzieł, gdy przyszło upomnienie ze strony hierarchii, potrafili z pokorą przyjąć oczywistą, choć bolesną prawdę: « Nie jestem pępkiem świata. Tym, kto określa mą wierność, jest Kościół hierarchiczny, który mnie zrodził do życia wiecznego». Tylko ten nie jest ganiony, kto nic nie robi. Jednak czymś innym jest wadzić się z Kościołem, a czymś zupełnie innym powiedzieć: «wypowiadam posłuszeństwo mojemu biskupowi». Św. Ignacy Loyola żył w czasach, gdy hierarchia była przykładem wszystkiego, ale nie cnót do naśladowania – przypomina o. Ziółek SJ. Ignacy był tego wszystkiego świadom i dlatego nie chciał, by pierwsi jezuiti spotykali się często z biskupami czy kardynałami, by tamci nie mieli na nich złego wpływu. Ale choć jasno i wyraźnie mówił: «uczynków ich nie naśladujcie» to jeszcze wyraźniej nakazywał jezuitom: «czyńcie i zachowujcie wszystko, co wam poleca». To nie była kwestia dyscypliny, tylko miłości, bo on Kościół kochał gorąco i czule. Pisał: «Kościół hierarchiczny to nasza Święta Matka, prawdziwa Oblubienica Chrystusa». Niesamowicie pięknym wyrazem tej miłości są reguły o trzymaniu z Kościołem. Kazał nam w nich z Kościołem «trzymać», współodczuwać z nim i być mu posłusznym. Co więcej, kazał nam Kościół i to co jest w Kościele... chwalić, ten Kościół z połowy XVII wieku. Bo właśnie ten, a nie inny i właśnie taki, a nie inny Kościół ukochał Pan Jezus. T nie było ślepe jezuićkie posłuszeństwo, ale prawdziwa wiara we Wcielenie! Wierzę, że ten sam Duch, który wskrzesił Jezusa, jest obecny w konkretnych biskupach, kardynałach, papieżu. Innymi słowy, Ignacy mówił coś takiego: «Chłopie, jeśli inni widzą czarne, a ty białe, to nie myśl, że wszyscy inni błądzą, a ty pozjadałeś wszystkie rozumy, tylko

się raczej zastanów, czy czasami nie masz wady wzroku. Usiądź, albo uklęk-
nij i pomyśl, czy ty nie cierpisz na jakiś duchowy daltonizmu, a nie ogłaszasz
zaraz całemu światu, że masz plan ratowania Kościoła».”

Nie może nas dziwić zmasowany atak na posłuszeństwo. Samo to słowo
działa na niektórych jak „płachta na byka”. Ma ono w sobie pierwiastek „nie
z tego świata”, wymyka się naszej logice. Jezus był posłuszny. Aż do śmierci.
Posłuszni byli ci, których wybierał. Co więcej, w efekcie świetnie na tym
wychodzili, a hasło „posłuszny zawsze wygrywa” przestało być pustym sło-
ganem. Posłuszeństwo w Kościele zawsze przynosi błogosławieństwo.

Odziany w łachmany Franciszek z Asyżu padł na kolana przed najpotęż-
niejszym człowiekiem Europy: -„Proszę o pozwolenie na życie wedle Ewan-
gelii. W całkowitej prostocie”. Innocenty III – jak wspominają kronikarze –
spojrzał z pogardą na żebraka i rzucił: „Bracie, idź raczej do świń, do których
macie więcej podobieństwa, niż do ludzi. Wytarzaj się razem z nimi w gnoju,
a gdy zostaniesz już ustanowiony ich kaznodzieją, możesz wtedy wyłożyć im
regulę”. Porażające słowa. Atak nie z zewnątrz, ale z serca Kościoła, który
Franciszek tak bardzo ukochał. Lekcja pokory. Większość z nas odwróciłaby
się na pięcie. A Franciszek? Wstał i poszedł od świń. Wytarzał się w gnoju.
Gdy po raz drugi stanął przed Innocentym III, spojrzął mu w oczy i powie-
dział: „Panie, uczyniłem, co mi nakazałeś. Posłuchaj teraz mojej prośby”.
Efekt? Papież osiem wieków temu zatwierdził franciszkańską regulę. Posłu-
szeństwo Biedaczyny z Asyżu może nas dzisiaj tylko zawstydząć. W cza-
sach Franciszka wielu ludzi chciało odnawiać Kościół. Jak grzyby po deszczu
wyrastały nowe ruchy odnowy Kościoła. Tyle, że ci ludzie(wśród nich Wal-
dens czy katarzy) chcieli iść swoją drogą, chcieli robić wszystko po swojemu.
Mieli swój pomysł na reformę. Franciszek odczytał wolę Bożą i... upoko-
rzył się przed papieżem. Był wielkim charyzmatykiem, a charyzmaty mogą
się rozwijać jedynie wtedy, gdy jest się posłusznym Kościołowi. Znakomi-
cie oddaje to samo polskie słowo: „po - słuszeństwo”, czyli działanie po...
słuchaniu. Najpierw słucham Kościoła, potem działam. Nie próbuję działać
tylko na własną rękę.

Już św. Paweł wkrótce po swym mistycznym spotkaniu z Chrystusem spo-
tkał się ze św. Piotrem i mu się podporządkował. Ukorzył charyzmat przed
urzędem. W Kościele zawsze istnieje napięcie między charyzmatem a urzę-
dem, ale do tego drugiego należy głos rozstrzygający. Dlatego, że Chrystus
zbawił świat nie przez wizje i cuda, ale przez posłuszeństwo. Przez krzyż.
Przez cierpienie zadane mu przez swoich.

Zadziwiająca lekcję posłuszeństwa przerobiła na własnej skórze św. Fau-
styna, gdy zdumiona usłyszała od Jezusa: „Kierownik twój i Ja jedno jeste-
śmy, jego słowa są słowami Moimi. Masz być jak dziecko wobec niego. Jego

serce jest mi sercem na ziemi”. Jak wielkim zaufaniem obdarzył Bóg niepozornego, ascetycznego, targanego wątpliwościami ks. Michała Sopoćko, skoro powiedział o nim: „Przenoś zdanie jego nad wszystkie żądania Moje, on Cię poprowadzi według woli Mojej”. Zdanie kapłana miało być dla Faustyny ważniejsze niż odgórne wskazówki od samego Syna Bożego! Nieprawdopodobne. Sytuacja ta pokazuje jedno: posłuszeństwo nie jest ślepe. Widzi rzeczywistość oczyma samego Boga. Jest – jak zapewniał św. Filip Nereusz – „najkrótszą drogą do nieba”. „Pograżyłam się w modlitwie – notowała Faustyna – gdy nagle ujrzałam Pana, który mi rzekł: «Córko moja, wiedz, że większą chwałę oddajesz mi przez jeden akt posłuszeństwa, aniżeli przez długie modlitwy i umartwienia»”.

Ojciec Pio powiedział do jednego ze swoich duchowych synów: „Pierwszą i główną zasadą, którą powinieneś wyryć w swoim umyśle, jest ta właśnie: posłuszeństwo, zawsze posłuszeństwo, Jemu oddać całego siebie. W swoich działaniach nie powinieneś zatem roztrząsać wszystkiego, a jeśli nachodzi cię jakaś wątpliwość, idź dalej, nie trap się, odpędź wszystko za pomocą świętego posłuszeństwa. Jezus zawsze będzie zadowolony z takiego twojego postępowania. Unikaj tylko tego, o czym jasno wiesz, że jest grzechem. Tylko to nie podlega posłuszeństwu.”

Na zakończenie dwie ważne myśli. Św. Brat Albert mówi: „Nieważne, czy ma się świętych czy głupich przełożonych, bo zarówno przez jednych jak i przez drugich działa Bóg”. A św. Teresa Wielka napisała: „Choćby przełożeni się mylili, to my nie mylimy się będąc im posłuszni”.

Módlmy się wraz z bł. Karolem de Foucauld:

Mój Ojcze,
Powierzam się Tobie.
Uczyń ze mną, co zechcesz.
Cokolwiek uczynisz ze mną
dziękuję Ci.
Jestem gotów na wszystko,
Przyjmuję wszystko,
Aby Twoja wola spełniała
się we mnie i we wszystkich
Twoich stworzeniach.
Nie pragnę nic więcej, mój Boże.
W Twoje ręce powierzam
ducha mego,
Z całą miłością mojego serca.
Kocham Cię

i miłość przynagła mnie,
by oddać się całkowicie
w Twoje ręce,
Z nieskończoną ufnością,
Bo Ty jesteś moim Ojcem.

ks. Wiesław Rafacz

PRZYSTANKI W DRODZE – DANUTA WABERSKA

W Muzeum Diecezjalnym w Rzeszowie, w dniu 25.05.2015 r. odbył się wernisaż wystawy Danuty Waberskiej zatytułowanej „Przystanki w drodze”. Uroczystego otwarcia wystawy dokonał ks. bp Jan Wątroba, Biskup Rzeszowski, zaś uświetnił koncertem pieśni maryjnych - Chór Zespołu Szkół Muzycznych nr 1 w Rzeszowie.

Przyznaję, że znałem zaledwie kilka prac Pani Prof. Danuty Waberskiej. Przyznaję, że mnie zaintrygowały przede wszystkim głębokim przesłaniem, świeżością spojrzenia na tematykę religijną, znakomity warsztat malarski. Nie przypuszczałem, że Muzeum Diecezjalne w Rzeszowie będzie miało kiedyś okazję zaprosić z wystawą Panią Profesor. Kiedy dzięki Państwu Profesorom Białogłowiczom obrazy przyjechały do Rzeszowa, przyznam, że oniemiałem z doświadczenia Światła, które zobaczyłem.

Autorka dała wystawie tytuł „Przystanki w drodze”. Jeśli mówimy o drodze, to ma ona prowadzić z jakiegoś miejsca do jakiegoś celu, a przystanki są przerwą w tej drodze, są okazją by spojrzeć na drogę już przebytą i popatrzeć w kierunku celu. Nasuwa się skojarzenie, jakby artystka chciała nam opowiedzieć o swojej drodze odkrywania tego co nadprzyrodzone, co niepojęte, czego ani oko nie widziało, ani czego ucho nie słyszało ani serce człowieka nie zdołało pojąć, jak wielkie rzeczy Pan Bóg przygotował dla tych, którzy Go miłują”. (1 Kor 2,9)

Jak zauważył Tadeusz Żukowski, Danuta Waberska, kończąc studia w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu, znalazła się wśród pokolenia artystycznego, które swoje wypowiedzi określało mianem sztuki „nowej figuracji”. To młode pokolenie wówczas próbowało zrozumieć „nową rzeczywistość” społeczno-polityczną i kulturową powojennej Polski,

ale także nieobce były im idee „pokolenia '68” z kontrkulturą, buntem wobec wartości i niepokornym myśleniem o sztuce. Wyrastając z takiego środowiska Danuta Weberska nie poszła za tym nurtem, ale rozpoczęła wieloletnie poszukiwania, aby z „formy” przejść do „treści” ale o tyle tylko, o ile uwydatniało się przez to przeżycie „niewyraźalne”. (por. http://www.muzeum.poznan.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=42&Itemid=32 ; dostęp: 25.05.2015)

Jak opowiedzieć o doświadczeniu odkrywania metafizycznego wymiaru życia ludzkiego, a tym bardziej opowiedzieć o doświadczeniu miłości nieogarnionej, jaką jest miłość Boga do człowieka wobec odczuwania pustki, niemocy, choroby, cierpienia, zdrady i poniżenia. Artystka postawiła sobie bardzo wysoko poprzeczkę, by tych treści nie spłaszczyć czy strywializować.

Malarka zapraszając nas na opowieść o drodze i przystankach na niej posłużyła się bardzo bogatym skarbem symboliki wypracowanej przez wieki w przestrzeni filozofii, teologii i kultury chrześcijańskiej. Dlatego próbując opowiedzieć o „Przystankach w drodze” trzeba nam zwrócić uwagę, przynajmniej na niektóre z nich.

Jednym z najczęściej stosowanych symboli w prezentowanych obrazach Danuty Waberskiej jest światło. Jezus powiedział o sobie w Ewangelii św. Jana (J 8,12-18): «Ja jestem światłością świata. Kto idzie za Mną, nie będzie chodził w ciemności, lecz będzie miał światło życia».

Światło – jest jedną z najpiękniejszych metafor o Bogu: «Bóg jest światłością». Światło jest też pierwszą rzeczywistością, jaką Bóg stworzył zaraz po stworzeniu Ziemi: «Niechaj się stanie światłość!» (Rdz 1,3). Światło daje życie, energię, wzrost. W jego blasku wszystko nabiera piękna. Blask ogniska rozświetla, rozgrzewa, rozwesela i jednoczy osoby zgromadzone wokół. Moc ognia oczyszcza szlachetne metale w piecu hutniczym. Blask lampy oświeca drogę przed nami. Światło w różnych postaciach jest niezbędne w naszym codziennym życiu. Oprócz zewnętrznego piękna, Psalmista przypomina, że światło ma też swój wymiar wewnętrzny, prowadzi nas do poznania prawdy: «Twoje słowo jest lampą dla moich stóp i światłem na mojej ścieżce» (Ps 119,105).

Wprowadzeniem do odkrywania światła na drodze jest cykl trzech grafik, zatytułowany Droga Abrahama, który jest sugestywną opowieścią o wierze Ojca narodów, który ufnie odpowiedział na wezwanie Boże. Dialog ten wieńczy przymierze Abrahama zawarte z Bogiem Jahwe (imię to potem widzimy na wielu obrazach). Tam też usłyszał on obietnicę, którą Bóg spełnił, nie tylko poprzez obiecane syna ale i przez dzieło odkupienia zaznaczone krzyżem łączącym świat z niebem.

„*Ja jestem światłością świata*” - tak mówi o sobie Jezus. Jednak nie objawiał na bezpośrednio blasku swojej Bożej światłości. Bóg, który „*nie zlamie trzciny nadłamanej, nie zgasi tlejącego się kłotka*” (Iz 42,3) przychodzi do człowieka delikatnie, tak, jak do Eliasza - „*w lekkim powiewie wiatru*” (1Krl 19,12). Jedynie na Górze Tabor Jezus odślonił swą światłość trzem Apostołom – „*przemienił się wobec nich: twarz Jego zajaśniała jak słońce, odzienie zaś stało się białe jak światło*” (Mt 17,2).

Dlatego tak wielu prostych, ubogich duchem ludzi zobaczyło w Jezusie - światłość, które dotykały głębi ich duszy i nakazywały im uwierzyć Panu, zaufać Mu i pójść za Nim. Sercem odkrywali w Nim BOGA: bo BÓG jest ŚWIATŁOŚCIĄ i jest MIŁOŚCIĄ (por. 1J 1,5 i 1J 3,8).

Artystka zauważa w swojej twórczości, że człowiekowi współczesnemu nie jest łatwo dostrzec Światło, dostrzec oblicze Chrystusa, a jeszcze trudniej o nim opowiedzieć, wyjść poza obszar swojego mieszkania. Obraz „Okno na południe” jest próbą opowiedzenia o tym trudzie odkrywania światła. Widzimy niejako fotografię widoku z pracowni artystki na dachy miasta skąpane w letnim słońcu. To wszystko odmalowane z niesamowitym realizmem. Zaraz obok obraz zatytułowany „Reminiscencja”. I znów motyw okna, ale tym razem ze światłem, które w tym świecie dostrzeganym zmysłami pokazuje coś więcej. Dostrzegamy postać w odbiciu szyby, czy przez szybę, nieco niedokładny, może daleki, ale taki, obok którego nie można przejść obojętnie, ale trzeba się zatrzymać, bo jest w nim tyle miłości. Miłości bezinteresownej, miłości Jezusa, która zaprowadziła go na krzyż. Jakby autorka chciała zapytać: „czy przyjmiemy zaproszenie Boga, jak Abraham, aby iść za NIM, iść w światło Jego miłości, czy pozostaniemy uparci jak faryzeusze, zamknięci we własnych poglądach, skoncentrowani tylko na sobie i bojący się zbliżyć do światła.

Niedawno dziennik l'Avvenire zamieścił ciekawy wywiad z Gabrielem Magalhãesem, jednego z najważniejszych dziś w Portugalii pisarzy i intelektualistów. W wywiadzie poinformował on o swoim spektakularnym nawróceniu. Jak sam przyznaje, należy on do pokolenia, dla którego religia była z intelektualnego punktu widzenia szaleństwem. Jego zdaniem człowiek nie jest w stanie się wyżyć całkowicie kultu religijnego. On sam przedmiotem tego kultu uczynił sztukę i kulturę.

Sięgając jednak wstecz, Magalhães przyznaje dzisiaj, że już wcześniej całkiem nieświadomie poszukiwał Boga właśnie w kulturze i sztuce. W każdej kontemplacji obrazu było poszukiwanie Jego oblicza. W lekturze książek była tęsknota za głosem Jezusa. Nawet w lewicowym światopoglądzie politycznym, dążeniu do sprawiedliwości społecznej, było, jak przypuszcza, pragnienie raj, swoista intuicja Boga. Zdaniem Magalhãesem to samo dzieje się

dziś z niewierzącymi, którzy masowo odwiedzają europejskie katedry. Nawet jeśli nie chcą się do tego przyznać, szukają tam spotkania z absolutem, zjednoczenia z Bogiem – mówi były ateista.

Do jego nawrócenia doszło pod wpływem lektury Ewangelii. Postanowił ją poznać ze względu na jej miejsce w europejskiej kulturze. W pewnym momencie zdał sobie jednak sprawę, że słowa Jezusa, które przeczytał rano pozostają w nim przez cały dzień, że jakoś dociera do niego głos Jezusa. „Było to dla mnie wstrząsające doświadczenie, bo byłem przyzwyczajony do absolutnej próżni, co jest typowe dla człowieka bez żywego doświadczenia duchowego” – wspomina portugalski pisarz. (por. Biuletyn Radia Watykańskiego z 19.05.2015 r.)

Światłość Chrystusa wypełnia i rozświetla duszę i serce jedynie tego, kto stara się iść za Nim naprawdę; *światłość* Chrystusa zakorzenia się w nim, staje się dla niego *światłem życia* – wydaje się wołać autorka zapraszając nas poprzez grafikę z Credo na drugą część wystawy, na drogę krzyżową, nazwaną „Droga Krzyżowa hebrajska” wpisana w hebrajski alfabet, gdzie każda zgłoska ma swoje znaczenie, ale początek i koniec alfabetu to przypomnienie, że w Męce, śmierci i Zmartwychwstaniu wypełniło się dzieło naszego odkupienia. Grzech Adama został zgładzony przez nowego Adama. Dlatego *Światło życia* ma moc przemienić człowieka, zharmonizować i scalić wszystkie elementy ludzkiej natury rozbite przez grzech pierworodny.

Światło Jezusa, światło Boga żywego - jest w Piśmie Świętym, sakramentach, tradycji i nauce Kościoła. Jest to światło zakodowane, ukryte; nie jest widoczne dla naszych oczu, ale jest widoczne dla naszej wiary. Wiara to akt duchowy - przyłgnięcie do BOGA; wiara to akt rozumu i woli człowieka, to nie jest sprawa uczuć, to jest przyłgnięcie rozumem i wolą do Chrystusa. Ukryte światło Boga rozszyfrowuje dla nas Duch Święty - Ten, który „*przenika wszystko, nawet głębokości Boga samego*” (1 Kor 2,10). Duch Święty, gdy Go prosimy rozświetla dla nas tajemnice Pisma Świętego; wprowadza nas w tajemnice sakramentów świętych, rozjaśnia nauczanie Kościoła; trzeba nam jednak przyjąć sercem to, co mówi do nas Ten, który jest „*światłością sumień*”.

W odkrywaniu oblicza Chrystusa nie może zabraknąć Maryi. Otwarcie wystawy zbiegło się z uroczystością Matki Kościoła. Niektóre prawosławne ikony nazywają Maryję „*Światłością Matką Boga*”. *Światłością*, bo nieśie nam Jezusa - „*światło na oświecenie pogan i chwałę swego ludu Izraela*” (Łk 2,32), tak, jak niosła Go w dzień ofiarowania w świątyni.

Obecność Maryi w „przystankach na drodze” zaznaczona jest cyklem „Wiara nadzieja i miłość”. I znów niezwykle bogata symbolika. Na obrazie „Wiara” i „Nadzieja” widzimy menorę, siedem lamp. Liczba sześć repre-

zentuje świat fizyczny - stworzony w sześć dni, natomiast środkowy pień menory, zwieńczony lampą, dopełnia *szóstkę* w *siódmkę* - symbol Bytu Nadprzyrodzonego i ludzkiego dążenia do niego. Konsekwentnie więc środkowe światło menory symbolizuje Boską Obecność. Zaś obraz Miłość, to Maryja słuchająca Jezusa, a nad nimi Bóg, który napędza miłością, wobec zakusów szatana, którego głowę jako wężą rozgniała Niepokalana.

Malarstwo Danuty Waberskiej przepełnione głębokim przesłaniem teologicznym, w połączeniu z doskonałym warsztatem malarskim, wrażliwością i dokładnością, daje widzowi niezwykłą okazję do odkrywania tego co niewyraźalne.

Ks. Janusz Sądel

KAZANIE PODCZAS MSZY ŚW., ZWIĄZANEJ Z EXPORTĄ, SPRAWOWANEJ ZA ŚW. KS. Z. J. CZUCHRĘ

Drogi Księżu Biskupie Kazimierzu!

Drodzy współbracia w kapłaństwie i życiu zakonnym!

Drodzy parafianie oraz wszyscy znajomi, przyjaciele, krewni śp. Księdza Zbigniewa Czuchry MS!

Z księdzem Zbigniewem spotkałem się ostatni raz w czasie świąt wielkanocnych. Prosił mnie wówczas, abym wygłosił na jego pogrzebie homilię i zaznaczył, aby była krótka i pogodna.

Śp. Ksiądz Zbigniew przeszedł do Pana w ubiegłą niedzielę (szóstą wielkanocną), w której Kościół zapraszał nas, abyśmy gorliwie oddawali cześć Chrystusowi zmartwychwstałemu. Tylko bowiem On posiada klucze od śmierci, to znaczy, że tylko On ma nad nią władzę, jest jej absolutnym Panem.

Księża Syracha mówi, że dopiero w ostatniej chwili poznaje się człowieka. Ks. Zbigniew wkroczył w bramę wieczności otoczony modlitwą koronki do Jezusa Miłosiernego. Uczył nas tej modlitwy jako wychowawca w seminarium. Prowadził nas, wówczas młodych alumnów do sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowskich Łagiewnikach. Również umieścił tę modlitwę w programie seminaryjnego życia. Był kapłanem miłosiernym i doświadczył też Bożego miłosierdzia. Dlatego możemy o nim powiedzieć, że bieg ukończył, wiarę zachował, a Pan przygotował Mu zwycięski wieniec.

Ks. Zbigniew nie bał mówić o śmierci. Temat ten stawał Mu się coraz bardziej bliski, szczególnie od chwili, gdy rozpoznano w nim chorobę raka. Stracił głos, który brzmiał zawsze dźwięcznie, ciepło i służył jako narzędzie do obfitej siejby słowa Bożego i przekazywania Ducha Świętego. Solidarna modlitwa wstawiennicza wielu osób sprawiła, że ostatnie rozpoznanie było zdumiewająco pozytywne. Był to z pewnością ważny znak dla Księdza Zbigniewa, zetknięcie się z Bożą wszechmocą. Choroba miała na pewno cel pedagogiczny. Przygotowała go na spotkanie z Panem, oczyściła go wewnątrz. Każdy przecież nosi jakieś „plamy” w sercu. Sam święty Augustyn po śmierci swojej matki św. Moniki modlił się do Boga: „biada nawet chwalebnemu życiu, gdybyś je roztrząsał nie kierując się swoim miłosierdziem”.

Ks. Zbigniew był gotowy na spotkanie z Panem. Jan XXIII gdy odchodził z tego świata, wówczas jego sekretarz pełen bólu i łez powiedział mu: Ojciec Święty dziś będziesz w niebie, razem z Twoim Panem. Wówczas święty papież pocieszał go: „To są najpiękniejsze słowa, jakie ksiądz może usłyszeć na tej ziemi”. Wyznanie to z pewnością nie było owocem jednej chwili, ale procesem dokonującym się we wnętrzu człowieka, oddanego bez reszty Bogu. Podobny proces dokonywał w sercu ks. Zbigniewa. Bóg stopniowo pociągał Go ku sobie.

Przejsie Ks. Zbigniewa do domu Ojca jest dla Niego zyskiem. Już wszystko jest rozstrzygnięte, chociaż dla nas pozostaje owiane tajemnicą.

Ks. Zbigniew uczynił w swoim życiu wiele dobra, również takiego, którego świadkiem był tylko Bóg i obdarzeni przez Niego ludzie. Dobro nie umiera, nie potrzebuje ludzkiej reklamy, aby przetrwać. Zawsze przemawia na naszą korzyść.

W Ks. Zbigniewie wypełniły się ewangeliczne błogosławieństwa. Ograniczę się do tych najbardziej w Nim widocznych. Był ubogim zakonikiem. To, co otrzymywał – przekazywał dalej. Wyznawał zasadę, że wszystko co, zostało rozdane, powraca w nadmiarze. Był też ubogi duchem, czyli czuł się zależnym od Boga. Liczył na Boże błogosławieństwo. Dość często powtarzał, że jak Bóg błogosławi to drzwiami i oknami, czyli niezwykle hojnie.

Był kapłanem łagodnym. Rzadko wydawał polecenia. Raczej prosił, chociaż niekiedy dopowiadał, że jego prośba w ustach innych osób brzmiałaby jako nakaz. Był wrażliwy na drugiego człowieka. Nie przeszedł obojętnie wobec chorego.

Szczególnie rzucało się w oczy wspomniane już przeze mnie jego miłosierdzie. Biedni dostrzegali w Nim swego orędownika. Nieraz nadużywali jego dobroci. On jednak uważał, że lepiej przesadzić w dobrym, aniżeli je zaniedbać. Pamiętam, jak ubolewał, gdy pewien młodzieniec odebrał sobie życie. Wówczas cytował czyjeś słowa: „sieć miłości została zarzucona

o jedno oczko za mało”. Wiedział, że kluczem do serca człowieka jest miłość. W swojej młodości kapłańskiej zabierał nas do ludzi osamotnionych, zapomnianych przez najbliższą rodzinę. Wówczas nie mówił, że każdy zasługuje na szacunek i jest diamentem w oczach Boga. On nam to pokazywał.

Święty Paweł powiada, że nikt z nas nie żyje dla siebie. Również te słowa głęboko zakorzeniły się w sercu śp. Księdza Zbigniewa. Dawał nam swój cenny czas. Wiedział, że jak młode drzewo wykrzywi się, to trudno je wyprostować. Dziś z perspektywy lat możemy powiedzieć, że inwestował w młodych ludzi. W szkole nie znajdowaliśmy kręgosłupa moralnego. Natomiast w prowadzonych przez Niego spotkaniach oazowych, katechezach – tak.

Działalność duszpasterska śp. Księdza Zbigniewa była wielokierunkowa, różnorodna, obejmowała między innymi posługę katechetyczną, wychowawczą, proboszczowską, rekolekcyjną, poetycką, radiową. W każdej z nich mogliśmy dostrzegać człowieka zatroskanego o wiarę osobistą i powierzonych mu ludzi. Pamiętam, jak kiedyś mówił, że potrzeba nam entuzjazmu płynącego z wiary. Tylko bowiem taka wiara może być misyjną, zdobywczą.

Ksiądz Zbigniew kochał Matkę Bożą. Wygłosił wiele maryjnych nauk. Dbał, aby przed Jej figurą były zawsze świeże kwiaty. Układał teksty pieśni ku Jej czci. Mówił o sobie, że jest kapłanem maryjnym. Wiedział z własnego doświadczenia, że Maryja jest po Jezusie największym dla nas darem Bożym.

Ksiądz Zbigniew kochał też ojczyznę, potrafił o niej mówić pięknym, poetyckim językiem, znał naszą historię, zaszczebiał w nas miłość do ziemi ojców. Miłował także swoje rodzinne strony. Z szczególną czcią wspominał swoją Mamę. Sam zresztą napisał w ostatnim numerze *Posłańca*, że zawdzięcza jej wiarę, patriotyzm i umiłowanie Matki Bożej.

Ksiądz Zbigniew odszedł od nas, ale się nie rozstał z nami. Żyje w Panu oraz w naszej pamięci i modlitwach. Dziś spoczywa na nas powinność wdzięczności Bogu za dar dobrego kapłana, pasterza, który był skutecznym narzędziem. Posługując się Nim, Pan kojarzył pary małżeńskie, wzbudzał liczne powołania kapłańskie i zakonne, przekazywał miłosierdzie swojemu ludowi.

Boże przyjmij naszą wdzięczność, a swemu słudze Księdzu Zbigniewowi okaż wielkoduszność. Niech Twoje miłosierdzie sprawi, aby mógł już teraz kontemplować Twoje oblicze i sycić się Twym widokiem na wieki wieków.

Ks. Stanisław Witkowski MS

BIOGRAFIE DUSZPASTERZY

KS. JÓZEF HADAM - WSPOMNIENIE SIOSTRZEŃCA

Józef Hadam urodził się 10 października 1915 r. w miejscowości Sielnica koło Dynowa. Był czwartym dzieckiem w rodzinie Antoniego Hadama i Zofii z Banasiów. Miał trzech starszych braci: Jana, Antoniego i Władysława. Później w rodzinie Hadamów przyszły na świat kolejne dzieci tj.: Franciszek, Maria, Roman i najmłodszy Bolesław.

Malutki Józef sakrament chrztu przyjął 19 października 1915 r. w kościele pw. św. Zofii w Dylągowej gdyż Sielnica należała i nadal należy do tej parafii. Rodzicami chrzestnymi byli zamieszkali w Sielnicy Ludwika Płowy i Andrzej Nawalany. Informacja o tym zdarzeniu odnotowana jest w księdze parafialnej z tamtych lat, która zdeponowana jest w Urzędzie Stanu Cywilnego w Dubiecku. Dokumenty te szczęśliwie przetrwały zawieruchę II wojny światowej mimo że Sowieci w 1939 r. zajęli plebanię w Dylągowej na swoje potrzeby. Spalili też zbiory miejscowej biblioteki. Następnie Ukraińcy, a właściwie Rusini bo tak ich wówczas nazywano kontynuowali dzieło totalnego zniszczenia wszystkiego co polskie, zwłaszcza po tzw. wyzwoleniu w 1944 r.

Myślę że sakrament I-szej Komunii wujek Józef przyjął w kościele w Dynowie, gdyż Bartkówka, w której po I-szej wojnie światowej mieszkała rodzina Hadamów należała do tamtejszej parafii pw. św. Wawrzyńca.

Ojciec wujka Józefa, Antoni Hadam urodzony w 1874 r. w wieku 16 lat emigrował do Stanów Zjednoczonych i w miejscowości Pittsburg (wschodnie wybrzeże USA, przy granicy z Kanadą) prawie przez 16 lat pracował jako kowal w zakładach metalurgicznych. Po powrocie w rodzinne strony w 1907 r. w Sielnicy założył pierwszą kuźnię nastawioną na usługi dla miejscowej i okolicznej ludności. Zajmował się również rolnictwem w niewielkim gospodarstwie rodzinnym. Tutaj w wieku 32 lat zawarł związek małżeński z miejscową dziewczyną, młodszą od niego o 15 lat, Zofią Banaś.

Po I-szej wojnie światowej w życiu jego rodziny zaszły radykalne zmiany, a związane to było z parcelacją gruntów rolnych hrabiego Aleksandra Starzeńskiego z Dąbrówki Starzeńskiej.

Hrabia A. Starzeński podczas I-szej wojny światowej z pobudek patriotycznych zaciągał pożyczki pod zastaw w bankach lwowskich. Pozyskane w ten sposób fundusze przekazywał na cele tworzonego wojska polskiego. Jednocześnie miał nadzieję, że jak Polska wybije się na niepodległość to skarb

państwa zdecydowanie ułatwi mu spłatę wojennego zadłużenia. Ponieważ z różnych względów tak się jednak nie stało pod naciskiem banków w 1920 r. doszło do parcelacji części majątku Starzeńskich stanowiącego równowartość udzielonych kredytów. Parcelacji podlegał areal rolny w Bartkówce, Pawłokomie i Sielnicy. W zakupie ziemi w pierwszej kolejności mogła wziąć udział miejscowa ludność. Akcesu w parcelacji odmówiła większość Ukraińców z Pawłokomy, w której mieli zdecydowaną etniczną przewagę jak 5 do 1. Jedna z wersji mówi że powodem ich rezygnacji w tym przedsięwzięciu było stwierdzenie, że tylko głupi kupuje pańską ziemię, bo za niedługo będzie rewolucja i to wszystko będzie nasze. Decyzja ta w przyszłości stała się zarzewiem bardzo krwawego konfliktu.

Mój dziadek Antoni dysponujący sporą kasą zarobioną przed laty w USA zakupił zdecydowanie najwięcej ziemi i sporą połać lasu w Bartkówce wraz tzw. dworem tj. sporym drewnianym domem i budynkami gospodarczymi. Gruntów do sprzedania było tak dużo, że miejscowi nie byli w stanie wszystkiego wykupić. W związku z tym na parcelacji skorzystało 7 rodzin z okolic Rzeszowa, które założyły w Pawłokomie swoje gospodarstwa. Nie przypuszczali wówczas że szykują dla siebie straszny los. Mianowicie rodziny te w sumie 40 osób 10 lutego 1940 r. podczas pierwszej deportacji zostały zesłane na Sybir. Zsyłkę przeżyło tylko 10 osób. Powodem ich zesłania był pisemny donos miejscowych Ukraińców z którego wynikało że są to osadnicy po bolszewickiej wojnie w 1920 r., a było to wierutne kłamstwo.

Dziadek Antoni po przeprowadzce rodziny do Bartkówki w obejściu dworskim zbudował dużą kuźnię. Wzorcowo prowadzone gospodarstwo rolne, w którym było 12 krów, trzoda chlewna i cztery konie oraz nieodzowny kierat, do II-giej wojny światowej przynosiło spore dochody, które pozwoliły w przyszłości na nowe zakupy ziemi która po 1935 r. była przeznaczona na założenie dwóch gospodarstw dla dorosłych już synów. I tak syn Władysław otrzymał od rodziców spore gospodarstwo w Harcie, zaś syn Antoni na części rodzinnego arealu w Bartkówce wznosił swoją siedzibę. Na zboczu wzniesienia Winnica znajdował się wiatrak, który w okresie międzywojnia służył do mielenia ziarna używanego głównie do skarmiania inwentarza. Natomiast w obejściu gospodarczym był piec chlebowy w którym moja babcia regularnie wypiekała smaczny chleb.

Józef Hadam pierwszy nauki pobierał w szkole w Bartkówce. Następnie w latach 1931 – 36 uczęszczał do Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu, gdzie złożył maturę. Następnie idąc za głosem powołania został alumnem Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu w którym studiował od 1936 r. Zaawansowane studia seminaryjne musiał jednak przerwać na dwa lata z powodu wybuchu II wojny światowej.

— Tymczasem w sierpniu 1939 r w związku z zaostrzającą się sytuacją polityczną w Europie jego dwaj bracia Jan i Antoni otrzymali karty mobilizacyjne do wojska i wyjechali swoich macierzystych jednostek. W czasie wrześniowych walk Antoni który służył w oddziałach saperskich dostał się do niemieckiej niewoli, w której przebywał do zakończenia wojny w 1945 r. Jako jeniec najpierw pracował w kopalni w rejonie Wałbrzycha, a później w gospodarstwie rolnym w głębi Niemiec. Natomiast drugi brat Jan służący w kawalerii w drugiej połowie września na Lubelszczyźnie dostał się do sowieckiej niewoli. Trzeciego dnia wędrowki kolumny jenieckiej na wschód pod osłoną nocy razem z kolegą zmylili czujność eskorty i wjechali kołmi w gęstwinę lasu, a następnie powrócili do swoich rodzin. Jego pobyt w domu nie trwał jednak długo.

— Pod koniec października 1939 r. Sowieci w gospodarstwie Hadamów przeprowadzili rewizję pod pretekstem poszukiwania ukrytej rzekomo broni. Na zakończenie tej akcji wyprowadzono z domu mojego wujka Jana celem złożenia niezbędnych wyjaśnień. Powody aresztowania wujka nie są do końca jasne, a tych mogło być kilka, np. Sowieci mogli wywęszyć że uciekł z niewoli, albo to że pomagał miejscowym przeprawić się przez San, lub fakt że od śmierci ojca Antoniego w 1938 r. był nominalnie właścicielem największego gospodarstwa w okolicy, a to też było „przestępstwem” w pojęciu Ruskich. Po aresztowaniu przewieziono wujka do więzienia w Samborze, gdzie otrzymał wyrok pięcioletniej zsyłki na Sybir do pracy przy wyrębie tajgi. Jesienią 1941 r. po tzw. amnestii fizycznie wyczerpany (miał kurzą ślepotę) dostał się do formowanej w Rosji armii gen. Andersa. Następnie wędrując wraz z wojskiem przez Persję i Palestynę dotarł do Włoch i tu brał udział w bitwie o Monte Cassino oraz w zdobywaniu Loreto i Bolonii. Po wojnie nie chciał wracać do Polski. Osiedlił się w Nottingham w Anglii, gdzie kupił duży dom. Tam też ożenił się z Polką pochodzącą z Wisły. Do emerytury pracował w hucie w Nottingham. Rodzinne strony pierwszy raz odwiedził dopiero po 1963 r. już jako obywatel brytyjski. Witając się z rodziną w Dynowie powiedział: „Mamusiu, ja dopiero po tylu latach mogłem do Ciebie przyjechać”. Później przyjeżdżał do kraju jeszcze kilka razy. Zmarł w Anglii w 1975 r. po przeżyciu 66 lat. Został pochowany w Rzeszowie na cmentarzu Wilkowyja.

— Czas wojny to dla rodziny Hadamów bardzo trudny okres. W kwietniu 1940 r. okupanci sowieccy dokonali drugiej deportacji Polaków, tym razem na Polesie i Wołyń. Pretekstem było wytyczenie pasa granicznego czyli ziemi niczyjej o szerokości 800 m licząc od brzegów Sanu. Dla Bartkówki oznaczało to w praktyce wysiedlenie mieszkańców zamieszkałych w 210 domach. Poza wyznaczoną strefą znalazły się tylko 63 gospodarstwa. Akcja wysie-

dleń była przygotowywana przez kilka dni. Na furmankę można było zabrać wyłącznie niezbędny dobytek. Tylko nielicznym udało się uniknąć deportacji poprzez przeprowadzkę do rodzin w sąsiednich miejscowościach.

Matka alumna Józefa wraz z trójką dzieci przeniosła się na plebanie w Dylągowej. Natomiast moi wujkowie Józef i Franciszek furmanką zaprzężoną w parę koni udali się na Polesie. Pozostawione bez opieki gospodarstwa były plądrowane przez okupantów i okolicznych Ukraińców. Młody kleryk Józef w miejscu osiedlenia należał do światlejszych ludzi i w związku z tym prowadził tam pewne księgowe rozliczenia. Latem 1941 r. posądzono go o jakieś wydumane przewinienie i groziło mu rozstrzelanie. Jednak dzięki wstawiennictwu miejscowych wyciągnięto go niemal w ostatniej chwili z pod lufy oprawców. Następnie już w sierpniu 1941 r. po opanowaniu polskich Kresów przez hitlerowców nadarzyła się okazja na powrót przesiedleńców w rodzinne strony. W związku z tym moi wujkowie wybrali się w drogę powrotną swoim zaprzęgiem. Niestety nie wszystkim mieszkańcom Bartkówki udało się doczekać szczęśliwego powrotu. Zginęło tam około 110 osób.

Rodzina Hadamów w warunkach nowej, tym razem niemieckiej okupacji starała się najpierw ratować zdewastowane gospodarstwo, a później organizować codzienne życie i pracę na roli.

Tzw. wyzwolenie w lipcu 1944 r. nie przyniosło upragnionego spokoju dla mieszkańców wiosek w zakolu Sanu koło Dynowa. Miejscowa ludność była pozostawiona własnemu losowi. W dalszym ciągu mnożyły się skrytobójcze morderstwa i napady ukraińskich band na Polaków oraz akcje odwetowe polskiego podziemia. W końcu 3 marca 1945 r. w Pawłokomie doszło do krwawego pogromu Ukraińców tam zamieszkałych. Był to rachunek za zbiorową kolaborację z sowieckim i niemieckim okupantem oraz za wiele antypolskich działań. Następnie bandy UPA w ramach czystek etnicznych w nocy z 3 na 4 października 1945 r. dopuściły się spalenia pięciu wiosek tj. Dąbrówki Starzeńskiej, Bartkówki, polskiej części Pawłokomy, Sielnicy i Dylągowej. Była to swoista hekatomba w czasie której zginęły 23 osoby i spłonęło się 200 szt. inwentarza. Ludność salwowała się ucieczką za San pozostawiając na pastwę ognia cały swój dobytek. W gospodarstwie Hadamów alarm został wszczęty dość szybko tj. w momencie kiedy w południowej części wioski rozległy się pierwsze strzały i rosła łuna pożarów. W związku z tym zdołano załadować na furmankę najcenniejszy dobytek i wypuścić do sadu żywy inwentarz. Ucieczka na drugi brzeg Sanu w pełni się powiodła. W rejonie zabudowań pozostał brat księdza Roman, który wyciągnął ze studni ukrytą broń i przy jej użyciu próbował prowadzić ostrzał nacierającej bandy podpalaczy. Wspierało go w tym działaniu czterech mężczyzn z samoobrony z Dynowa. Ludzie ci na

widok pożarów przepawili się łódką na prawy brzeg Sanu, by z bronią w rękę osłaniać uciekinierów. Pożoga zabudowań dworskich była podobno widowiskowa gdyż w palącej się stodole eksplodowała ukryta pod słomą z omłotów amunicja i broń partyzantki AK. Dwór był ostatnim gospodarstwem w Bartkówce które uległo spaleni. Dalej Ukraińcy już nie poszli i dzięki temu uratowało się kilkanaście gospodarstw na północ od dworu.

Ksiądz Józef nie był świadkiem tych wydarzeń gdyż w tym czasie pracował w parafii w Radymnie. Rodzina Hadamów po pożarze wioski najpierw zamieszkała u Władysława Hadama w Harcie. Następnie zakupiono gospodarstwo rolne z około 1,5 hektarowym arealem w Dynowie na Podwalu przy ul. Łaziennej. Bezpieczny powrót wygnańców do spalonych wiosek był możliwy dopiero wiosną 1947 r. Odbudowa gospodarstw na zgłiszczach trwała bardzo długo bez jakiegokolwiek pomocy ze strony państwa, gdyż władze PRL chciały założyć na tym terenie spółdzielnie produkcyjne na które nie było zgody miejscowych chłopów. Rodzina Hadamów dzięki Bogu szczęśliwie i w komplecie przeżyła wojenne lata. Poniesiono jedynie ogromne straty materialne.

Tymczasem kleryk Józef Hadam po powrocie z przesiedlenia do rodzinnej Bartkówki w jesieni 1941 r. podjął kontynuowanie seminaryjnych studiów w tzw. Leśnym Seminarium w Brzozowie. Tutaj w mieszczącej się na strychu kaplicy w willi biskupiej Anatolówka przyjął święcenia kapłańskie z rąk księdza biskupa Franciszka Bardy w dniu 4 marca 1943 r. W warunkach niemieckiej okupacji oficjalną mszę prymicyjną mógł jednak odprawić dopiero w miesiącu czerwcu 1943 r w kościele parafialnym pw. św. Wawrzyńca w Dynowie.

Posiadał znajomość języków: łacińskiego, niemieckiego i rosyjskiego, a także greki na poziomie szkoły średniej.

Posługę duszpasterską jako wikary rozpoczął już 1 kwietnia 1943 r. w parafii pw. św. Wawrzyńca Radymnie. Tutaj od 9 lutego 1944 r. do 17 września 1948 r. pełnił funkcję katechety szkół powszechnych.

W 1947 r. ksiądz Józef udzielił ślubu moim rodzicom w kościele oo. Bernardynów w Rzeszowie.

Następnie od 18 października 1948 r. do 19 lutego 1950 r. był wikarym w parafii pw. św. Mikołaja w Przybyszówce koło Rzeszowa. Kolejną placówką do której skierowano księdza Józefa była parafia pw. św. Anny w Kołaczycach. Najpierw od 20 lutego 1950 r. do 2 sierpnia 1950 r. był wikariuszem substytutem, a od 4 lipca 1950 r. pełnił funkcję administratora kołaczyckiej parafii. Następnie od śmierci w 1951 r. dotychczasowego proboszcza księdza Ignacego Skowrona samodzielnie zarządzał parafią pw. św. Anny w Kołaczycach przez kolejne 19 lat.

Na początku lat sześćdziesiątych przy wsparciu parafian wznosił nową, bardzo potrzebną plebanię.

W 1959 r. został wyróżniony honorowym tytułem Expositorio canonicali.

Zmarł po ciężkiej chorobie 28 czerwca 1970 r. o godz. 10.45 w domu moich rodziców w Rzeszowie przy ul. Czwartaków 29. Przyczyną śmierci był rak jelita grubego i to jakaś wyjątkowo złośliwa odmiana. Ksiądz umierając do końca zachował świadomość. W chwili śmierci poprosił moją mamę o zapaloną gromnicę i oto by pod jego rękę podłożyła papier żeby stopiony воск nie poplamiał pościeli. W czasie mszy pogrzebowej w Kołaczycach wspomniał o tym epizodzie kapłan głoszący homilię.

Następnie mama zachowując żywą pamięć po bracie przez ponad czterdzieści lat co roku zamawiała dwie msze święte o spokój duszy zmarłego. Msze te odprawiane były w dniu imienin Księdza oraz w rocznicę śmierci, w rzeszowskich kościołach, najpierw pw. Chrystusa Króla, a później w kościele pw. św. Michała Archanioła.

Ksiądz Józef często odwiedzał swoją rodzinę w Dynowie i Bartkówcę. Przyjeżdżał też do Rzeszowa do moich rodziców. Bywało że służył rzeczową radą w niektórych trudnych sprawach. Zdarzało się że odwiedzałem księdza w Przybyszówce i Kołaczycach razem z rodzicami, a później już sam w drugiej połowie lat 60-tych. Pamiętam z tamtych lat różne epizody związane z tymi rodzinnymi spotkaniami. Na przykład w drugiej połowie lat 50-tych wujek jadąc do przemyskiej Kurii zatrzymał się na kilka godzin w naszym domu. Pokazywał wówczas rulony z projektami witraży, które miały być remontowane w kościele w Kołaczycach. W 1967 r. ksiądz Józef odwiedził swojego brata Jana w Anglii. Podróż w obie strony odbył pociągiem gdyż jak później mówił chciał jak najwięcej zobaczyć.

Pisząc niniejsze wspomnienia o rodzinie Hadamów i księdzu Józefie, wiedzę w tym temacie czerpię z własnych wspomnień oraz z zapamiętanych relacji i opowiadań mojej mamy Marii tj. siostry księdza Józefa.

Jacek Stankiewicz

KS. ZBIGNIEW JAN CZUCHRA, SALETYN

Kapłan pośredniczy relacjom człowieka z Bogiem. On udziela błogosławieństwa, on rozgrzesza, daje Chrystusowe Ciało, sprawuje Eucharystię i pozostałe sakramenty, zanosi modlitwy... Przybliży przez to Boga czło-

wiekowi i zbliża człowieka do Boga. Zatem – jak powiedział w jednym ze swych wystąpień ks. Zbigniew Czuchra, zmarły niedawno zakonnik saletyński - „błogosławione są dłonie kapłana wzniesione w modlitwie”. Kontynuując tę myśl należałoby dopowiedzieć, że błogosławione jest życie i posługa kapłana. Zdanie to można w całej pełni odnieść do posługiwania tego właśnie kapłana, duszpasterza i poety.

Urodził się 29 listopada 1934 r. w podkrośnieńskiej wsi Suchodół (dziś dzielnica Krosna), w rodzinie Władysława i Joanny z d. Stec. Kilka tygodni później, 6 stycznia 1935 r., został ochrzczony kościele farnym w Krośnie. W środowisku rodzinnym, głęboko religijnym i moralnym, rozpoczął proces kształtowania swego charakteru, wiary, moralności, wiedzy i światopoglądu. To tam uczył się serdeczności i życzliwości, delikatności, otwartości i szacunku dla drugiego człowieka, patriotyzmu i miłości do Boga. Cechy te będzie później rozwijał i będą one charakteryzować jego relacje z Bogiem i z drugim człowiekiem. W rodzinnej parafii rozpoczął się również jego proces edukacyjny, który następnie, na poziomie szkoły średniej, kontynuował w Technikum Rachunkowości Rolnej w Trzciny. Po maturze podjął studia filozoficzno – teologiczne. Najpierw kształcił się w Przemyślu, a następnie, po wstąpieniu do Zgromadzenia Misjonarzy Saletynów, w Krakowie. Uwieńczeniem tego etapu życia były święcenia prezbiteratu, które otrzymał 21 czerwca 1968 r.

Po święceniach skierowano go najpierw do pracy katechetycznej w parafiach prowadzonych przez saletynów. W tym charakterze pracował w Trzyciance (do 1971) i Rzeszowie (do 1979), zyskując swoją pracą ogromną sympatię wychowanków. Z pracą edukacyjną łączył obowiązki duszpasterskie w miejscowych parafiach, np. w Rzeszowie organizował jedną z pierwszych oaz Ruchu Światło – Życie i był gorącym propagatorem tej formy aktywności duszpasterskiej.

Następnie, w latach 1979 – 1985, pełnił szczególne zadanie w zakonie, a mianowicie troszczył się o powołania i formację kleryków, był m. in. mistrzem nowicjatu, prowincjalnym referentem powołań, dyrektorem domu i prefektem kleryków w Krakowie oraz radnym prowincjalnym. Były to funkcje niezwykle ważne, odpowiedzialne i wymagające dużego wyrobienia duchowego. Wszak kształtował charakter przyszłych zakonników.

Od obowiązków seminaryjnych uwolniono go w 1985 r., a następnie powierzono mu urząd proboszcza parafii i superiora domu zakonnego w Gdańsku – Sobieszewie. Na tym stanowisku przeżył dramat pożaru świątyni parafialnej (1986), a następnie z wielkim zaangażowaniem zatroszczył się o budowę nowego kościoła. Po sześciu latach, w 1991 r. ponownie skierowano go do pracy formacyjnej wśród kleryków, powierzając mu obo-

wiązki ich ojca duchownego. W 1994 r. do tych obowiązków doszły jeszcze zadania ojca duchownego dla zakonników całej saletyńskiej prowincji. Później był jeszcze proboszczem i superiorem w Dębowcu (1995-2002), duszpasterzem i penitencjarzem w parafii Matki Bożej Saletyńskiej w Rzeszowie (2002-2015). W Rzeszowie z obowiązkami parafialnymi łączył także zadania referenta ds. zakonnych rzeszowskiej Kurii Diecezjalnej (2002-2014) oraz ojca duchownego kapłanów dekanatu Rzeszów – Południe (2007-2014).

Pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji i zadań, zresztą bardzo zróżnicowanych. Nie wyczerpywały one jednak całej energii ks. Zbigniewa. Jego działalność była o wiele bogatsza i jeszcze bardziej różnorodna. Był cenionym rekolekcjonistą, spowiednikiem, ale także aktywnym publicystą religijnym, zamieszczającym swe teksty na łamach katolickich czasopism, takich jak „Niedziela”, czy „Postaniec Matki Bożej Saletyńskiej”; był twórcą programów radiowych, m. in. udzielał się w rzeszowskim Radiu Via i w krośnieńskim Radiu Fara. Był też cenionym i uznanym poetą. Swoje wiersze opublikował w trzech osobnych zbiorach: „Czasu srebrna nić”, „Dla Ciebie... Słowa sercem pisane”, „Powiew rodzinnych stron” oraz zamieszczał je na łamach licznych czasopism religijnych, kulturalnych i regionalnych. Przy tym był wielkim erudytą i patriotą, znawcą polskich dziejów oraz miłośnikiem przyrody.

Znajomi we swoich wspomnieniach podkreślają jego dobroć, gorliwość, wiedzę i kulturę osobistą. Współpracowniczka ks. Zbigniewa z Radia Via, Katarzyna Kadaj-Kuca, przypomniała, że kiedy przychodził do redakcji „*gromadził nas wokół siebie, z każdym się przywitał, rozmawiał, pytał co słychać. Łagodny, mądry, ciepły i skromny kapłan*”. [K. Kadaj-Kuca, Wspominamy śp. ks. Zbigniewa Jana Czuchrę MS, <http://www.radiovia.com.pl/aktualnosci/wszystkie/2745,wspominamy-sp-ks-zbigniewa-jana-czuchre-ms.html>, 10 VII 2015 r.]. Z kolei prof. Ryszard Cieśla, dziekan Wydziału Wokalno-Aktorskiego Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, z którym ks. Zbigniew zakładał oazę w parafii MB Saletyńskiej w latach 70-tych XX w. stwierdził, że ks. Zbigniew „*To był wyjątkowy kapłan, posłany przez Pana Boga. Dzięki niemu nasze życie ułożyło się tak, a nie inaczej*”. [Tamże]. Natomiast jego wychowanek i wieloletni znajomy Jaromir Kwiatkowski w okolicznościowym wspomnieniu napisał:

„*Ks. Zbigniew był wielkim patriotą, znawcą i miłośnikiem historii Polski, zwłaszcza z najświetniejszych okresów. Opowiadał nam często dzieje różnych znamięnionych rodów szlacheckich.*

Lubił tańce, zarówno ludowe, jak i towarzyskie.

Często podkreślał rolę solidnego wykształcenia w tym, by „być kimś”. A także rolę wychowania w rodzinie, zarówno wychowania do wiary, jak

i do znajomości zasad savoir vivre'u. Z wrodzoną sobie delikatnością potrafił zwracać uwagę na niedociągnięcia w tej dziedzinie nawet swoim współpracownikom.

Pochylał się z troską i serdecznym ciepłem, zwłaszcza nad ludźmi połączanymi, których spotykał przy krótkich konfesjonatach, w kościele czy na ulicy. Cieszył się, gdy powstawali z różnych zniewoleń.

Był wielkim czcicielem Maryi. Na wzór miłości do Matki Bożej kochał swoją ziemską Mamę, był z nią związany bardzo silnymi więzami. Opowiadał, że lubi zachodzić do kaplicy w nowym domu zakonnym, by pobyć z Płaczącą Panią w tamtejszej figurze. Powtarzał, że coś go popycha do tych wizyt w kaplicy. Czuł się, zwłaszcza w ostatnich latach, dobrze spełniony w swoim powołaniu kapłańskim". [Jaromir Kwiatkowski, Odszedł ks. Zbigniew Czuchra, kapłan wielki, <http://dziennikparafialny.pl/2015/odszedl-ks-zbigniew-czuchra-kaplan-wielki>, 17 V 2015 r.]

Ostatnie lata życia wypełniło cierpliwe zmaganie się z chorobą nowotworową. Mimo związanych z nią ograniczeń przez cały czas był aktywnym duszpasterzem i prelegentem. Krótko przed śmiercią nagrał dla radia Via „na zapas” swoje poetyckie refleksje, przeczując rychłe odejście. Zmarł nagle w rzeszowskim szpitalu 10 maja 2015 r. Uroczystości związane z pogrzebem zmarłego ks. Zbigniewa Czuchry zainaugurowane zostały 12 maja 2015 r. exportą, odprawioną w rzeszowskim kościele pw. Matki Bożej Saletyńskiej. Mszy św. przewodniczył bp Kazimierz Górny, biskup senior rzeszowski, a okolicznościowe kazanie wygłosił ks. dr hab. Stanisław Witkowski MS, wykładowca Pisma Św. z Krakowa. Następnie ciało Zmarłego przewieziono do Dębowca. Tam 13 maja 2015 r. odbył się pogrzeb. Mszy św., odprawionej w tamtejszej bazylice Najświętszej Maryi Panny z La Salette przewodniczył bp Edward Białogłowski, rzeszowski biskup pomocniczy, a kazanie wygłosił, ks. Andrzej Zagórski, prowincjał Zgromadzenia Misjonarzy Saletynów.

Doczesne szczątki tego zarazem skromnego i wielkiego kapłana, którego życie i posługa nosiły ludziom pociechę i błogosławieństwo, spoczęły w grobowcu zakonnym na cmentarzu w Dębowcu. Ks. Zbigniew umierał z nadzieją, że – jak to ujął w jednym ze swych tekstów - Maryja zaprowadzi go „do Raju, gdzie Miłość nigdy nie umiera”.

Ks. Andrzej Motyka

1. Die Entwicklung der Wirtschaft ist ein Prozess, der durch die Interaktion von verschiedenen Faktoren bestimmt wird. Diese Faktoren umfassen die Technologie, die Ressourcen, die Arbeitskraft und die Kapitalgüter. Die Technologie ist ein Schlüsselfaktor, der die Produktivität steigert und die Kosten senkt. Die Ressourcen sind die Rohstoffe, die in der Produktion verwendet werden. Die Arbeitskraft ist die menschliche Arbeit, die in der Produktion eingesetzt wird. Die Kapitalgüter sind die Maschinen, Gebäude und andere Anlagen, die in der Produktion verwendet werden.

2. Die Entwicklung der Wirtschaft ist ein Prozess, der durch die Interaktion von verschiedenen Faktoren bestimmt wird. Diese Faktoren umfassen die Technologie, die Ressourcen, die Arbeitskraft und die Kapitalgüter. Die Technologie ist ein Schlüsselfaktor, der die Produktivität steigert und die Kosten senkt. Die Ressourcen sind die Rohstoffe, die in der Produktion verwendet werden. Die Arbeitskraft ist die menschliche Arbeit, die in der Produktion eingesetzt wird. Die Kapitalgüter sind die Maschinen, Gebäude und andere Anlagen, die in der Produktion verwendet werden.

3. Die Entwicklung der Wirtschaft ist ein Prozess, der durch die Interaktion von verschiedenen Faktoren bestimmt wird. Diese Faktoren umfassen die Technologie, die Ressourcen, die Arbeitskraft und die Kapitalgüter. Die Technologie ist ein Schlüsselfaktor, der die Produktivität steigert und die Kosten senkt. Die Ressourcen sind die Rohstoffe, die in der Produktion verwendet werden. Die Arbeitskraft ist die menschliche Arbeit, die in der Produktion eingesetzt wird. Die Kapitalgüter sind die Maschinen, Gebäude und andere Anlagen, die in der Produktion verwendet werden.

4. Die Entwicklung der Wirtschaft ist ein Prozess, der durch die Interaktion von verschiedenen Faktoren bestimmt wird. Diese Faktoren umfassen die Technologie, die Ressourcen, die Arbeitskraft und die Kapitalgüter. Die Technologie ist ein Schlüsselfaktor, der die Produktivität steigert und die Kosten senkt. Die Ressourcen sind die Rohstoffe, die in der Produktion verwendet werden. Die Arbeitskraft ist die menschliche Arbeit, die in der Produktion eingesetzt wird. Die Kapitalgüter sind die Maschinen, Gebäude und andere Anlagen, die in der Produktion verwendet werden.

5. Die Entwicklung der Wirtschaft ist ein Prozess, der durch die Interaktion von verschiedenen Faktoren bestimmt wird. Diese Faktoren umfassen die Technologie, die Ressourcen, die Arbeitskraft und die Kapitalgüter. Die Technologie ist ein Schlüsselfaktor, der die Produktivität steigert und die Kosten senkt. Die Ressourcen sind die Rohstoffe, die in der Produktion verwendet werden. Die Arbeitskraft ist die menschliche Arbeit, die in der Produktion eingesetzt wird. Die Kapitalgüter sind die Maschinen, Gebäude und andere Anlagen, die in der Produktion verwendet werden.

SPIS TREŚCI

KOŚCIÓŁ W ŚWIECIE

MISERICORDIAE VULTUS Bulla papieża Franciszka ustanawiająca nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia	3
Wyjście, fundamentalne doświadczenie powołania, Orędzie papieża Franciszka na 52. Światowy Dzień Modlitw o Powołania.	22
Mamy obowiązek pamięci o tragicznych wydarzeniach przeszłości, Przemówienie papieża Franciszka wygłoszone w Watykanie 12 kwietnia 2015 r. z okazji 100-nej rocznicy rzezi Ormian	25
Homilia papieża Franciszka wygłoszona na stadionie Koševo podczas pielgrzymki do Sarajewa 6 czerwca 2015 r.....	26

KOŚCIÓŁ W POLSCE

Komunikaty Nuncjatury Apostolskiej N. 5642/15.....	29
Pielgrzymka Duchowieństwa Polskiego i Polonii w Niemczech do Dachau (Freising – 29.04.2014)	29
Przesłanie Prefekta Kongregacji ds. duchowieństwa do uczestników pielgrzymki z okazji 70. rocznicy wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Dachau.....	29
Światło w ciemnościach Kazanie abp. Stanisława Gądeckiego, przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski z okazji 70-lecia wyzwolenia obozu koncentracyjnego Dachau	32
Kazanie Kardynała Reinharda Marx'a, Arcybiskupa Monachium i Fryzycji, Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Niemiec wygłoszone w czasie Mszy św. z okazji 70. rocznicy wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Dachau 29 kwietnia 2015, Dachau, Kaplica Śmiertelnego Lęku <i>Christusa</i>	37

DOKUMENTY KOŚCIOŁA W POLSCE

List gratulacyjny Prezydium KEP do Prezydenta Andrzeja Dudy.....	40
Komunikat z 369. zebrania plenarnego Konferencji Episkopatu Polski Warszawa, 10 czerwca 2015 r.	41
Komunikat ze wspólnego spotkania przedstawicieli Kościoła Katolickiego w Polsce i na Ukrainie, Warszawa, 9.06.2015 r.....	44

Zaproszenie do udziału w IV Krajowym Kongresie Misyjnym	45
Komunikat z posiedzenia Komisji ds. Dialogu między Polską Radą Ekumeniczną a Konferencją Episkopatu Polski w dniu 7 maja 2015 r.	46
Komunikat Rady Konferencji Episkopatu Polski ds. Migracji, Turystyki i Pielgrzymek	47
Oświadczenie KEP po głosowaniu Sejmu RP nad rządowym projektem ustawy „o leczeniu niepłodności”	50
Oświadczenie Zespołu Ekspertów ds. Bioetycznych Konferencji Episkopatu Polski w sprawie uchwalenia dnia 25 czerwca 2015 roku przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy o leczeniu niepłodności	51
List Rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie na drugi dzień świąt Zmartwychwstania Pańskiego 2015 roku	52
Informacja o zmianie przepisów dotyczących zawierania małżeństw wyznaniowych ze skutkami cywilnymi (tzw. małżeństwa konkordatowe)....	55
Zmieniona i uzupełniona w dniu 16 marca 2015 roku	55
Wzór nowego zaświadczenia, które sporządza duchowny	59
Przykład sposobu sporządzania nowego zaświadczenia	60

KOŚCIÓŁ DIECEZJALNY

Życzenia Wielkanocne księży biskupów	61
Zaproszenie Biskupa Rzeszowskiego na uroczystość Koronacji Cudownego obrazu Matki Bożej „Uzdrowienie Chorych” w Głogowie Małopolskim	62
Zaproszenie do udziału w pieszej pielgrzymce na Jasną Górę	64
Kazanie ks. Abp. Stanisława Budzika, wygłoszone podczas uroczystości koronacji wizerunku Matki Bożej Głogowskiej	66

NOMINACJE I DEKRETY

Nominacja ks. mgr. Krzysztofa Samborskiego MS (l.dz. 460/15)	70
Nominacja ks. mgr. Marcina Jaracza (l.dz. 470/15)	71
Nominacja ks. mgr. Bogdana Hahna (l.dz. 473/15)	71
Nominacja ks. dr. Piotra Potyrały (l.dz. 789 /2015)	72
Dekret regulacji granic Parafii p.w. Niepokalanego Serca N.M.P. w Budach Głogowskich i Parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Stykowie (l.dz. 461/2015)	72
Dekret regulacji granic Parafii p.w. św. Wojciecha B.M. w Błędowej Zgłobieńskiej i Parafii p.w. św. Wawrzyńca i M.B. Niepokalaney w Trzcianie (l.dz. 447/2015)	73

KOMUNIKATY KURII DIECEZJALNEJ

Niedziela Miłosierdzia Bożego (12. 04. 2015 r.; l. dz. 410/2015)	74
3. Niedziela Wielkanocna, (19. 04.2015 r.; l. dz. 440/2015).....	75
Niedziela Wielkanocna, (26. 04.2015 r.; l. dz. 470/2015).....	78
5. Niedziela Wielkanocna, (3. 05. 2015 r.; l. dz. 499/2015).....	80
6. Niedziela Wielkanocna, (10. 05.2015 r.; l. dz. 499/2015).....	82
Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego (17. 05.2015 r.; l. dz. 553/2015)....	84
Uroczystość Trójcy Przenajświętszej (31. 05.2015 r.; l. dz. 612/2015).....	87
10. Niedziela Zwykła (7. 06. 2015 r.; l. dz. 641/2015)	89
11. Niedziela Zwykła (14. 06. 2015 r.; l. dz. 680/2015).....	90
12. Niedziela Zwykła (21. 06. 2015 r.; l. dz. 726/2015)	92
Przypomnienie Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii w sprawie zawierania małżeństw	94
13. Niedziela Zwykła (28. 06. 2015 r.; l. dz. 780/2015)	95
Komunikat Ruchu Światło – Życie Diecezji Rzeszowskiej.....	97
Turnusy wakacyjne LSO „Wakacje z Bogiem”	100
Terminy turnusów wakacyjnych:	101
„Wakacje w Bogiem” Ruchu Apostolstwa Młodzieży.....	102
Wakacje z Bogiem 2015 KSM Diecezji Rzeszowskiej.....	103

WYDARZENIA

71. Tydzień Miłosierdzia	104
VII Ogólnopolski Tydzień Biblijny w Rzeszowie	105
Pielgrzymka czytelników „Niedzieli Rzeszowskiej”	106
Symposium katechetyczne	106
Święcenia diakonatu	107
X Pielgrzymka Leśników do Madonny z Puszczy	108
Święcenia prezbiteratu.....	108
Koronacja obrazu Matki Bożej Uzdrawienia Chorych w Głogowie Młp. ...	111
VI Marsz dla Życia i Rodziny	112
Diecezjalne rekolekcje dla księży	112
3. finał Festiwalu Wiary.....	112
Dotknij miłosierdzia - peregrynacja symboli ŚDM w Diecezji Rzeszowskiej	113
Koncert „Jednego Serca, Jednego Ducha”	115
Kongresowy Dzień Misyjny.....	116

XIX Międzynarodowy Festiwal Pieśni Religijnej Cantate Deo	116
7. Rzeszowska Pielgrzymka Piesza do Lwowa.....	117
Maryja Niepokalana Patronką Gorlic.....	117
XIX Ogólnopolska Pielgrzymka Rowerowa Rzeszów – Częstochowa Szlakiem Jana Pawła II	118

ARTYKUŁY I POMOCE DUSZPASTERSKIE

Kapłańskie posłuszeństwo (<i>ks. Wiesław Rafacz</i>)	119
Przystanki w drodze – Danuta Waberska (<i>ks. Janusz Sądziel</i>)	127
Kazanie podczas Mszy św., związanej z exportą, sprawowane za św. ks. Z. J. Czuchrę (<i>ks. Stanisław Witkowski MS</i>)	131

BIOGRAFIE DUSZPASTERZY

Ks. Józef Hadam - wspomnienie siostrzeńca (<i>Jacek Stankiewicz</i>)	135
Ks. Zbigniew Jan Czuchra, Saletyn (<i>ks. Andrzej Motyka</i>)	140

ISSN 1426-1790